

3/1338

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 }
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 10-వ తేది సోమవారము
శ్రీ క్రోధనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ షష్ఠి ౬.

No. 110
సంచిక ౧౧౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

వక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

నమ్మక మగు క్రొత్త మాదిరి నగలు దొరుకు స్థానము
ది ఆంధ్రజ్యోతిర్మరి మాన్యుభాక్చరింగు కంపెనీ,

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ;

బ్రాంచి: 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మావద్ద అనేకరకములు జడలిళ్ళు, నాగరములు, క్లిప్సలు, ఉంగరములు, చందనములు, పలురకములగాజులు, ఇవిగాజు వెండికూజాలు,
గిన్నెలు, కాలుగొలుగులు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

(ప్రాప్తిబద్ధ): కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్సు.

(1)

శ్రీ కృష్ణ జన్మాష్టమి నాటికి

భగవంతుని పూజచేయుటకై
చొక్కపువెండిలో తయారు
చేయబడిన శ్రీ కృష్ణవిగ్రహ
ములు:—
వెల 1 కి 0-14-0,
2-0-0, 3-8-0,
5-0-0.

వినాయక
చతుర్థి నాటికి

వెండి వినాయక
విగ్రహములు:—
ప్రభావశీలేనివి రు 2-0-0,
3-8-0, 5-0-0.
ప్రభావశీలవి రు 6-0-0,
10-0-0, 15-0-0.

తెలిగ్రాం:

“జయ లక్ష్మి”
బెంగుళూరు.

వలయువారు తక్షణము వ్రాయుడు.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్కెట్, నగర్తపేట,
పోస్టుబాక్సు, బ్రి నెం 40. బెంగుళూరుసిటీ.

నగర్తపేట,
బెంగుళూరుసిటీ.

మంచిపనితనము! నకాలమున ఇవ్వబడును
గదియరము గొలుసులు అన్ని రకములలోను
మొదలగు ఇవిగాజు అన్నిరకముల బంగారు, వెండి, కంపులు, తయారగు
యన్ను, ఇవిగాజు నన్ను. ఒకదాని మాత్రమే కాదు, ప్రవృత్తిగాయులు
నగలుకూడ నన్ను. ఒకదాని మాత్రమే కాదు, ప్రవృత్తిగాయులు
చెంది రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ
నగలవర్తకులు,
25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

భవము: బంగారు, వెండి, కంపులు, తయారగు
యన్ను, ఇవిగాజు నన్ను. ఒకదాని మాత్రమే కాదు, ప్రవృత్తిగాయులు
నగలుకూడ నన్ను. ఒకదాని మాత్రమే కాదు, ప్రవృత్తిగాయులు
చెంది రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ
నగలవర్తకులు,
25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కౌన్ థియేటరులో

శనివారం 8-8-25 నుండి 14-8-25 తేది

శుక్రవారము వరకు

ప్రతిరోజు రెండు ప్రదర్శనములు 6-15, 9-30.

ప్రత్యేక ప్రదర్శన శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నం 8-15 గం॥

మాడన్ థియేటర్స్ లిమిటెడ్ వారు

రోముడేశమందలి యూనియన్ సినిమెటోగ్రాఫ్ ఇటాలినియా

వారితోకలిసి హిందువుల కత్తంత పక్షి తనగు

సావిత్రి నాటకమును

ప్రదర్శింతురు.

6 భాగములు:—

మెసలీనాలో అత్యద్భుతముగ నటించిన కాంపెనీకిను

సావిత్రి పాత్రమును ప్రదర్శించును యీ ఫీల్మ్ ను ప్రదర్శించు

టును మాడన్ థియేటర్స్ వారే సర్వాధికారమును కల్గియున్నారు.

వత్తివత “సావిత్రి” ని చూడుడు.

హాస్యములు ప్రత్యేకముగ చూపబడును.

సక్సన్ దంతచూర్ణము: సక్సన్ దంతచూర్ణము

మంచి బొడగము. 1 డజను రు 1-4-0.

టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,

నెం. 1, అలంగా రైల్వేస్టేషన్, తిరువల్లి క్లెయిన్, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము

కొద్దిగాలువరకు వెల 8-0-0.

2046

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

ది మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

తిరుత్తణియందు గొప్ప ఆడిక్యత్రిక తెప్పోత్సవములు

11-8-25 తేదినండి 15-8-25 తేదివరకు జరుగును.

ముఖ్యదినము: 12-8-1925.

పై మహోత్సవమునకు పోనుద్దేశించిన ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమైన ప్రత్యేక ఎక్స్ ప్రెస్సు బండ్లు మద్రాసునుండి తిరుత్తణికి 11-8-25 తేది మంగళవారము నాడును, మరల తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు 12-8-25 తేది బుధవారమునాడును పోవునట్లు యేర్పాటు చేయబడినది. సదరు బండ్లు బేసిక్ బ్రిడ్జి, పెరంబూరు, విల్లివాకము, ఆవడి, తిరువళ్ళూరు, అరక్కోణము స్టేషనులవద్ద ఈ దిగువ చెబుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము ఆగును.

మద్రాసునుండి తిరుత్తణికి

మంగళవారము 11-8-25 తేదిన పోవు బండ్ల కాలపరిమితి.

మద్రాసునుండి బయలుదేరుట	మధ్యాహ్నము	8 గం 30 ని
బేసిక్ బ్రిడ్జి చేరుట	"	8 గం 38 ని
బేసిక్ బ్రిడ్జినుండి బయలుదేరుట	"	8 గం 40 ని
పెరంబూరు చేరుట	సాయంత్రము	8 గం 46 ని
పెరంబూరునుండి బయలుదేరుట	"	8 గం 48 ని
విల్లివాకము చేరుట	"	8 గం 54 ని
విల్లివాకమునుండి బయలుదేరుట	"	8 గం 56 ని
ఆవడి చేరుట	"	4 గం 9 ని
ఆవడినుండి బయలుదేరుట	"	4 గం 11 ని
తిరువళ్ళూరు చేరుట	"	4 గం 32 ని
తిరువళ్ళూరునుండి బయలుదేరుట	"	4 గం 38 ని
అరక్కోణము చేరుట	"	5 గం 10 ని
అరక్కోణమునుండి బయలుదేరుట	"	5 గం 20 ని
తిరుత్తణి చేరుట	"	5 గం 35 ని

తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు

బుధవారము 12-8-25 తేదిన పోవు బండ్ల కాలపరిమితి.

తిరుత్తణినుండి బయలుదేరుట	సాయంత్రము	5 గం 30 ని
అరక్కోణము చేరుట	"	5 గం 45 ని
అరక్కోణమునుండి బయలుదేరుట	"	5 గం 57 ని
తిరువళ్ళూరు చేరుట	"	6 గం 28 ని
తిరువళ్ళూరునుండి బయలుదేరుట	"	6 గం 30 ని
ఆవడి చేరుట	"	6 గం 51 ని
ఆవడినుండి బయలుదేరుట	రాత్రి	6 గం 54 ని
విల్లివాకము చేరుట	"	7 గం 7 ని
విల్లివాకమునుండి బయలుదేరుట	"	7 గం 9 ని
పెరంబూరు చేరుట	"	7 గం 14 ని
పెరంబూరునుండి బయలుదేరుట	"	7 గం 16 ని
బేసిక్ బ్రిడ్జి చేరుట	"	7 గం 28 ని
బేసిక్ బ్రిడ్జినుండి బయలుదేరుట	"	7 గం 37 ని
మద్రాసు చేరుట	"	7 గం 45 ని

మద్రాసునుండి సాయంత్రము 5 గం-25 నిమిషములకు బయలుదేరు ప్యాసంజరు బండి 11-8-25 తేది మంగళవారము నాడు మాత్రము తిరుత్తణివరకు పోవును.

యివిగాక యింకను ప్రత్యేక బండ్లు అవసరమున్న అరక్కోణము, తిరుత్తణి స్టేషనుల మధ్య యేర్పాటు చేయబడును, ప్రయాణీకులు కావసినంత మందియున్నచో ప్రత్యేక బండ్లు కాట్పాడి, అరక్కోణము స్టేషనులకు మధ్యను, తిరుత్తణి రేణిగుంట స్టేషనులకు మధ్యనుకూడా ఏర్పాటుచేయబడును.

ప్రతి దినము మామూలుగా పోవు బండ్లయందు ప్రయాణీకులు పై మహోత్సవ దినములందు అధికముగా యుండుటగాన, అసౌకర్యము కలుగకుండుటకై ప్రయాణీకులు ఈ ప్రత్యేక బండ్లలో ప్రయాణముచేయుట మంచిది.

మామూలు బండ్లు: సులభముగా తెలియగలదులకై ప్రతిదినము మామూలుగా పోవు బండ్ల కాలపరిమితి ఈ దిగువ తెలుపబడినది.

మద్రాసునుండి తిరుత్తణికి

మద్రాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం	7 గం-15 ని
తిరుత్తణి చేరుట పగలు	9 గం-24 ని
మద్రాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం	8 గం-50 ని
తిరుత్తణి చేరుట పగలు	11 గం-58 ని
మద్రాసునుండి బయలుదేరుట సాయంత్రము	6 గం-35 ని
తిరుత్తణి చేరుట రాత్రి	9 గం-36 ని

తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు

తిరుత్తణినుండి బయలుదేరుట ఉదయం	8 గం-27 నిమిష
మద్రాసు చేరుట పగలు	12 గం
తిరుత్తణినుండి బయలుదేరుట మధ్యాహ్నము	1 గం-12 ని
మద్రాసు చేరుట సాయంత్రము	4 గం
తిరుత్తణినుండి బయలుదేరుట సాయంత్రము	6 గం-40 ని
మద్రాసు చేరుట రాత్రి	9 గం.

రిటరన్ టిక్కెట్లు: ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై పై మహోత్సవ కాలముందు 3 వ తరగతి టిక్కెట్లు 3 దినముల వరకు (యివ్వబడిన తేది గాక) ఉపయోగించవచ్చును.

పార్కు-టౌను, మద్రాసు
8-8-1925

ఎఫ్. బి. వాడెన్,
జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

వెలింగ్టన్ సినిమా

8-8-25 శనివారమునుండి 14-8-25 శుక్రవారము వరకు

శ్రీ కృష్ణజయంతి వారమునకు ప్రత్యేక ప్రదర్శనము

ఇండియన్ ఆర్ట్స్ కంపెనీవారిచే ఆహ్వానముగా తెయారు చేయబడిన

కబీర్ దాసు

సుప్రసిద్ధమైన మైసూరుగుబ్బడమాటికీ కంపెనీవారిచే ప్రదర్శించబడినది.

మొసర్న సి. బి. మల్లప్ప, జి. నాగేశ్వరరావు, జి. హెచ్. వీరప్ప మొదలగు సుప్రసిద్ధ నటులుకూడ గల్గురు.

సంతాన నియమనము

బద్ధకంట్లోలు

మార్గరెటు సాంజరుగారి వ్యాసము

ఈమె అమెరికాలో యీ విషయమున

ప్రామాణికురాలు

'పివటు ఆఫ్ సివిలిజేషను' 'పుషును అండు ది న్యూరేసు, మన్నగు గ్రంథముల నిదివరకు సాంజరుగారు వ్రాసిన దీనిని మాకు ప్రకటనార్థము, ఓరియంటలు ప్రెసువారు "స్టేషను-డి, బాక్సు 77, న్యూయార్కు-సిటీ, ఎఫ్. వై., యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా" అను విలాసముగల స్థలమునుండి పంపిరి.

గాంధీమహాత్ముడు

భారతదేశమున సంతాన నియమనము

అమెరికా దేశమునందలి సంతాన నియమన

సంఘాధ్యక్షురాలుగు

మార్గరెటు సాంజరుగారు

భారతీయులకు పంపిన సందేశము

"భారతదేశ మహానాయకుడగు గాంధీమహాత్ముడు సంతాన నియమన కృత్రిమసాధనములు (ఆప్టిఫికేషన్లు) అను విషయమును గూర్చి తన ఎంగ్లీషుండియా పత్రికలో యిటీవల తన ఆభిప్రాయమును బహిరంగముగా చెల్లడించెను. "సంతాన నియమన మన సరము విషయమున భిన్నాభిప్రాయము కలుగుట కవకాశమే లేదుగాని అందులకు అనాధికారమునుండి వచ్చుచున్న సాధనము ఇంద్రియ నిగ్రహమే అనగా బ్రహ్మచర్యమే. దాని నవలంబించు వారికి శాశ్వత మహాపకారము దానివలన తప్పక కలుగును. వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు కృత్రిమ సాధనములగుర్చి ప్రకటించుటకు బదులుగా ఇంద్రియనిగ్రహణ సాధనమును కనిపెట్టగలిగినచో మానవ ప్రపంచము, వారి పట్ల నత్యధిక మగు కృతజ్ఞతను వెల్లడింపక మానదు. స్త్రీసంభోగము సంతానము కలుగుట కుద్దేశింపబడినదే గాని భోగక్రియగా నుద్దేశింపబడినదిగాదు. సంతానాపేక్ష లేకుండ సంభోగించుట సేరమేయగును" అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

ఇంద్రియనిగ్రహణమును, కఠిన బ్రహ్మచర్యమును, స్త్రీ సంభోగ పరిత్యాగమునే, సంతాన నియమమునకు నిష్కృపబోధారసాధన మని మహాత్ముడు తెలియజేసెను.

సాత్వికశక్తి సంపూర్ణుడగు భారతీయ మహానాయకు డిటుల తెలుపుటచే యీ భావముగూడ ఆదరింపబడదగినదే యగును. దీనిపైని భారతదేశమున పత్రికలలో చాల చర్చ ప్రారంభమైనది. మహాత్ముని సమగ్రసన్న్యాససిద్ధాంతమును ఆక్షేపించుచును, తమ వాదమును బలపరుచుచును, చాలమంది వ్యాసములను వ్రాసిరి. ప్రాఫెసరు ఆర్. డి. కార్వేగారు వ్రాసిన మూడు వ్యాసములు బొంబాయి నగరమునందలి యిండియను సోషలు రిఫార్మరు పత్రికలో ప్రకటింపబడెను.

1. "మహాత్ముడు తెలిపిన ఇంద్రియ నిగ్రహణమును గూర్చి పెక్కువేల వత్సరములనుండియు ఎందరో బోధించుచునే యుండిరిగాని సామాన్యమానవుల కది అసాధ్యమైనవిషయము. మహాత్మునివంటి అతీతులసంఖ్య అత్యల్పము. సామాన్య మానవకోటి నిగూర్చియే అనాదినమును అలోచింపవలసి యుండును" అని కార్వేగారు వ్రాపిరి.

2. "ఒక విషయమును గ్రహించినంతమాత్రమున మానవులు పశుప్రాయము కానవసరము లేదు. డాక్టరులందరూ విషదాయకులు కాగలరు. రసాయనిక శాస్త్రజ్ఞు లందరూ హంతకులు కాగలరు. సన్న్యాసులందరూ సంఘద్రోహులు కాగలరు. అట్టి దుష్కార్యములను చేయు వలె ననుసంకల్పము వారికి కలిగినచో అందులకు వారు చాలి యున్నారని మనమందరమునుగూడ నెరుగుదుముగాని మానవులలో సేరములను పాపములను చేయగోరువారి సంఖ్య అత్యల్పము. బాల్యమునుండియు నిట్టి దుష్కార్యములను నిరసించునట్టి నీతు లే మానవులకు బోధింపబడుచుండును గాన దుష్కార్యముల నొనరించువారి సంఖ్య అత్యల్పముగానే యుండును. దాంపత్య గార్హస్థ్యములకు సంబంధించిన మహాదాశయస్సు తెన్నియొకలవు. వానినిగూర్చి ప్రజలకు సరిగా బోధించినచో, సంతానము కలుగ నక్కరలేకుండనే, సంభోగ మొనరింపదగిన సదుపాయమును, వాడు గ్రహించియర్జునినను పశుత్వమునై నిరంతరమును మానవులు స్త్రీలలోలై వ్యసననినున్నై యుండబోరు.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల అఖండ విజయము

కాంగ్రెసు రేషను అధ్యక్షుడు పదభ్రష్టుడగుట

జస్తిను పక్షం సంపూర్ణ పరాజయము

ప్రజల అపరిమితోత్సాహము

(కాంగ్రెసు అభ్యర్థి)

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

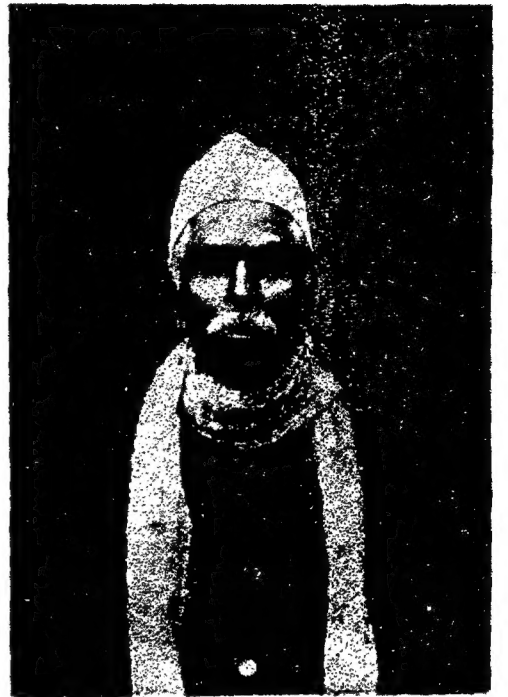
బి. ఏ. బి. యల్ హైకోర్టువకీలు
ముత్యాలపేటవాడ్లు ఎన్నికలో గెలిచిరి.
కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు ఓ. తనికాచలం శెట్టిగారు నోడించిరి.
(రత్నా అండు కో)

(కాంగ్రెసు అభ్యర్థి)

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

సామకూరుపేట ఎన్నికలో పోటీ లేకనే
విజయము గాంచిరి.
(రత్నా అండు కో)

(కాంగ్రెసు అభ్యర్థి)

యం. సింగారవేలు శెట్టిగారు

ప్రెవిలియన్ బేసినుఎన్నికలో విజయముగాంచిరి
ఆర్. మదనగోపాల నాయుడుగారి నోడించిరి
(రత్నా అండు కో)

ముత్యాలపేట

కాంగ్రెసు.	జస్తిను.
బుర్రా సత్యనారాయణ. రా బ తనికాచలం శెట్టి.	
1 114	75
2 82	70
3 96	76
4 103	89
5 111	77

506 387

రివల్యూషన్ ముత్యాలపేటయందు జరిగిన చెన్న
పురి కాంగ్రెసు రేషను ఎన్నికలందు కాంగ్రెసుపక్ష
అభ్యర్థియగు శ్రీయుత బుర్రా సత్యనారాయణ
గారు 119 వోట్లు జస్తినుపక్షముకంటె అధికముగ
వచ్చినందున విజయమైరి.

ప్రజోత్సాహము

ఉదయము 7 గంటల నుంచయే రిప్పన్ భవ
నమువద్ద ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ మూగు
చుండిరి. 8 గంట లగునరికి రిప్పన్ భవనము
జనులచే క్రిక్కిరిసి యుండెను. ఆవరణమునందును
ఎదుటనున్న వీధి యందంతటను వేలకొలది జను
లత్తుత్సాహము చేలరేగ ఆతురతతో ఫలితము
కోరికై వేచియుండిరి.

8½ గంటలకు రిప్పన్ భవనము నందలి యొక
గదియందు వోట్లు లెక్కింప నారంభించిరి. వరుసగ
5 పెట్టెలు లెక్కింపబడినవి. (సంఖ్య వివరములు

వైన ఒసంగబడినవి) అన్నిటి యందును సత్యనారా
యణగారికే అధికముగ లభించెను. ఒక్కొక్క పెట్టె
లెక్కింపబడి ఫలితము తెలియబరుప బడినపుడు
ప్రజలయందు జేజేధ్యములు చేలరేగుచుండెను.
9½ యగునరికి కాంగ్రెసు సంపూర్ణ విజయము
ప్రకటించబడెను.

(కాంగ్రెసు అభ్యర్థి)

కే. భాష్యం అయ్యంగారు

మైలాపూరు ఎన్నికలలో విజయము గాంచిరి.
టి. యస్. రామస్వామి అయ్యంగారి నోడించిరి.
(రత్నా అండు కో)

గొప్ప ఉత్సవము

శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారు కరతాళ
ధ్వనులు చేలగ హస్తముల పై మోసుకొని
రాబడిరి. పిదప పుష్పమాలాలంకృతులుగ హస్త
బడి మోటారుబండిలో గొప్ప యుత్సవముతో పుర
వీధులగుండు ముత్యాలపేట డివిజనుకు తీసుక
రాబడిరి. ట్రాముకారులందును, మోటారుబస్సు
లందును "గాంధీమహాత్మునకు జై" యను కేకలు
మిన్ను ముట్టుచున్నవి.

ముత్యాలపేట డివిజను

	వోట్లు.
బుర్రా సత్యనారాయణగారు (స్వరాజ్య)	506
రా. బ. ఓ. తనికాచలం శెట్టిగారు (జస్తిను)	397

ప్రెవిలియన్ బేసిను

ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు (స్వరాజ్య)	290
ఆర్. మదనగోపాలు నాయుడుగారు (జస్తిను)	260

మైలాపూరు

కే. భాష్యం అయ్యంగారు (స్వరాజ్య)	474
టి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యంగారు (స్వతంత్రము)	323

సామకూరుపేట

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు (స్వరాజ్య)	256
..... (పోటీలేదు)	

చెన్నపురి కాంగ్రెసు రేషను ఎన్నికలలో గత
మూడుమాసముల నుండియు స్వరాజ్యపక్షము

కొరికిని జన్మింపజేయువారికిని అతితీవ్రముగ జరుగు మన్న పోరాటము, ఈదినమున జన్మింపజేయు వారి సంపూర్ణ పరాజయమునందును, స్వరాజ్యపతనము వారి అఖండ విజయమునందును పరిణమించెను.

జన్మింపజేయునకు ప్రధాననాయకులలో నొకరును శాసనసభ్యులును ప్రస్తుతము కార్పోరేషను అధ్యక్షులును అగు రా॥ బి॥ ఓ. తణికాచలం చెట్టి గారు, ముత్యాలపేట డివిజనునందు, స్వరాజ్య అభ్యర్థియగు బ్ర॥ సత్యనారాయణగారిచే తీవ్ర పరాజయము నందిరి. ట్రెవిలిను బేసిను డివిజను నందు స్వరాజ్యపతన అభ్యర్థియగు శింగారవేలు చెట్టి జ్ఞాంతు, శాసనసభ్యుడును, ప్రస్తుతము కార్పోరేషను నందు ప్రతినిధియును, జన్మింపజేయు నాయకులలో మరియొకరగు ఆర్. మదనగోపాలనాయుడుగారి నోడించెను. మైలాపూరునందు స్వరాజ్యపతన అభ్యర్థియగు కె. భావ్యముగారు జన్మింపజేయుచే బల పరుపడినట్టియు, స్వతంత్ర అభ్యర్థియగు టి. ఎస్. రామస్వామిఅయ్యగారిని అవలీలగ నోడించెను. శనివారమున ఎన్నికలు జరిగిన నాల్గవ స్థానముగ సాహుకారుపేటయందు స్వరాజ్యపతన ప్రతినిధియగు సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు పోటీలేకయే విజయ మందిరి.

ఈ పత్తరమున కార్పోరేషనునకు ఎన్నికలు జరుగు పది స్థానములలోను ముఖ్యముగ మూడు డివిజనులందు గత శనివారము ఎన్నికలు జరిగెను. వానియందు ముత్యాలపేట అనేక విజయములచే నగ్రస్థానము వహించియున్నది. చెన్నపురియందు జన్మింపజేయునకు ప్రధాన నాయకుడు స్వయముగా నిచ్చుట పోటీ జేయుచుండెను. అందుచే నిచ్చుట జరుగు పోరాటముచే, నగరపంచలి జన్మింప స్వరాజ్యపతనముల బలబలముల ముల నిర్ణయింపబడునని ప్రజలతాత్పర్యంతో జేచియుండిరి. శనివారమునాడు ఎన్నికలు జరుగుచుండగా ముత్యాలపేట హైస్కూలు వద్ద వేలకొలది ప్రజలు గూడి గవ్వరచిన యుత్సాహమును, ఆతురతయును, నేటి దినమున కార్పోరేషను భవనమున వోట్లు లెక్కింపబడునపుడును, వేలకొలది ప్రజాసమూహము గవ్వరచిన ఆతురతయు, యుత్సాహమున నందుకు నిదర్శనములు.

మానేజరుగారిచే ముందుగా నభ్యర్థులద్వారా నొసగబడిన టికెట్టులు జూపినవారిని మాత్రమే లోనికి రానియ్యవలెనని దని ఉ ద్యోగుల కు త్తరు వి య్య బ డిన న స, ప్ర జా స మూహము మిక్కుటముగచే దాని నాచరణలో పెట్టుట సాధ్యముగావయ్యెను. ప్రజలు భవనముల మొదటి ద్వారమును బొచ్చి మేడ మీదకెక్కి కమిషనరు గదిమబ్బును క్రిక్కిరిసి యుండిరి.

సాహుకారుపేట యందు సామి వెంకటాచలం శెట్టి గారి వోట్లు బ్ర క టిం ప బ డిన త రు వా త ముత్యాలపేట డివిజను వోట్లు లెక్కిం చుట ప్రారంభ మయ్యెను. ఎట్టి వార్తలు వచ్చునోయని ప్రతివారును చాల ఆతురతోను అతి కష్టముతో భరించుచు వేచియుండిరి. మొదటి పేట్టె ముగియ గ నే స త్య నా రా యగారు 99 వోట్లధికముగ సంపాదించి తన ప్రతినిధిగా ముందు నడచుచుండెనని చెల్లుటతోడనే గాంధీ మహాత్మునకు జయజయ ధ్యానములు కెరటములవలె గదివద్దనుండి విధిలోని వరకు వ్యాపించెను. తరువాత బిక్కెక్కపేట్టెలోని వోట్లను లెక్కించి ఫలితముల ప్రకటించగా, ప్రతిపేట్టెయందును గూడ సత్యనారాయణగారే తన ప్రతినిధిని దిగదొక్కి, అయిదు పేట్టెలులు ముగియు నప్పటికి వోట్లధికముగ సంపాదించి జన్మింపజేయునకు నోడించెను. తుది ఫలితము చెలియుటతోడనే చాలనేపటివరకు మహాత్మునకు జయజయధ్యానములతో కార్పోరేషను భవనము మారుమోగి పోయెను. వెలుపలనున్నవారి గిదిగర్జన, బయట నెచ్చుబజ్జానను జాతీయపతాకము లత్యుత్సాహము నెగురవేయబడెను. ఎన్నికలు జరుగుచున్న ప్రదేశగదియందు, తణికాచలం శెట్టిగారు మొదట సత్యనారాయణ గారికి మేకుహ్యండునోసగి విజయము నకభినందించెను. అటుపిమ్మట సత్యనారాయణ గారు వెలుపలకు రాగానే ప్రజాసమూహమును వారిని చేతులమీద నెత్తుకొని గొప్పయత్సవముతో నూరేగింపుచు ముత్యాలపేట డివిజనునకు గొనిపోయిరి.

ట్రెవిలిను బేసిను

తరువాత కమిషనరుగారు:- ట్రెవిలిను బేసిను వోట్లను లెక్కించెను. ఇచ్చట స్వరాజ్యపతన అభ్యర్థియగు శింగారవేలు చెట్టిగారుగారు 80 వోట్లధికముగ సంపాదించి, జన్మింపజేయు ప్రతి ని ధి యు, ఆ రు వ త్త ర ము లు గా కార్పోరేషను సభ్యుడును, శాసనసభ్యుడును నగు మదనగోపాలనాయుడుగారి నోడించిరి. ఇచ్చటనిర్వరకును పోటీ చాల మరుగుగానుండి తుదకు ఫలితములు ప్రకటించువరకును ఆతురతలుగ జేసెను. మొదటి పేట్టెలోని వోట్లలెక్క ముగియవప్పటికి మదనగోపాలనాయుడుగారికి 81 వోట్లువచ్చెను. శింగారవేలు చెట్టిగారు 98 వోట్లు సంపాదించి 17 వోట్లతో ముందుండెను. రెండవ పేట్టెను లెక్కించిగానందు శింగారవేలు చెట్టిగారికి 107 ను మదనగోపాలనాయుడుగారికి 108 ను వచ్చెను. ఇద్దరులకును భేదము చాలస్వల్పముగ మాత్రమేయగుటచే తుదివరకు చూడవలెనై ఫలితము లెట్లునిర్ణయించునో నని ప్రజలూపుంచిగ బట్టుకొని ఫలితముల కెదురుజూచుచుండిరి. మూడవ పేట్టెయందుగూడ విజయలక్ష్మి స్వరాజ్యపతనము అభ్యర్థి నే వరించెను. అందుశింగారవేలు చెట్టిగారుగారికి 85 వోట్లును, మదనగోపాలనాయుడుగారికి 76 వోట్లునువచ్చెను. శింగారవేలు చెట్టిగారు 80 వోట్లుఅధికముగ సంపాదించి విజయముండెనని చెలిసినపుడు ప్రజలయత్సాహమునకు మితిలేదు. చాలనేపటివరకు కార్పోరేషనుభవనపుగోడలు ప్రభములు, గాంధీమహాత్మునకు జయజయ ధ్యానముల మార్మోతలతో గిర్జా మనుచుండెను.

నాల్గవ విజయము

మైలాపూరు డివిజనునందు స్వరాజ్యపతన అభ్యర్థి విజయము, ముత్యాలపేట విజయము ప్రజలందు గల్గించిన యుత్సాహము, ప్రమాదభీతియులతో గవ్వరపడిన యుత్సాహమునకు దీనిపోయి. ఇచ్చట స్వరాజ్యపతన అభ్యర్థిని, జన్మింపజేయుచే బలపరుపబడిన, స్వతంత్ర అభ్యర్థియగు టి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారికిని చాలతీవ్రముగ పోటీజరిగి జయపజయములనెర్పరించుట కెవ్వరికిని సాధ్యముగాకుండెను. అట్టి సందర్భమున స్వరాజ్యపతన అభ్యర్థి 151 వోట్లధికముగ సంపాదించి, అద్భుతముగ విజయమును గాంచెను. మొదటి పేట్టెను లెక్కించునప్పటికి రామస్వామిఅయ్యగారు 77 వోట్లను సంపాదించగా, భావ్యంగారు, 120 వోట్లనుసంపాదించి 43 వోట్లతో ముందుకు నడచుచుండెను. రెండవ పేట్టెయందు గూడ సదేఫులితములు గలుగుటచే 86 వోట్లతో ముందుకు వెళ్లెను. మూడవ పేట్టెయందు భావ్యంగారికి 118 ను ప్రతినిధికి 87 ను వచ్చుటచే అందుగూడ స్వరాజ్యపతన అభ్యర్థియే ముందుండెను. ఇంకనున్న దొక్కపేట్టెయందుగూడ స్వరాజ్యపతనము యొక్క సంపూర్ణ విజయము ఫిరవదినలే యెంచి ప్రజలయత్సాహమునకు ఆతురత యను నడకట్టతెగి గాంధీమహాత్మునకు జయజయధ్యానములతో పూర్తిగా విజృంభింపజొచ్చెను. ఈసమయమునకు ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారవచ్చుటకు రాగానే ప్రజల ఆనందమునకు మితిములేదు. వారి ఫలితముల మీద కెక్కించుకొని, పుష్పమాలలతో నల్లరంగిచి ప్రజాసమూహమున ప్రయాసముమీద త్రోవజేసుకొనుచు క్రిందికి గొనిపోవుచుండిరి. ఇంతలో మైలాపూరుమహిజను తుదిపేట్టెను లెక్కించుటగూడ పూర్తియయ్యెను ఆ పేట్టెయందు భావ్యంఅయ్యంగారే 121 వోట్లను వి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారు 82 వోట్లను సంపాదించిరి. మొత్తము నాల్గవ పేట్టెలోను స్వరాజ్యపతన అభ్యర్థి 151 వోట్ల సభ్యులుగ సంపాదించి, అద్భుతముగ విజయమును సంపాదించెను.

విజయమునైన అభ్యర్థులకును, శ్రీనివాస అయ్యంగారును, కార్పోరేషనులోని స్వరాజ్యపతన సభ్యులును కాలగెనునకు జయ, గాంధీమహాత్మునకు జయ అను జయధ్యానములు చెలితగ పుష్పమాలలంకృతులుగ నొసర్చబడిరి. జాతీయ పతాకముల యూరేగింపున గొనిపోబడిరి.

తిరుచునాపల్లి పుదుకోట కారైకుడి రైలుమార్గము

రైలుమార్గము పొడుగునను గల భూములు దక్షిణ యిండియా రైల్వే యింజనీరుగారి స్వాధీనము చేయబడెను. పుదుకోట్టు, ఆగస్టు 8:- తిరుచునాపల్లి పుదుకోట్టు కారైకుడి రైల్వే తుది వివరణ సర్వే గావించుటకు రైల్వే బోర్డు శాంక్షను గావించెను. సంస్థాన పునాధులందున్న భూములలో దక్షిణయిండియా రైల్వే ఫిల్చయింజనీరు సిబ్బంది ప్రవేశించి పనిపాటు లారంభించుటకు దివాను ఉత్తరు విచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

ఏ మనుకొనుచున్నారు?

జన్మింపజేయునకు అంత్యక్రియలు జరుపబడెనన్న వటు. రా॥ బి॥ ఓ. తణికాచలం శెట్టిగారి యాశ లడుగంటెనట. హతాశుడైనను తిరిగి పెద్దెంబరుమాసములో జరుగనున్న ఎన్నికలందు ప్రయత్నించి చూతురట! * * * రా॥ బి॥ చెట్టిగారిని ఉత్సవముతో పంపిణీ చేయుటకు బాండువాడ్లములు కార్పోరేషను భవనమునకు వచ్చుచుండగ దారిలో చెట్టిగారి ఆపజయము తెలిసి తిరిగిచూడకనే కాల్కి యిద్దరైన్ల. * * * జన్మింపజేయువారు పెక్కుండ వోట్లరలకు భవనక్ష్మి పూజలు, మధురవీరను పూజలు గావించిరట. * * * ఇంత చేసినను జన్మింపజేరి మోటారుబండ్లతోనే వచ్చి కాలగెనువారికి వోట్లుజేసిరట. * * * ఈఫలితమును గాంచి ప్రాఫెసర్ కోడి రామమూర్తి గారు జన్మింపజేయున వోట్లకొని కాలగెనువాడి. నని ప్రకటించునన్నాడట. * * * దాచియుంచిన గర్భము జేరలను, సామానలను, సతమనున్నారట. * * * 15 వ తేదీన జరుగనున్న ఎన్నికలఫలితము నేటి ఎన్నికలఫలితముపైననే ఆధారపడియున్నదట. * * * కావున జన్మింపజేయువారింతటితో తెలివిదెచ్చుకొని సాహుకారుపేటయందు గావించినటుల దూరముగ దొలగియుండిన వివేకము గవ్వరచినవారయ్యెదరట! * * * ఇకనుండి పత్రికావిశిఖరులకు కడుపునొవ తిండి, కంటినిండ నిద్ర యుండగలవట!

మహాత్ముని సంచారము

పారిశ్రామిక సంఘము పరిసీతులు బాగుచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. జైమద్వూరు, ఆగస్టు 8:- మహాత్ముడు నేతుజనునాల్లు బజ్జా, రాజేంద్రప్రసాదు, సి. యస్. ఆంధ్రానుగార్లు తదితరులు జైమద్వూరు చేరిరి. వారిని ఆర్. డి. తాతాగారు, మేనేజరు అలెగ్జాండరుగారు, విశేష ప్రజలు సన్మానమొనర్చిరి. మహాత్ముడు యిసుప కార్యకారము నంతయును జూచిరి. కంపెనీవారిచే, స్థానిక పారిశ్రామిక సంఘమును గ్రహించునటుల వారి సంపర్కములను జక్కబొందుటకును వచ్చినటుల దోచుచున్నది. వచ్చిన దేశభక్తు లందఱును ఆర్. డి. తాతాగారి యాతిభ్యమున నుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

అయిదు రూపాయల దొంగనోట్లు

స్వప్తిండుట ఒక గాంగు అరెస్టు చేయబడెను. మధుర, ఆగస్టు 8:- రామనాథం, తిరునల్వేలి జిల్లా లందు కొన్ని సంవత్సరము లందుండి అయిదురూపాయల దొంగ కరంసీ నోట్లు స్వప్తింపబడుచుండెను. 1923 పెద్దెంబరునందు కొన్ని ధల్లములను పోలీసు పోదాచేసి 145 నోట్లను, రెండుదిమ్మలను బట్టుకొనిరి. ఈరితని గాంగు చెడగొట్టబడెను. అరెస్టుచేయబడిన వారిలో నొకడు అశ్రావరియ్యును. ఆగర్లపై నేరము మోపబడెను. కాని పిమ్మట యిద్దరిపైకేసు ఉపసంహరింపబడెను. ఒకని నిర్దోషియని విడిచివేసిరి. మిగతావారు శిక్షింపబడిరి. నల్లయప్పన్, చెల్లియప్పన్ వాని భార్యలక్ష్య కోయల్ పట్టి ఎలవర మండోయందు 97 దొంగనోట్లతో అరెస్టుచేయబడిరి. వీరికై మొదట తిరునల్వేలి జిల్లాయందు కేసు చేయబడినను, హైకోర్టు ఉత్తరువుపై, కేసు రామనాథ పురం నెపేను, కోర్టునకు ట్రాన్స్మరు చేయబడెను. ముగ్గుర ముద్దాయాలును నేరస్థులని నిన్నును నెవమన్యుడై తీర్చుచెప్పెను మొదటిముద్దాయాకి 24, రెండవవానికి 18, మూడవముద్దాయాకి 6 మాసములు శిక్ష విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ

ప్రతి బిడ్డ తల్లి

ఈ ఆరోగ్యమును, శిశు ఆరోగ్యమును చక్కగా కాపాడుకొనవలెను. తమిళ శిశువైద్యులను ఆచారమునందు గొప్ప కష్టములు, చిట్కాలు గలుగును. బిడ్డ, తల్లి పాలపై ఆధారపడినవ్యయము

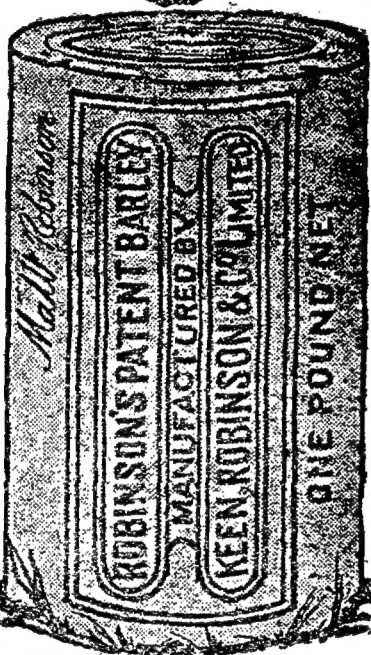
రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీతో

తమిళ శిశువైద్యుల గొప్ప శిశు ఆరోగ్యమును తల్లి పుచ్చుకొనిన తనకు నుంచి తమిళ శిశువైద్యులు తెలియజేయుచు, తమిళ బిడ్డకు పాలు భారముగా యిచ్చుటకు నిషేధించును. తల్లి కన బిడ్డకు పాలు యిచ్చుటను

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీతో

తమిళ శిశువైద్యుల గొప్ప శిశు ఆరోగ్యమును తల్లి పుచ్చుకొనిన తనకు నుంచి తమిళ శిశువైద్యులు తెలియజేయుచు, తమిళ బిడ్డకు పాలు భారముగా యిచ్చుటకు నిషేధించును. తల్లి కన బిడ్డకు పాలు యిచ్చుటను

No. 3.

ఇట్టి సంతోషమును మహాత్ముడు వెల్లడించుటచే నూనవస్యభావము నందు మహాత్మునకు విశ్వాసము చాల తక్కువగా నున్నదనియే తెల్లమగుచున్నది. అని కలకత్తాలో ప్రకటించబడుచున్న 'వెల్సెరు' అను నొక మాసపత్రికలో ప్రకటించబడెను.

భారతదేశమునందే యిట్టి విమర్శలు వెడలుటవలన సంతాన నియమన నూతన విధానమును గూర్చి ఆ దేశీయులు చాల సుముఖులై యున్నారనియే యూహింపవలె యున్నది. మహాత్మున కీ విషయమున చాల సంతోషమును ఆనందమును నుండినను చివరకు సంతాన నియమనమును గూర్చి కృత్రిమ సాధనములను నిరసించుచు మహాత్ముడు తన పత్రికలో ప్రకటించినందులకు మేము చాల సంతోషించుచున్నాము. స్త్రీసంభోగమున మానవునకు కలుగుట సహజ మగుటచే దానిని బలవంతముగా నడచి యింద్రియనిగ్రహణమును చేరు పెట్టుట కంటె కృత్రిమసాధనము వేరొందుదునా? అని మే మడిగినచో అవిధేయతగా కనబడవచ్చునగాని అట్టి ప్రశ్న నడుగకుండ నుండ జాలకున్నాము. ఆ వాంఛను తీర్చు కొనుట వలన దాని అర్థమును సాంద్రమును మానవుడు గ్రహింపగలుగును. అటులగాక దాని నడచుకొనువాడు దాని అంతరార్థము నెన్నడును గ్రహింపజాలక పోవుటయే గాక తనమనసులో నిరంతరమును కలుగుచుండు పాంథల నడచుటలో నరేటి శాశ్వతసంతోషమునకు పాలు కావలసినవాడు కూడ నగును.

ఈమహా నాయకుడు ఇటుల నుడువుట శోచనీయము; అత్యంతము శోచనీయము. కొంద రిట్టికత్తినిబంధనలను చేసి వానిని పట్టుదలతో బోధించుచు ఆచరించుచు నుండుటవలన వారికి విపరీతనీతిబోధకులను చేరు యేర్పడినది. వారి కారణముననే ప్రపంచము దుఃఖభాజనమై దానినుండి తప్పించుకొన సాధనము దొరకక పరితపించుచున్నది. మహాత్ముడు గూడ నిటుల వ్రాయుటవలన ఆ తనిని గూడ అట్టి విపరీత

నీతిబోధకులలోనే చేర్చవలసివచ్చుచున్నది. ఇట్టి నాయకుల బోధనలను పలుకుబడియును హానికర మనియే పాశ్చాత్యులు ఎప్పటికిని భావించుచుందురు. భారతీయులుగూడ నిట్టి బోధనలను తీవ్రముగా నెదిరించుచుండుట చాల సంతోషపడదు.

జీవితము అనర్థదాయకమును, ఆధియును, వ్యాధియును కూడ గాదని మేము పన్నెదము చరచి వాదించగలము. జీవితము మహాత్ములకు ననుభవము. కావున అనందముతోను నిస్సంకోయముగను జీవితప్రసంగములను దోలరాడవలెను. మానవుని అనుభవములన్నిటిలోను స్త్రీసంభోగము పవిత్రతమను అనుభవమై యున్నది. సంతాననియమము నైతికసాధనములలో శ్రేష్ఠతమును. దానివలన భూలోకమున భావిమానవశ్రవణమునకుగాని యిప్పుడున్న వ్యక్తులలో నేవ్వరికీగాని ఎట్టి హానియును కలుగదు. ప్రతివ్యక్తియును ఆత్మభివృద్ధిని ఆత్మజ్ఞానమును బడయుటకు ఇది బాగుగ సహాయకమేయగును. వైరాగ్యమునుబూని వేపపండ్ల చేదనే ఎల్లప్పుడును భుజించుచుండుటవలన మానవులకు ముక్తి లభింపదు. జీవితసాఖ్యాధిక్యమును బడయుటకే మనమందరమును గూడ కొరుచున్నాము.

గాంధీగారికి రీ ప్రపంచమునందటను వ్యాపించి యుండినను ఈవిషయమునం దిట్టి అభిప్రాయము నొసగుటనుబట్టి ఆయనకు వస్తుతత్వపరిజ్ఞానమును గంభీరాధ్యాత్మ్యమును కొరతగా నున్నదనియే భావింపవలసి వచ్చుచున్నది.

కాని మహాత్ముడికి నభిప్రాయము నొసగుటవలననే భారత యువజనులను మేమునుగూడ మా ఆధ్యాత్మిక సంపదను మరింత దృఢపరుచుటకు మాకు ప్రోత్సాహ మొదలివినది. గాన మహాత్మునకు మేము నందమల నర్పించుచున్నాము" అని మార్గశ్రీ అను నామె వ్రాసినది.

రోమ హరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోముములు రెండు నిమిషములలో మొలకలు రానిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కిదు. మంటయుండదు. రోముములు రానిపోవును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నోస్సులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధము చేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైన మందు. ఇది ఇప్పుడేపుడు తయారగుచున్న కొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. నోస్సులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్లలు, పోట్లు, బెలుకులు మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నోస్సులు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షయమునందును కేరిరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము చేయుచున్నది.

అన్ని పాపులలో దొరకును

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి మంచిది.

దంతచూర్ణము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

మోహినీ తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువ చేయును

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర

ఇనుపదారి లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

1925 సం॥ రం ఆగస్టు 10 వ తేదీనుండి వెస్టర్ ఫూట్ సెక్టరునుమీద లోండా. కొల్లెంట్టెనులకు మధ్యరాత్రి కాలమందు పోవుచుండిన ఈదిగువతెలుపబడిన బండ్లముల యధా ప్రకారము రాత్రులందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

నెం 27 రు అప్ మిక్స్డ్ లోండానుండి రాత్రి 2 గం 45 నిమిషములకు బయలుదేరి కొల్లెం ఉదయం 6 గంటలకు చేరును.

నెం 28 రు జాక్ మిక్స్డ్ కొల్లెంమునుండి రాత్రి 8 గం 35 నిమిషములకు బయలుదేరి లోండా రాత్రి 1 గం 45 నిమిషములకు చేరును.

"లాండ్మోల్టె" గుర్రపుబండి

ఒక క్రొత్తబొంబాయి "లాండ్మోల్టె" గుర్రపుబండి, చాలా అందమైనది. అమృతమునకు సిద్ధముగా వున్నది. కొద్ది రోజులు క్రిందటనే పని పూర్తి అయినది. యెప్పుడైనను వచ్చి చూచుకొనవచ్చును. ధరల వగైరాలకు యాదిగువ అడ్రెసును వ్రాయవలెను.

పి. ఆర్. మూర్తి,

12, తంబుచెట్టి పీఠి, మద్రాసు.

భావికర్తవ్యము

అయ్యదేవర కాశ్యపరావుగారు

ఆంధ్ర స్వరాజ్య సంఘాధ్యక్షులు

బ్రిటిషు నిరంకుశత్వము శాఖోపశాఖలుగా దేశమంతయు వ్యాపించి మంచి కట్టుదిట్టములు గలిగి పైదండ ప్రజలమీద రాజ్యము చేయుచున్నది. దీని సహాయమున బ్రిటిషునరకము మన దేశమునందు బాగుగా ప్రబలి ప్రతిపట్టములను పల్లెలలోను ప్రతినిధుల సేవలనుకొని ఏటేట కొట్టకొలిది ధనమును కొనిపోవుచున్నది. 25 సంవత్సరముల వయసుగల ఇండియను సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగిగనుడు ఆరకుల ప్రజలలో గల ఒక డివిజను మీద సలు కలెక్టరుగా నియమింపబడి మన విద్యార్థులచే జోహారులు పొందుచూ ప్రజలపైన నిరంకుశ రాజ్యము చేయుచున్నాడు. మన దేశములోని ప్రతి దుకాణదారును బ్రిటిషునరకమునకు ప్రతినిధియై దానియొక్క పునాదులను బలపరచుచున్నాడు. దీనికంతకును బ్రిటిషు కత్తి కారణముగాదు. బ్రిటిషుకత్తి విషయమున బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభు వెన్ని ప్రగల్భములు గొట్టినను, బ్రిటిషు కత్తితో బ్రిటిషురాజ్యము స్థాపింపబడలేదని హిందూదేశచరిత్రమును చదివినవారి కందరకును తెలియును. హైందవాంతకలహములను బ్రిటిషునిర్మాణ కాలమును బ్రిటిషు రాజ్యమును స్థాపించినవియు పోషించుచున్నవియునై యున్నవి. స్వరాజ్యమును పొందవలెనన్న మనమును వ్యక్తుల అహంభావములను, వ్యక్తుల అభిప్రాయములను ఒకమూలపడచెచి వికమత్యమును పొంది విదేశ రాజ్యమునకు ప్రతిరాజ్యమును (పారలల్ గవర్న మెంటు) దేశములో స్థాపించవలసియున్నది. మన నిర్మాణ కాలమును పూర్తిగా సంపాదించుటకు క్రమశిక్షను పొందవలెను. ఒక్క సంవత్సరం ఒక్క తీర్మానము ఒక్క నాయకుడు కావలెను. తీర్మానము అయినతరువాత దానితో నేకీభవించని స్వల్పసంఖ్యాకులు దాని యోగ్యతను చూపుచు ఖండించుచు కాలము గడుపుటయు పత్రికలు వివాదగ్రస్తము చర్చలలో తమ తెలివి లేటలను చూపుకొనుచుండుటయు మనకిముగ్గు కలిగిన దురవస్థకు ప్రధాన కారణములు. శాసనసభా బహిష్కారములోగాని శాసనసభా ప్రవేశములోగాని ప్రత్యేకమున స్వరాజ్యసంపాదన కక్షిగాని స్వతంత్రమున నీతిగాని లేదు. ఏదిచేసి నను దేశములోని వికమత్య ప్రవర్తనములో నున్నది. ఏదిచేసి నను విదేశ రాజ్యమునకు ప్రబలమగు విముఖత్వమును స్వరాజ్య మనందు ఆసక్తియును చూపుటలో నున్నది. ప్రజలలో నుత్సాహమును ప్రజ్వరిల్ల చేసి తరువాత మెట్లకు కొనిపోవుటలో నున్నది. విద్యార్థులను ప్రజాసామాన్యమును గూడ కలిసి పనిచేయుటలో నున్నది. ఒకరిని విడిచి రెండవవారు పనిచేసిన ఏదియు సాధ్యపడదు. 1921 సంవత్సరములో గొప్పపని జరిగినది. ఎందువలన? కాంగ్రెసులో ఎక్కువ వికమత్యముతో పని జరుపుటవలన ప్రజలకు స్వరాజ్యము పొందుదుమను ఆశ కలిగినది. ప్రభుత్వము గడగడలాడి రాజీకి రాయబారములు నడిపినది. శాసనసభా బహిష్కారము విషయములో కలకత్తా దేశీయ మహాసభలో గొప్ప చర్చ జరిగినది. మహాత్మాగాంధీ, మహమ్మదాలి, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, మొదలగు కొందరు నాయకులు శాసనసభలను బహిష్కరించవలె నన్నారు. దేశబంధుదాసు, కల్యాణం, కస్తూరి రంగయ్యంగారు, శ్రీనివాసయ్యంగారు, కొండా వెంకటప్పయ్య, టంగుటూరి ప్రకాశం, డాక్టరు పట్టాభిసారాచార్యులు, వికలభాయి పటేలు మొదలగు ప్రముఖులు బహిష్కరించగూడదని పోరాడినారు. రెండువంతుల మంది ప్రతినిధులు శాసనసభా బహిష్కరణ పక్షమునను ఒక వంతు మంది శాసనసభా ప్రవేశపక్షమునను ఓట్ల నిచ్చిరి. బహిష్కార తీర్మానము నెగ్గినది. జరిగిన ఫలిత మేమి? బహిష్కారమునకు వ్యతిరేకులకు కాంగ్రెసువారు నెలదరుతను అభిప్రాయమునే ప్రధానముగా పెట్టుకొనక కాంగ్రెసు తీర్మానమునే శిరసావహించి తమతమ శాసనసభ్యత్వమునకు అన్యోన్యత్వములను రాజీనామ నిచ్చినారు. దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు కాంగ్రెసులో బహిష్కార తీర్మానమును తిరువాతిపూడ కొట్టి కాలమువరకును దానికి వ్యతిరేకులుగానే ఉండిరి. శాసనసభ్యత్వమును వదులుకొనలేదు. తరువాత నరులుకొని పూర్తిగా కాంగ్రెసు పక్షములో చేరి పోయినారు. నేను కాంగ్రెసుకు ముందే మహాత్మాజీ గారి బోధనలనుసరించి నా శాసనసభ అభ్యర్థిత్వమును వదులుకొంటిని. కాంగ్రెసులో బహిష్కార పక్షమున వోటుచేసితిని. ఇప్పటికిని బహిష్కార పక్షమందు నాకు గౌరవముగలదు. కాని అది ఒకవ్యక్తియేయనది కాదు. చేసినను ప్రయోజనము లేదు. మరియు కలకత్తా సభ నాటికి శాసనసభా ప్రవేశవాదులు శాసనసభలో సంస్కరణములు భగ్నపరచుటకు పోవుచును పంథాను ఏర్పరచుకొనలేదు. ఇప్పటి స్వరాజ్యపక్ష సిద్ధాంతములు అప్పుడు లేదు. అప్పుడు ఇప్పటి జాతీయవాదుల సిద్ధాంతమును కన్నాకొనివు కో ఆపరేషన్ కును (ఇప్పటికిని కల్యాణం జువోగూర్చుకు ప్రియమైనది) కేవల బహిష్కారమునకున తగాదాకలిగి బహిష్కారము నెగ్గినది. ఇప్పటి స్వరాజ్య పక్ష సిద్ధాంతము (సంస్కరణములను భగ్నముచేయుట) సంస్కరణము

లను బహిష్కరించు శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానము యొక్క రూపాంతరము. శాసనసభా బహిష్కారము తేలికయినది. స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమము వ్యయప్రయాసలతో కూడినది. అభ్యర్థులకు చాల ఖర్చును. వోట్లకును ఇంటినెట్లకు ర్యండి బయటకురావడమి నేర్పుట దేలిక. వారిని తేచ్చి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోట్ల నిప్పించుట కష్టము. అవతలి వారికి గల కులమో ఆర్థిక సంబంధమో ఇతర వ్యవహార సంబంధమో ఇట్టి మొగమోటులనుండి తప్పించుకొని సిద్ధాంతమునకై కాంగ్రెసువారి పక్షముగా వోట్లను ఇచ్చుట కష్టమగుపని గాని కాంగ్రెసు వారు శాసనసభలకు పోకుండించో మితవాదులు జప్తి సుపక్షమువారు శాసనసభలను నింపుదురు. కాంగ్రెసు వారు మితవాదులు జప్తి సుపక్షమువారిని వెడలగొట్టి తామే శాసనసభయు ఆక్రమించి కొరమాలిన సంస్కరణములను భగ్నముగావించి బ్రిటిషువారు దయచేసిన సంస్కరణములను వారికే తిరిగి మనము వప్పించినచో సంస్కరణములను నిజముగా బహిష్కరించిన వారమగుదుము. ఇదియే దేశబంధు దాసు గారును డాక్టరు మూంతగారును చేసినపని. ఇట్టిపని చేయుటకు శాసనసభా ప్రవేశముకన్న ఎక్కువ వికమత్యము కాంగ్రెసులో కావలెను. ఎన్ని కలలో ఉత్తపెట్టులు పంపుటకెట్టి యుత్సాహము ఉండేము దేశములో కావలెనో నూటికి తొంబదిమంది వోట్లకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోట్లనిచ్చుటకుపూడ అంతకావలెను. 1920 వ సంవత్సరము నవంబరు నెలలో అందరు కలిసి పని చేసినారు. ఆంధ్రుల వలన శాసనసభా బహిష్కారము చాల వరకు జయప్రదమైనది. అదివరకు కలకత్తా కాంగ్రెసులో బహిష్కారముకూడ దని హోరాహోగి పోరాడిన దేశబంధుదాసుగారు, దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు మొదలగు వారెల్లరుకూడ కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగా మనఃపూర్తిగా బహిష్కారమునకై పనిచేసినారు. 1920 వ సంవత్సరము ఆఖరుభాగమున కలిగిన జయము అందువలనదేశములో కలిగిన యుత్సాహము 1921 సంవత్సరపు కార్యక్రమమునకు తోడ్పడినది. 1921 సంవత్సరములో కాంగ్రెసులో వికమత్యము పూర్తిగా ఉండెను. వకీలు వృత్తినివదులు కొనుటకు ఇష్టపడిన దాసుగారు కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారము వకీలువృత్తిని త్యజించెను. బులుసు సాంబ మూర్తిగారు నేను, మంగయ్యగారు, మొదలగు వకీళ్లము నిజముగా ఇష్టము లేకపోయినప్పటికిని కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు బద్ధులమై వృత్తులను త్యజించితిమి. కొంతమంది వకీలువృత్తి పనికి మాలినదని వదిలియుండురు. కొందరు కొద్దులకు పోవుట పాపకార్యమని వదిలియుండురు. వారు మహానీయులు గాని అట్టిభావములేక కేవలము కాంగ్రెసుకొరకు వదిలినవారము కొందరము గలమని చూపుచు కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు వ్యతిరేక అభిప్రాయముల సహితము వృత్తినివదిలి పేదరికమును స్వీకరించు విషయములోపూడ కాంగ్రెసులో వికమత్యమును కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠాకొరకును ఎటుల శిరసావహించినారో నిదర్శనములు చూపుచున్నాను.

శాసనసభలకు పోకుండమానుకొనుట గొప్పలోనిదికాదు. కేవలము కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగా దేశబంధుదాసుగారు నెలకు ఏబదివేలరూపాయల ఆదాయమును భోగభాగ్యములను త్యజించి పేదరికమును స్వీకరించుట ఎక్కువైనది. కాంగ్రెసుకు దాసుగారు నెలకు నలుబదివేలు ఇచ్చెదమన్నను అదిపనికిరాదని వృత్తిని త్యజించమని గాంధీగారుకోరిరి. బులుసు సాంబ మూర్తిగారు నెలకు వెయ్యిరూపాయలను తేచ్చుకొనుచు డౌడార్యముతో ఖర్చుచేసుకొనును. పంట్లుములు నెక్లెయిలు కాలర్లు వేసి కొని మోటారుకార్లమీద కేసులనుపోవుట మనమెరుగుదుము. అది యంతయు వదిలి కాంగ్రెసుకొరకు పేదరికమును స్వీకరించి సన్యాసియగుటమహాత్మాగము అందరునుకలిసిపనిచేయుటవలననే అభిభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారు దెజవాడలో చేసినతీర్మానానుసారముగా నిర్మయమైన గడువులోపల కోటిరూపాయలు వసూలైనవి. ఖర్చు అమ్మతముగా వ్యాపించినది. పాటము లద్దని దేశమందంతటను మారుమోగినది. హిందూ మహమ్మదీయసమైక్యత గట్టిగా ఏర్పడినది. అస్పృశ్యతా వివరణమునకు బలమైన పునాదులేర్పడినవి. ఈ ఉత్సాహముతో ఈ వికమత్యముతో పనిచేయగా కరాచీ తీర్మానము, అందులో సంపూర్ణముగా ప్రభుత్వము వారు లొంగుట, ఆపై యువరాజు బహిష్కారము, వేలకువేలమంది జైళ్లకు పోవుట, వ్యక్తిశాసనోల్లంఘనము, ఆంధ్రదేశములో పన్నులు చెల్లిపకుండుట, మొదలగువన్నియు జరిగినవి. తర్వాత చారాచారిసాత్యబాహో లీతీర్మానము, మహాత్మాగాంధీగారి ఆరుసంవత్సరముల శిక్ష - ఏటితో ఆరంగమున తాత్కాలికముగా ముగిసినది. సివిల్ డిస్ఆబిడియన్సు కమిటీ గారు కాంగ్రెసును ఏటితో వికమత్య విహీనత ప్రారంభమయినది. కాంగ్రెసులో రెండు పార్టీలు ఏర్పడినవి. మహాత్మాగాంధీగారు ఎప్పుడు బయటకు వచ్చినది ఎవరికిని తెలియలేదు. అందరికిని విశ్వాస పోతుడగు నాయకుడు లేకపోయెను. అహంభావములు పోట్లాటలు పెరిగెను. కాంగ్రెసులోనే ఇట్లు నుండగా ఈ ఉదాహరణమును దేశమంతయును నేర్చుకొనెను. ఎక్కడచూచినను హిందూమహా

మ్మదీయ కలతలు నెలకొనెను. మనశ్చతురులను పూర్తిగా సందు దొరకెను. మాలానా మహమ్మదాలీగారు జైలునుంచి రాగానే కాంగ్రెసులో వికమత్య ప్రయత్నించి ప్రాణములేని రాజీ తీర్మానము నొకదానిని ఢిల్లీ కాంగ్రెసులో ప్యాసుచేసిరి. దాని వలన ప్రయోజనము కలుగలేదు. ఈ అంధకారబంధురముగయుగములో నాగపురపు జాతీయజండాకేసు అకాలీయవ్యవస్థను ఈ రెండుమెరుపు తీగలవలె ప్రకాశించినవి. ఏనిముచమం దయినను సరిగా వికమత్యములో పనిచేసిన ప్రజాశక్తి విజృంభించ గలదని రుజువుజేసినవి. మహాత్మాగాంధీగారు జైలులోనుంచి అకస్మాత్తుగా ఒక సంవత్సరముపైగా విడుదల చేయబడిరి. వారు కాల పరిస్థితులు యావత్తు పరిశీలించినారు. మరల దేశములో వికమత్యముకొరకు ప్రయత్నించినారు. అన్ని పార్టీలవ్యవస్థను వికమత్యము సాధ్యమగునేమో నని ప్రయత్నించి చూచినారు. మితవాదులను జప్తి సుపార్టీ వారును కాంగ్రెసులో చేరి తిరిగి ప్రజాశక్తిని లేపదీని నిరంకుశత్వమును ఎదుర్కొనుటకు కలిసి రారని తెలిసినది. జాతీయవాదులు అటు ఇటు ఊగులాడుచున్నారు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుయొక్క ప్రసంగమువలన బ్రిటిషుజాతికి మనయొక్క వికమత్యమునందును నిర్మాణకాలమునందును ఆత్మశక్తియందును ఎంత గౌరవముగలదో, స్పష్టమగుచున్నది. మనము బానిసలము చేతగానివారము అని వారు స్పష్టపరచినారు. వారి ఉపన్యాసము మితవాదులయొక్కయు జప్తి సువారియొక్కయు చూపును వెనుకటివార్తమునుండి ఏమాత్రమును మార్పలేదు. పైగా క్లి శే|| సురేంద్రనాథ టెన్జీ గారి బెంగాలీ పత్రికలో మితవాదులు యూరపీయనులతో చేతులు కలిపి పనిచేసి స్వరాజ్య పార్టీ వారిని వెడలగొట్టవలెనని వ్రాసినారు గావున ముందుగా స్వరాజ్యపార్టీ వారికిని నోచేంజర్లకును వికమత్య కలుగజేసి కాంగ్రెసులో సంపూర్ణముగా వికమత్యమును కలుగజేయవలెనని మహాత్ములవారు దృఢపంకల్పలై యున్నారు. కాంగ్రెసులో బలము ఏర్పడగానే చాలమంది జాతీయవాదులు కాంగ్రెసులో చేరి పోవుదురు. స్వరాజ్యవాదులు జాతీయవాదులు బహిష్కరణవాదులు అను భేదముపోయి అందరును కాంగ్రెసు వారగుదురు; అప్పుడు రెండుపార్టీలు దేశములో ఏర్పడును. కాంగ్రెసుపార్టీ యొక్కటి ప్రభుత్వపార్టీ యొక్కటి. ప్రభుత్వమునకు సహకారముచేయు మితవాదులను జప్తి సు వర్తమవారును ప్రభుత్వపార్టీలోనే చేరి పోవుదురు. ఒకేసంఖ్య కాంగ్రెసు; ఒకే తీర్మానము శాసనసభల బయటను శాసనసభలలోపలను ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించి ప్రజాశక్తిని విజృంభింపజేయుట; ఒకే నాయకుడు మహాత్మాగాంధీ. ఈవిధముగా ప్రజాపక్ష మేర్పడి విదేశనిరంకుశత్వముతో 1926 వ సంవత్సరములో పోరాడి స్వరాజ్యమును సంపాదించవలసియున్నది. ఇందుకొరకు మొన్న కలకత్తాలో జరిగిన స్వరాజ్యవాదుల సభ మిగుల ప్రాముఖ్య మయినది. అచట కాంగ్రెసులో జరుగ నున్న కార్యక్రమమునకు గాంధీమహాత్ములు పునాదులు వేసినారు. 1 వ అక్టోబరున జరిగెడి అభిభారత కాంగ్రెసుసభలో వారి యుద్దేశ్యము సఫలీకృత మగుట నిశ్చయము. బంగాలీలు ఉండ్రేక పూరితులు, త్యాగశీలురు ప్రజాశక్తియందు విశ్వాసముగల వారు. కలకత్తాలోనే 1906 వ సంవత్సరములో 'స్వరాజ్య' తీర్మానము చేయబడినది. కలకత్తాలోనే 1920 వ సంవత్సరములో అసహాయాద్యమ తీర్మానము చేయబడినది. తిరిగి 1925 వ సంవత్సరము జులై నెలలో కలకత్తాలోనే ప్రజాశక్తియొక్క పునర్విజృంభణమునకు సర్వము ఆయత్నము చేయబడినది. దేశ బంధుదాసు స్మారకచిహ్నముగ కోటిరూపాయలు వసూలుచేసి గ్రామపుస్థిరాస్థానము గావించబడును. గ్రామ పునర్నిర్మాణమున గాంధీ ప్రభుత్వమునకు ప్రతి స్పృహ చేయుట. స్వయముగా నూలువడుకుట, ఖద్దరు ధరించుట ఇవి కాంగ్రెసు యొక్క మూలసిద్ధాంతములలోనే శాశ్వతముగ ప్రధానాంశములుగా చేయబడినవి. శాసనసభలలో కాంగ్రెసు వారు ప్రవేశించి సంస్కరణములను భగ్నపరచి ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించెదరు. దేశములో కాంగ్రెసువారు నిర్మాణకాలమును ప్రవర్తించి ప్రజాశక్తిని విజృంభింపజేసి ముందు వ్యక్తిశాసనోల్లంఘనమును క్రమముగా సమిష్టి శాసనోల్లంఘనమును ఏర్పాటుచేయుదురు. ఈమధ్య గుంటూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు. సంఘము వారు ముందు జరుగవలసిన కార్యక్రమమును గూర్చి సరియైన తీర్మానము గావించి లెక్కిన కాంగ్రెసు సంస్థలకు మార్గదర్శకులై నారు. వికమత్యమును సమకూర్చుటకు ఆంధ్రరాష్ట్రము కృషి సలుపుట. ఎప్పుడును జరుగుచున్న విషయమే. రేపు అఖిల భారతకాంగ్రెసు కమిటీలో నెక్కుడు సంఖ్యాకుల వలన ఏ తీర్మానము చేయబడినను దానికి అల్ప సంఖ్యాకులు లొంగి మనఃపూర్తిగా తోడ్పడవలసినదేగాని తిరుగుబాటు చేయుటగాని లేక తోడ్పడకుండుటగాని దేశావధిధానము. వెనుక 1920 సంవత్సరములో గాను వెంకటప్పయ్య ప్రభుత్వం తమ అభిప్రాయములను వదిలి కాంగ్రెసులోని ఆధిక సంఖ్యాకుల తీర్మానముయొక్క సాఫల్యమునకై కృషిసలుపుటలో గట్టి

తెలుగు భాషలో వ్రాసిన శతాబ్దము విషయములో గూడ అట్లు సంఖ్యలు అట్టితాళమునే చూపి దానిని సఫలపరచి కాంగ్రెసుయొక్క ప్రతిష్ఠను కాపాడుదురు గాక. రాబోవు కార్యక్రమమును గూర్చి ఈమధ్యనే డియరీ హోరాలు వ్రాసిన ప్రధాన వ్యాసమునుండి ఈ క్రింది వాక్యములు ఉద్భవించి ఈ వ్యాసమును ముగించెదను. — "గాంధీగారు ఎంగ్లండులో వ్రాసిన వ్యాసమును బట్టియు అటుపిమ్మట వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు నేనుగ ప్రగార చేసిన ఉపవ్యాసమును బట్టియును భారతదేశమున సంరంభము నూతనాకృతిని దాల్చగలదని స్పష్టమైనది. స్వాతంత్ర్యము రాయబారములవలన రాదు. స్వయంకృషివలననే బడయవలెనని వారు నిశ్చయించిరి. కానన సభలలో ప్రతిభుటన ముతోబాటు దేశమునందు గూడిన విరోధము జరుగవలెనని ఆలోచించిరి. కావున ఏదోయొక విధమున మరల శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించునటులున్నది. ఈ సాత్వికనిరోధముయొక్క పటిమ ఇంకను లోకమునకు బాగుగ వెల్లడికాలేదు. 88 కోట్లనుండి భారతీయులను బర్మెనుమోడు ప్రభువు ధిక్కరించెను. దాని ఫలితము మానవ ప్రపంచమును విభ్రమమునకు పాలుచేయక మానదు."

విశ్వకర్మసంఘము-బెజవాడ

ది 6-8-1925 గురువారము సాయంత్రము 6 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ కడారి సూర్యప్రకాశరావుగారి భవనమును ఇంజి నీరుగారును గంటూరు పురపాలక సంఘ సభ్యులు నగు బ్రహ్మశ్రీ యం. జి. రాజుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభయందు బెజవాడ విశ్వకర్మసంఘమువారిలో ఈ క్రింద నుదాహరించినవారిలో ఒక్కరిని బెజవాడ పురపాలక సంఘ సభ్యునిగా నెన్నుకొనవలసినదని కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు కలెక్టరుగారిని వేడుకోనుటకు తీర్మానించడమైనది.

- 1. బ్రహ్మశ్రీ గొర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారు, విశ్వకర్మ పంచాయతీ సంఘాధ్యక్షుడు, మరాఠు వ్యాపారము.
- 2. బ్రహ్మశ్రీ నెదురుపర్తి వెంకటరత్నంగారు, మరాఠు వ్యాపారము.
- 3. బ్రహ్మశ్రీ పోతకమూరు రత్నయ్యగారు.

గుంటూరు జిల్లాకోర్టు ఫయిల్

I. P. 6/1917, O. P. 140/1923

పిటిషనరు:—కొల్లా వెంకట నారాయణగారి

సుబ్బయ్య వస్త్రైరా.

క్రెడిటరు:—కొల్లా బుచ్చయ్య కొడుకు

సుబ్బయ్య వస్త్రైరా.

యీ వెంట్రులో యిక్సానెంట్ల తాలూకా పరు చూరు, కొల్లవారిపాలెం, జాగర్లమూడి గ్రామములలోని మొరకభూములు య 108-73 శెంట్లు యింట్లు ద్రులములు సైమన్ రిక్విజిట్ ను నానట్ల ది 16-8-1925 లేదిన కారం చేడు గ్రామములో మా ఆఫీసువద్ద వేలంచేయబడును గనక క్రెడిటర్లు హాజరు, సరియయ్యి పాటులు రాబట్టుకొన వలసి నది. కానలక్ష్మి వారు ఏచ్చి కొనవలసినది. ఆ ప్రివరంమాఆఫీసులో దొరకును.

జాగర్ల మూడి కుప్పసామి, సైమన్ రిక్విజిటరు.

కారంచేడు, బాపట్లతాలూకా, ది 7-8-1925,

బీజ్ బండ్:—నీరే పోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధి జేచినది. స్వప్నమందుగాని మూత్రముతో గాని వీర్యము స్థితిముగనున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. మునశీలమును, నపుంసత్వమును తొలగించి యౌవనమొసంగును. ఎంతటిబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలమునిచ్చి సంసారగుణము అనుభవించునట్లు జేసి సంతానవంతులగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం,

13, బె.రాగిమతంపేడి, ముదాసు.

అముద్రితాంధ్రగంధ సర్వస్వము

చెలికాని సూర్యారావు - చిత్రాడ

సర్వకామదా పరిణయము

ఇది అముద్రితము. ఈమహాప్రబంధము శ్రీశిష్ట కృష్ణ మూర్తిశాస్త్రి ప్రణీతము. ఈకవి నైదిక బ్రాహ్మణుడు. ఆపస్తంబసూత్రుడు. వాసిష్ఠగోత్రుడు. సర్వశాస్త్రి పుత్రుడు. గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా గొల్లపాలెము లో నీతని నివాసము. ఇతడు సుమారు 1790-1800 సంవత్సరమున జననమొందెను. ఇతడు బులుసు అచ్చయ్యగారి వద్దను గావ్యపాటకాదులను వ్యాకరణాలంకార శాస్త్రముల నభ్యసించెను. ఇతనికి సంస్కృతాంధ్రములయం దనర్గళ పాండిత్యము కవన నైపుణ్యము గలుగుటయొక్క, సంగీతమునందును ప్రవీణత గలిగి వీణ వాయించుటయందు నిరుపమాన సామర్థ్యము గలిగెను.

ఈసర్వకామదా పరిణయము నాలుగు అశ్వాసముల ప్రబంధము. ఇందు కవి తన సంగీత సాహిత్య పాండిత్య ప్రకర్షణమెల్ల గనబరచెను. ఇందనేక శ్లేషయమకాదులు గల పద్యములు గలవు. గ్రంథమంతయు మిగుల ప్రాధికవిత్వముతో విరాజిల్లుచున్నది. ఇతర ప్రబంధములలో లేని కల్పనాపద్యరీతులు చాలగ నున్నవి. అర్థమెఱుఁగన్న ను చదువుటకు సౌంపుగనున్నవి. తెలి చలియుటకెందు రెండుపద్యము లుదాహరించుచున్నాడను.

సీ. ఒక శరజ్జలజడ శోపవనవన,
స్ఫుటరత్న ముమర మె దుట ఘటించె
ఒక పార్వతీ తుషా రకరచింపాస్యకుం,
తలసంతతిమెరుంగు లాలయ దువ్వె
ఒకరసాలకిసలాధి కరయుగళిసింగి,
ధూరచిత్రము ముద్దుగ నొనర్చె
ఒకసకుసుమునల్లి కోల్ల సద్బాహుమా,
క్రిక లలంతిక చిక్కు దీర్చి దిద్దె

తే. గీ. ఒక కనకవ్యవలక్రికా ప్రకటహాస
కాంచనాంచల ధనలాంఠుకంబుఁ గట్టె
ఒకనవ్వులానలీల తానుకరచాచా
భవ్యతరదేహపట్టు కుప్పసము దొడఁగె.

లయగ్రాహి||

రీల నొకబాల సురసాలలితకాలసర
వేలరుచిబాలకము కళికయ జిమ్మక్
గోలదిమేలనూన దూలునును వ్రాలుచు మ
దాలసతహాలిగొన హే లంగ యెనంగన్.
బాలు నొకమీలకచలోల సుతిర్లు లరిసేల
యితువేలన - వేలంగ నిజేచ్చన్
జాలునని బాలమది - వేలునని మేలనలగుసా
లముల - మాలికలఁ జూచెన్

ఈగ్రంథమును రామచంద్రపురం రాజుల కంకితము చేయుచుండ సమకాలికుడగు పిండిపాలు లక్ష్మణాకవి యభి శేపించి పద్యములలోఁ గొన్నిటికి దోహదోపదేశి ఆరాజు కృతి నొందకుండఁ జేసెనని నాడుక గలదు.

ఈవైరకారముంబట్టి రామచంద్రపురం తాలూకా కాజులూరులో సర్వకామదా పరిణయమును గుఱించి శ్రీశాస్త్రి లుగారికి పరాభవము సంభవించినందువలన నా యవమానమును సహింపలేక నేతుచూత్రకుఁ పోయెను. మాన పండితులు సాధారణముగా మత్సర గ్రంథులగుట సుప్రసిద్ధమేకదా! అట్టి వారి ద్వారేతఁ దమకు లాభము లేకబోయినను బరులకు నష్టము గలుగుటయే తమ యభిప్రాయానికి భావించి కొన్ని సమయములయందు పరుల కీ రికి భంగము గలిగింపఁ జూతురు.

ఇతడు 1884 సంవత్సరములో కాళహస్తి ప్రభువగ శ్రీరాజా దామెర వెంకటపతి రాయణింగారివద్ద సంస్థాన పండితుడుగా నుండెను. ఆకువిత్వము చెప్పబయందును, పురాణముఁ జదువుబయందును, కృష్ణ మూర్తిగారిని మించిన వారా కాలమున లేరంటి. ఇతడు పురాణము చెప్పనపుడు పుస్తకము నే మూసి చదువుచున్నను పైకథను రుచిపుకొనక తన స్వకవనమున కర్గరసాయనముగ చెప్పుచుండెదవారట. ఈకవి కొంతకాలము నకు కాళహస్తినుండి యాత్రాధమై శ్రీ జగన్నాథమున కరిగి వచ్చునపుడు త్రోవలో మాడుగల సంస్థానమునకుఁబోయి తత్సంస్థానాధినయితు శ్రీకృష్ణ భూపతిని సంసరించెను. ఆయన విద్య త్సావుల నాదరించు రసకాగ్రణ్యుడగుటచే శ్రీకృష్ణమూర్తిగా రిని తమ సంస్థానములో నుండుకొనెను. ఈయన సుమారుయొను బదివత్సరములు జీవించి (1870 సం॥రమున) మాడుగలలో కాల ధర్మమునొందెను.

ఇతఁడు కాళహస్తిలోనుండు కాలమున నీతనిపుత్రుఁడు సర్వశాస్త్రి యమరుకమును సంస్కృతమునుండి యాంధ్రీకరించెను.

ఈకవిరచించిన గ్రంథములు. శ్రీరావుబహుదూర్ కం॥ వీరేశలింగము పంతులుగారి ఆంధ్రకవుల చరిత్రవలన తెలియుచున్నది.

- 1. సర్వకామదాపరిణయము.
- 2. శ్రీనీతిశాస్త్రము.
- 3. వేంకటాచలమహాత్మ్యము.
- 4. విష్ణుధ్వమహాత్మ్యము.
- 5. హరికారికలనచుడు ఆంధ్రవ్యాకరణము.
- 6. అశ్వశాస్త్రము.
- 7. నీలశైలనాథీయ మను సంస్కృతగ్రంథము.
- 8. యక్షోల్లాసము (సంస్కృతము)
- 9. పల్లవిపల్లవోల్లాసము.
- 10. మదనాభ్యుదయము. (బాణము)
- 11. కంకణబంధము. (రామాయణకథ)
- 12. పంచతంత్రము.
- 13. వసుచరిత్ర వ్యాఖ్యానము.

మఱియును మాకు దొరకిన తాళపత్ర గ్రంథములందును, ప్రార్థనాపద్యములుగాని వ్యవ్యంతములుగాని లేకపోవుటచే గాక మధ్యమధ్యను క్లుప్తస్థలము లుండుటచే సవరింపించి ముద్రించి దీనికి పీఠిక వ్రాసి శ్రీ॥ ఆయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు బి. యే. బి. ఎల్. గారు (విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలి సంపాదకులు) వ్రాసిరి. ఇందు అముద్రితాంధ్రగ్రంథ సంపాదకులు. శ్రీ॥ శే॥ కావ్యనిధి - చెలికాని లచ్చారావుగారి ఛాయాపటము గలదు. దీనివల మా చందాదారులకు రు 0-8-0.

మేనేజరు:— అముద్రితాంధ్ర గ్రంథసర్వస్వము చిత్రాడ-పితాపురం.

వేగుఁజుక్క గ్రంథమాల

బరంపురము (గంజాంజిల్లా)

చందాదారులకు విజ్ఞాపనము:—జులై మాసాంతములో గాఁ బంపుదుమనిన శ్రీతులసీరామాయణము (బాలకాండము) 256 పుటలతో, భగవాన్ తులసీదాసు మున్నగు ఛాయాపటము లతో, దేశోదారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి పీఠికతో, తులసీదాసుగారి జీవితచరిత్రముతో, ముద్రించఁబడి, ప్రస్తుతము బైండుచుండుటం బట్టి యాలస్యమైనది. పదునై రుదినములలో రాగలదు. అంతవఱకు మాచందాదారులు తమపంపై బార్చి తులు. మాచందాదారులు, ఇతరులు ద్వారలోపంపుడని వ్రాసినజాబులకు, పత్రికాముఖమున తెలియజేసితిమి. ముందు చందాదారులకు, ఆర్డర్లిచ్చిన యితరులకు పంపువారమని యందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాము. చందాదారులకు రూ 1- ఇతరులకు రూ 1-8-0 ఎల్లరకు పోష్టేజి ప్రత్యేకము.

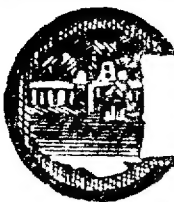
భాగవతుల నృసింహశర్మ, కార్యదర్శి.

“కాంగ్రెసు” పత్రిక

రాజమహేంద్రవరం

కాంగ్రెసు పత్రికా సంపాదకులకు మద్దూరి అన్నపూర్ణ య్యగారిల్లు వ్రాయుచున్నారు:

గత రెండుదినములలో మదరాసునందు పలువురు మిత్రులు కాంగ్రెసు పత్రిక యికముందు నేతీయమహాసభకు వ్యతిరేకముగ నుండునా యనియు వేరు మార్పుదరా యనియు నన్ను ప్రశ్నించిరి. ఎవరో కాంపి రిట్లు తమతో చెప్పినట్లు నుడివిరి. ఇట్టి యసత్యప్రచారము మాపత్రికప్రతిష్ఠకు భంగకరముగా నుండుటచే నీసంగతులుగూర్చి పలువురు నన్నడిగిరి. కాంగ్రెసు పత్రిక యెన్నడును దేశమునకు విరోధముగా నుండజాలదు. కాంగ్రెసు ఆచేశమునకు భిన్నముగా నుండదు. మాపత్రిక పై నమాయాపరులు గావించుచున్న నిందాప్రచారమునలన ఆంధ్రమహాజనులు మోసగింపబడకుండురుగాక యని కోరుచున్నాను. వేరు మార్పు ఆలోచన లేదని మానవి కేయుచున్నాను. ఇదివరలో వలెనే మాపత్రికపై ప్రజలు తమ సహాయ ప్రోత్సాహముల నొసంగి తోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నాను. మకాం- మదరాసు. మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య, 10-8-25 సంపాదకుడు.

మదరాసు పత్రికలు

దంతరంగచికిత్స:—డా. హెచ్. వెంకట్రావు గారు ఉచితముగ ప్రతివారము కాలేజీలోను పాఠశాలలోను పంతరంగ చికిత్స ప్రచారముజేయుదురు.

స్త్రీలకు సభ:—శిశువుల సంరక్షణ చట్టమునందు ముఖ్యముగా బాలికలు పరిగృహమునకు పోవలసిన వయోనిర్ణయ నిబంధనగూర్చి స్త్రీలకు మాత్రము బహిరంగసభ జరుగును. సెనేటుపహాసువద్ద నీచికోడులో 11 వ మంగళవారము 1 గంటకు స్త్రీలందరూ విచ్చేయ బ్రాధ్రితులు.

ఆటలో ప్రమాదము:—నిన్నటిదినము సాయంత్రము యోగ్ మోర్ స్పర్ట్ ల్యాంకు సేలమీద (ఫ్రట్ బాల్) చెందు ఆడునప్పుడు, చెన్నపట్నం లాకాలేజీలో చదువుకొను సీతారామయ్యగారు క్రిందపడి కుడిచేయ్యిచెట్టు పగిలెను. పిమ్మట ఆ బడునిలిపి ఆతనిని జనరల్ ఆసుపత్రికి తీసికొనివెళ్లిరి. అక్కడ నైష్యముచేసి మిక్కిలి అపాయకరమైనది కానని చెప్పిరి.

నద్యిమయ భక్త జన్మసభ:—1925 సం॥ ఆగస్టునెల 12 తేది బుధవారము చెన్నపట్నము చిదంబరాలయములో ఆడి కృత్తిక మహాలయము మధ్యాహ్నము 3 గంట మహాభిషేకము రాత్రి 8 గంట చగదకాపు అలంకార ఉత్సవము జరుపబడునగానా భిక్షువరులందరూ విచ్చేయ బ్రాధ్రితులు అనధాన పాపయ్యరట్టి, చాగ్.

దొంగతనము:—చెన్నపట్నం సాలెపేట నెం. 484 యింటిలో బయటగోడకు పెట్టియుండిన నీళ్ల తగరకొయ్యిమీదగా ఎక్కి పనులుచేసేకొక అను మహమ్మదీయుడు లోపలికి వెళ్లి పంటయింటిలోనుండి నిచ్చెనయెక్కి మిదలోనుండు అరకు (గడి) వెళ్లి దాని తలుపుగొల్లెమును పగలదీసి లోపలనుండి రొక్కము రూ. 100/-న్నూ, రూ. 200/-వెలగల కొన్ని బంగారు నగలున్నూ దొంగిలించుకొనెను. అప్పుడు యింటిలోనివారు కేకలుజేసిరి. ఆసమయమున రోండుమీద వచ్చుచుండిన యేనుగగవుని పోలీసుస్టేషన్లో చేరిన సహాయస్థిపెట్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కొన్నిభటులతో కూడావచ్చి దొంగను పట్టుకొనిరి.

వెల్లింగుటను సినిమా - కబీరు దాసు:—వెల్లింగుటను సినిమాకంపెనీవారు కబీరుదాసునాటకమును ఫిల్ముడియించి ప్రదర్శించుచున్నారు. ఈనాటకమును మైసూరుగుల్మినాటక కంపెనీవారు అత్యద్భుతముగ ప్రదర్శించి అనేక బహుమతులను పొందియుండిరి. అందలి నటులగు వీరన్న నాగేశ్వరావు, మల్లప్పగార్లు తదితరులచే ప్రత్యేకముగ ప్రదర్శింపజేసి యీఫిల్ముడియబడినది. కథతెలియుటకుగాను తెలుగు, అరవము, ఇంగ్లీషు మాధుభావలలోను సూచనలు ప్రదర్శింపబడును. రెండురోజునుంచి ప్రదర్శనము ప్రారంభించిరి. ప్రజలు ఎడతెరిపిలేకుండ వచ్చిచూచుచున్నారు. ఫిల్ము ఒక్కవారము వరకే ప్రదర్శింపబడును. ఎల్లరుజూడదగ్గది.

రాకపోకలు:—గవర్నరుగారు పరివారముతో సేడుదయము నుదరాసువచ్చిరి.

రూటర్స్ తూర్పు మేసేజరు డబ్లియు. జె. మలోనిగారు సేడు చెన్నపురి వచ్చిరి.

ఆర్. కె. వజ్రుగంపెట్టిగారు సేడు విచ్చేసిరి. కేపు సిన్హాపాఠేదరు.

జె. ఎం. హూపరుగారు, సర్. కె. వి. రెడ్డివాయుడుగారు, నిన్న ఉదయము వచ్చిరి. ఎఫ్. ఆర్మిజేజిగారు, కర్నల్ రాయగారు, ఎస్. రంగనాథంగారు శనివారము రాత్రిపోయిరి. డి. బి. టి. రంగాచారిగారు. ఇ. ఎఫ్. తామసుగారు, సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజు నిన్నరాత్రి చెన్నపురి పిడిపోయిరి.

దేశబంధు స్మారకనిధి

ఈనెల 7 వ తేదీ వరకు 6, 47, 725 రూపాయలు చేరెను.

గాంధీమహాత్ముడు 7 వ తేదీ ఉదయమునకు మూర్తదాబాదు నుండి కలకత్తాకు వచ్చి మరల ఆనాడు మధ్యాహ్నమే జంప ద్వారకు వెళ్లెను. సేడు 10వ తేదీ ఉదయమునకు మరల కలకత్తాకు వచ్చెను. 11వ తేదీ ఉదయమున 9½ గంటలకు అండ్రూసు బజాజ్ గార్లును మహాత్ముడును సర్ సురేంద్రనాథగారి కుటుంబమును పరామర్శచేయుటకు భారతపూరు వెళ్లిరి. (ఫార్మర్, 9)

బలాత్కార వివాహము

అపీలు అంగీకరింపబడుట

కోయంబత్తూరు జిల్లా కాలియప్ప గౌడన్ అను నాతడు తిరుమగల్ అను బాలికను ఆపే ఇష్టములేక బలాత్కారముగ వివాహము జేసికొనవలసినదిగ నిర్బంధించినందులకు సదరు కాలియప్ప గౌడనును మరియిద్దరును కోయంబత్తూరు సెషన్సు జడ్జిగారు ఒక్కొక్కరికి మూడుమాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి. అందుపై సేడు ముద్దయి తరఫున వి. యల్. యలి రాజుగారు న్యాయమూర్తి జాక్సన్ గారి సమక్షమున అపీలును గోరిరి. ముద్దయితరఫు వాదన నంగీకరించి న్యాయమూర్తి అపీలు నొసంగిరి.

తిరుమగల్ యనుబాలిక సుబ్బయ్య గౌడరు అను నాతనికిచ్చి పెండ్లి గావించబడినటుల నిశ్చయింప బడెను. కాని ఇంటిలో ముద్దయి కాలియప్ప గౌడరు 29-11-24 న మరియిద్దరు సహాయముతో బాలికను బలాత్కారముగ గొని పోయి బాలిక యిష్టములేకనే తాళిగట్టిరి. కోయంబత్తూరు సెషన్సు జడ్జిగారు ఇండియన్ పిన్ కోడ్సు 242 శక్తునుక్రింద రి నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి. ముద్దయిల పక్షమున వి. యల్. యలిరాజుగారు వాదించుచు సేరము గావించబడిన గ్రామము ఎక్కువ కక్షలుండు గ్రామమనియు సాక్ష్యమునందు చాల అసందర్భములు గలవనియు ఇరుగుపొరుగు వారెవ్వరును ప్రాసిక్యూషను తరఫున విచారించు బడలేదనియు వాదించిరి.

న్యాయమూర్తులు వాదన నంగీకరించి అపీలు నొసంగుచు ముద్దయిలకు జామీ నొసంగిరి.

కొరవ బాలురకు రిపరేటరీ పాఠశాల

తిరుమాయమందు పుదుక్కోటసంస్థానము స్థాపించెను

పుదుక్కోట ఆగస్టు 2 నేరములను గావించినకొరవ బాలురకు సంస్కరించుటకు తిరుమాయమందు పుదుక్కోట సంస్థాన మొకపాఠశాలను స్థాపించెను. భోజననివాసవసతులు పాఠశాలయందు ఏర్పరుపబడెను. పల్లెడెండుగురు కొరవబాలురతో పాఠశాల ప్రస్తుత ముసక్రమంపబడును. చదువుట వ్రాయుట, గణితములందు విద్య బాలురకు గరపబడును. సేతనేయుట గూడ వీరలకు సేర్వబడును భోజనముమొదలగు ఖర్చుల క్రింద ప్రతిబాలురకును నెలకు రూ. 1 లు మాత్రమేదెను. (ఆ. ప్రె.)

దారుణవడ్డీ నిషేధనచట్టము

వీదలను అమాయకులను దియాదాక్షిణ్యము లేని మామూక్తార్లనుండి సంరక్షించుట

పుదుక్కోట ఆగస్టు 2 దియాదాక్షిణ్యము లేకుండ వీదలను గల వీధి పోలీస్ స్టేషన్ చేసి, దారుణవడ్డీని లాగు మామూక్తార్ల బాధనుండి ఉపశమనము గల్గించుటకు పుదుక్కోట సంస్థాన మొక చట్టమును నిర్ణయింపనున్నది. చట్టము యొక్క ఉద్దేశములం దిట్టి శాసనావళ్యకరమగురించి వివరింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

త్రియుమాయం కొలటూరు

తాలూకాలందు కలరా

ఇరువదిమంది చచ్చిరి

పుదుక్కోట, ఆగస్టు 8:—జూలై 25 వ తేదీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ రెండువారములలో త్రియుమాయం కొలటూరు తాలూకాలందు కలరా బయలుదేరెను. 46 మందికివ్యాధివచ్చెను. 20 మంది చనిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

రామనాథజిల్లా పోలీసు వార్షిక వ్యాయామ క్రీడలు

శొంతి వి. రామమూర్తి పంతులుగారి సతీమణి బహుమతులు పంచివెట్టిరి

మధుర, ఆగస్టు 8:—రామనాథపురం జిల్లా పోలీసు వార్షిక వ్యాయామ క్రీడలు మధుర రిజిస్ట్రే గ్రాండునందు సేడు జరిగెను. వివిధములను విన్నోదక్రీడలు ఆడబడెను. శొంతి వి. రామమూర్తిపంతులుగారి సతీమణిబహుమతులను విజయులకు బంచి, పెట్టెను. (ఆ. ప్రె.)

భారతమహిళా సమాజము

శిశుసంరక్షణ చట్టము

పునస్సంధాన వయోనిర్ణయ చట్టమును శిశుసంరక్షణ చట్టమును పేరన సిమ్మాయందు జరుగనున్న భారతశాసనసభలో సర్ హరిసింగు గౌడగారు తిరిగి చర్చితు జేసెన్నారు. బాలికలు శిశుప్రాయము నం దుండగనే అక్రమసంగమము కలుగ నుండ యీ చట్టము సంరక్షించును. గత శాసనసభలో ఓడి పోయిన వయోనిర్ణయచట్టము అభివృద్ధికరముగ మార్పబడినది. ఈ బిల్లునందు మూడు సదుపాయములుగలవు. (1) 18 ఏండ్లలోపు శిశువుల సంరక్షించుట. (2) 15 ఏండ్లలోపున వారికి పరాయివారివలన ప్రమాదము కలుగకుండ జాచుట. (3) 14 ఏండ్లలోపు బాల్యవిషయందుండు భార్యలను భర్తలబాలినుండి తప్పించుట. ఈచట్టముప్రకారము 18 ఏండ్లలోపు బాలికలగుడిన బలాత్కారముగ చెరచు సేరము క్రింద వచ్చును. 13, 15 ఏండ్లమధ్యస్త్రీని పరాయివాడుగూడిన 2 ఏండ్లు శిక్షించబడును. 18, 14, ఏండ్లలోపు స్త్రీతో భర్తయేగూడిన 1 సం॥ శిక్షవిధింపబడును.

ఈనిబంధనల చదివినవారు యీచట్టము వివాదాంశముగా సేరదనియు, శిశువులయడ దయగ ప్రవర్తించుట కుద్దేశింపబడినదనియు తెలిసికొనగలరు. ప్రజాభిప్రాయము దీని కనుకూలముగనే యున్నది. కాని శిశువులయడ ప్రమాదకరముగ, క్రూరముగ ప్రవర్తించుట తమ మతదర్శముని నమ్ముకొను పూర్వార్చారపరాయణులు కొందరికను యుండుటచే, ఈచట్టమును యధారూపమున 14 ఏండ్లు నిర్ణయమునాయించి ఆమోదింపజేయవలెనన్న ఇండియాలో వివిధప్రాంతములనుండి ప్రోత్సాహము కలుగవలసి యున్నది. బాల్యశిశు, వివాహములు భారతదేశపు గౌరవమునకు కళంకముగనున్నవి. “సతి” ఆచారమును శాసనముచే నిషేధించిన పుడుతత్వ లి త ము గ న నే క ప్రమాదములు ఎచ్చున ని నూ చిం ప బ డె ను. ఇప్పుడు బాలికల బలవంతముగ గర్భవతులజేయు ఆచారము నిషేధింప నెంచునపుడు చాంధములు తమ మతము నాశనమున చున్నదని మొరబెట్టుదురు. 1884 సం॥న వివాహవయస్సు 10 నుండి 12 వరకుపూర్చించినపుడు యిక్లే గోలపెట్టిరి. 40 ఏండ్లు గడవినవిగాని హిందూమతమునకు యామాన్యమైన యెట్టిప్రమాదము కలుగలేదు. ఇక్లే పూర్వార్చారములలో మంచిదేయునుకొని చెడుగును విస్మరించుదు యొక నెలకాలమైన యుండగలదు.

కావున చదువరులందరూ యీమహిళాశక్తిమున బాగుగ నాలించించి చట్టమును బలపరచవలెను. ప్రతిగ్రామము పల్లెయందు సభజేసి అచ్చటివారికి సంరక్షణయన సేమా చెప్పవలెను. కాలేజీలలో విద్యార్థులందరూ గూడ బిల్లున కనుకూలముగ తీర్మానించవలెను. శాసనసభలో మిప్రతినిధులకు వ్రాసి యీబిల్లులు బలపరుచునట్లు జేయవలెను. భారతమహిళా సమాజమువారు సిమ్మలో యీచర్చ జరుగునప్పుడు తమ ప్రతినిధిని బంపెచరు. ఇట్లు అనుకూలతీర్మానములన్నియు ఆమెకు అందజేసినచో ఆమె వాదముబలపడగలదు.

క్రిందటివార్షికో శాసనసభయందు వయోనిర్ణయచట్టమును, ప్రభుత్వము వారు ప్రజాభిప్రాయము ప్రతికూలముగ నున్నదను కారణముచే నంగీకరింపకుండిరి. వారు కొద్దిమంది ఛాందసల అభిప్రాయమునే తెలిసికొనిరిగాని ప్రామాన్యపు ప్రజలలో తలెల్లడ్రుల యభిప్రాయమును మొత్తముపై తెలిసికొనలేదు. బాలికలు భర్తలగుడు వయస్సు 14 తక్కువ యుండరాదను కభిప్రాయముగలవారే ఎక్కువ. ఇంతవికాలదేశమున ఇండియాలో ముఖ్యముగా స్త్రీలు సభలతీర్మానములకు బాగా అలవాటుబడిన సమయమునందు విశేషముగ ప్రజాభిప్రాయము తెలిసికొనుట కష్టము. అయినను నాకు తెలిసినంతవరకు వివిధప్రాంతములందు 35 ఏండ్లు స్త్రీలసభలనుండి 35 తీర్మానములు చట్టమున కనుకూలముగ న వద్దకు వచ్చినవి. ఇంకను వచ్చుచున్నవి. తమ బిడ్డలు యొక్కవయస్సు బడసి దేహస్వామ్యము తుడురకమునుపే బిడ్డల తల్లులుగజేసి వారి యావనము పాడు జేయుట పాపమని చాలమంది తల్లులు దలంచుచున్నారు. తల్లిగా నుండి శిశుసంరక్షణ జేయుట స్త్రీల కత్యుత్తమ ధర్మము. అట్టి ధర్మము నిర్వర్తించగలబాధ్యతను రింపనిదిగవంగరాదు. ముందు రాజీవునశక్తిమునకు స్త్రీతన శరీరమును దారవోయుటయును. అట్టిత్యాగమును ఆమె పంపెనముతో జేయును. కాని బాల్యవస్త్రయందుండు బిడ్డను, బలవంతముగానట్టి బాధ్యత వహించి, అంత గొప్ప త్యాగము జేయమనిన యిష్టపడగలదా? భయపడగలదా? నిజమగు దేశాభిమానులందరూ యీశిశు సంరక్షణ చట్టమును పరచి, ఇండియాదేశ సౌ పుష్టవమును గాపాడెదరుగాక!

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

ఆగస్టు 15 వ తేదీన జరుగనున్న ఎన్నికలు

2. తండ్రియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు

8. కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములనాయుడుగారు

20. ఎగూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతిగారు

* * * *

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన

10. ఏడుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎస్ ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. కీల్ పాక్

ఏ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * *

ఎగూరునందు కాంగ్రెసు బహిరంగసభ

డా॥ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారికి వోటు నొసంగుదు తుంటరులు భగ్నశులగుట

నిన్నటి సాయంత్రము 7 గంటలకు ఎగూరునందలి పరియంగాడు మైదానమునందు ఎగూరు డివిజనుకు కాంగ్రెసు పక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ డా॥ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారికి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు గొప్పసభ జరుపబడినది. ఆదివ్రావిడులు అధికసంఖ్యాకులుగ సభ కరదొందరి. సదాశివశిల్పగారు అధ్యక్షత వహించిరి. పలువురు స్త్రీలు సభయందు పాల్గొనిరి. ఆదివ్రావిడ సంఘముందు ప్రార్థనాతానలంబములు కొందరు డా॥ లక్ష్మీపతిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచిరి.

సభయందు అల్లరి గావించువలెనని కొందరు ప్రతిపక్ష సభ్యులు సమకట్టిరి. గాని ప్రజాబాహుళ్యము కాంగ్రెసు పక్షము నభిమానించుటచే వారియంటి సాగలేదు. శ్రీనివాసయ్యగారు మాట్లాడునపుడు, అసందర్భములగు కొన్ని ప్రశ్నలు చేయబోయిరి. కాని ప్రజలు మిక్కిలి సహనము వహించి అల్లరి గావించువచ్చినవారికి ఆకాంక్ష గలిగించిరి.

మాఫి మహమ్మదుగారు

డా॥ లక్ష్మీపతిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు శని వారమునాడు జరిగిన ఎన్నికలందలి ఫలితము శేపు తెలియగలదనియు కాంగ్రెసుపక్షము స్వాధీనమౌతమైనచో జయమందితిరు ననియు పల్కిరి. పత్రికలములముననుసభలములమునను మీ కెల్ల రకుప్రచురపరచి ప్రబోధము గావించగలముగాని వోటరులకు ధన లక్ష్మీప్రజాగాని, మధురపీఠపూజగాని జేయజాలము. ప్రత్యేక లక్షకకులత్రముల బన్నుదురుగాక! మేమట్టి సాధనములను జేపట్టబోము. ఈవిజనులో కాంగ్రెసుపక్షము తరపున డా॥ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారును, జస్టిసుపక్షముతరపున టి. సుందర రావునాయుడుగారును అభ్యర్థులుగ నిలిచియున్నారు. ఈ డివిజనులో ఆదివ్రావిడసోదరు లధికముగ గలరు. కాంగ్రెసును, గాంధీమహాత్ముడును నిన్ను జాత్యుద్ధరణమున కెట్లు పాలుబడు చుండిరో మీ కెల్లరకు తెలియును. వైకమునందలి అస్పృశ్య తానివారణ ప్రయత్నములను సఫలముగావించినది కాంగ్రెసు వారే. ప్రజాసేవతప్ప కాంగ్రెసువారికి వేరు యుద్దేశ్యము లేదు. డా॥ లక్ష్మీపతిగారి సేవాపరిశ్రమలు ప్రశంసార ములని సేజెప్ప నావశ్యకములేదు. కాన ఎల్లవిధముల కాంగ్రెసుపక్ష మునకు తోడ్పడుట వివిధధర్మ కర్మము. లక్ష్మీపతిగారి జయ ము మీజయము, దేశజయము.

గంగాధరపిళ్లె (ఆదివ్రావిడులు) మాట్లాడుచు తానేపక్ష

మునకు జేందినవారుకాదని పల్కిరి. కాంగ్రెసు జస్టిసుపక్షము లందు బీదజనోద్ధరణకై పాలుబడునదియు, త్యాగధైర్యములు గలపక్షము కాంగ్రెసుపక్షమే యని పల్కిరి. జస్టిసుపక్షము నకు స్వార్థపరత్వమే ముఖ్యోద్దేశము. జస్టిసుపక్షమువారు బీదజనులకును, ఆదివ్రావిడులకు జేసినమేలు ఏమాత్రములేదు. ప్రజాసౌఖ్యమునే తమసౌఖ్యముగను, ప్రజలకష్టమునే తమ కష్టముగను దలంచి దేశమోక్షమునకై పాలుబడ కాంగ్రెసుపక్ష మునకే మీ కెల్లరకు ముఖ్యముగ ఆదివ్రావిడ సోదరులెల్లరును వోటుజేయగోరెదను. ధనమాన ప్రాణములను దేశమునకై యర్పించిన మహాత్మునియందు భక్తివిశ్వాసములు వెల్లడింపుడు. ప్రత్యేక లక్షాసంగ అల్పధనమునకు లోభముజేంది మీవోటును దుర్వినియోగము గావించిన దేశమునందు మిక్కిలి అపమానితు లగు దురు. కావున స్వాధీనపక్షమును కాంగ్రెసు.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారు

బీదలు, ధనికులు, బ్రాహ్మణ, అబ్రాహ్మణులని గాని జాతి మత కులభేదములు కాంగ్రెసుపక్షమందు లేవు.

ఆదివ్రావిడ సంఘముందు ప్రబోధముగలిగి పట్టణముందు జరుగుచుండెడి పరిస్థితులు కనులు దెరచి చూచుచున్నందులకు మిక్కిలి సంతోషము. రాబోవు వత్సరము ఆదివ్రావిడ ప్రతినిధిసే అభ్యర్థిగ నియమింప నున్నాము. జస్టిసు కాంగ్రెసుపక్షములందు తమపక్ష మెయ్యదియో బాగుగ పరిశీలించిన పిదప వోటుజేయడు.

కాంగ్రెసువారు ప్రభుత్వోద్ధోగముల నాశింపరు. ఉద్యోగముల నాశింపవారు ప్రభుత్వమువారి కిదిగి మిదిగి యుండవలెను. అందుచే ప్రజల కట్టి క్రేయమును గలుగజేయ జాలరు. బహుజనుల కెయ్యది అమాదకరమో, దేశమంతయు నెట్టి విధాన మాచరించుచున్నదో, అట్టి యాచరణ, కార్యక్రమములు గల పక్షమునే మీ కెల్ల రాదరించవలెను. అట్టి పక్షము కాంగ్రెసుపక్షము దప్ప దేశమునం దింకొకటిలేదు. స్వశుభాభిమానమును, స్నేహభిమానములను దేశీయవిషయములందుగమనింప రాదు.

అట్టి జస్టిసుపక్షమును బహుజనాభిప్రాయమును మార్చ జాలరు. ఎగూరునందలి ఆదివ్రావిడులు ధనాశాబ్దములే దేశ ద్రోహము గావించి రను యపవాదమును లేబోకుడు! ప్రభుత్వావగ్రహమును గోరువారు ప్రభుత్వయంత్రే భ్రమణముందు జిక్కి తిరుగుదురే గాని ప్రజాసేవ గమనింపజాలరు. బీదజనుల కొరకు సర్వము త్యజింప సంసిద్ధులగు కాంగ్రెసుపక్షమునకు జేందిన లక్ష్మీపతిగారికే మీ కెల్లరు వోటుజేయ గోరెదను.

శ్రీమతి కనకరత్నమ్మగారు

తమిళభాషయందు సుపసంగించు చెన్ననగరమునందలి ఆరోగ్య పరిస్థితులు వృద్ధిజేయుటకు అధికారమునందున్న జస్టిసుపక్ష మువారేమాత్రము శ్రద్ధదీసికొని యుండలేదనియు, పరిశుద్ధిమగు నీరును గాలియు లేక జాడ్యములు వృద్ధియగుచున్నవనియు పలికిరి. దీని ఫలము మనమేగాక మనసంతటివారును అనుభవింప గలరు. మైలాపూరులో ఎన్నికలు జరిగినపుడు సుందరనాయుడు గారు, టి. యస్. రామస్వామి అయ్యరుగారు జస్టిసుపక్షము వారు గానియు అందుచే అయ్యరుగారైనను, అయ్యరుగారైనను తమకు సమానమేయని పిదప అయ్యరుగారికే వోటు జేయ వలసినదని ప్రజలకు వెల్లగా బోధించిరి.

కావున అన్యాయపక్షమును జస్టిసుపక్షమును సమ్యక్సాస పోకుడు! కాంగ్రెసునకు వోటుజేసి దేశగౌరవమును గాపాడు డని పల్కిరి.

దొరస్వామిపెల్లె మాణిక్యంపిల్లెగారు లక్ష్మీపతిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

వి. పి. యస్. మణిగారు కాంగ్రెసుపక్షమును బల పరచుచు దేశీయవిషయములందు కులభేదములను పాటించ రాద నిరి.

* * * * *

మరియొక వింతవార్త

జస్టిసుపక్ష అభ్యర్థియగు టి. సుందరరావు నాయుడు గారికి వోటుజేయ డని ప్రజలకు బోధించుటకునై భజనలతో ఉత్సవము జరుపబడినది. ఉత్సవము నడచిన పిదపిందు ప్రతి యింటను జాతీయతాకములు ఎగురుచుండెను.

పుదుకోట వార్తలు

పుదుకోట, ఆగస్టు 8:—ఎ. రాధాకృష్ణ అయ్యరు గారి స్థానే టి. ఎస్. నరేశ అయ్యరుగారు ఆధికసభ్యుడుగ నియమింపబడినది. ఎ. రాధాకృష్ణ అయ్యరుగారు దివాను శేషాచార్యుగ నియమింపబడినది. (అ. ప్రె.)

తిలకు మందిరము

గౌ. కపర్దిగారు బహిరంగపరచుట

లోకమాన్యుని స్మారక చిహ్నముగ పూనాలో తిలకు మందిరము నిర్మింపబడినది. కడచిన శనివారము గౌ.కపర్దిగారు ఈ మందిరమును బహిరంగపరచిరి. తిలకు మెహెరియలు కమిటి వారిపక్షమున గౌ. కపర్దిగారిని భవనమును బహిరంగపరచమని కేల్కారుగాకు కోరుచు ఇట్లు చెప్పిరి.

ఈ సందర్భమున లోకమాన్యుని మరణమును తలచుకొని చింతిల్లని వారుండరు. కాని ఆ మహానాయకుని పేరిట కాశ్యోత ముగ ఒకస్మారకచిహ్నము నెలకొల్పబడుచున్నందున కొంతకాంతి కలుగుచున్నది.

ఇంతవరకు లోకమాన్యుని పేరిట నెలకొల్పబడిన స్మారక చిహ్నములు లెక్కలేనన్నియున్నవి. పూనాయందొక శిలా విగ్రహమున్నది. మహారాష్ట్రులు లోకమాన్యుని పేరిట ఒక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించియున్నారు. 1922 సంవత్సరమున ఇండియను హోంరూలు లీగు సమావేశమున పూనాలో తిలకు మందిరమును నిర్మింపవలయునని తీర్మానింపబడినది. కొందరు ధర్మకర్తలుకూడ నియమింపబడిరి. తిలకుస్మారకనిధి నుండి లక్ష రూప్యములు ఈధర్మకర్తల పరమొనర్పబడినది. బొంబాయి వాస్తవ్యులగు మెహెరిగారు ఉచితముగ తిలకుగారి విగ్రహమును చేసె ఇన్స్ వాగ్దానమిచ్చిరి. ఈభవన నిర్మాణమునకు దాదాపు 40 వేల రూప్యములు వ్యయమైనవి. ఇంకను పదివేల రూప్యములు వ్యయమగును. భవనపుష్కలము, ఆవరణమును శ్రీమంతులు జగన్నాథ మహారాజుగారు ఉచితముగ నిచ్చినారు. అందులకు వారికి వింపనము లర్పింపవలసియున్నది. ఇంకను ధర్మకర్తలు ఈక్రిందిపనులు చేయవలసియున్నవి.

(1) లోకమాన్యుని కిష్టముగనున్న గ్రంథములన్నటినిచేర్చి ఒక గ్రంథాలయము నేర్పరచుట.

(2) లోకమాన్యుని సిద్ధాంతములను పుస్తక రూపముగ ప్రకటించుట, ప్రచారము సలుపుట.

(3) జాతీయసేవకు, యువకులకు తగువిధమున శిక్షగరవుట మెహెరియలు, కమిటివారు యీపనులను చేయ త్వరలో పూనుకొనెదరు. ఈభవనము లోకమాన్యునిపేరిట మహానాయకునకు తగు స్మారక చిహ్నము కావునను ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనము లపల్ల మనము మనకృతజ్ఞతను ప్రకటించిన వారమయ్యెదము (మహారాటా.)

దారుణముగు దోపిడి

బలాత్కారముగ రైలు నాపి దోచుకొనుట

ప్రయాణికులను వధించుట

లక్నో, ఆగస్టు 10:—బెండ్ అందు రోహెల్లందు రైల్వేవారి ప్రయాణికుల బండి కకోరి స్టేషనునుండి బయలుదేరిన తోడ్నే గొప్పదోపిడి జరిగినది. లక్నోనుండి కకోరి 15 మైళ్ల, దూరముననున్నది. రైలు స్టేషనునుండి గం 7-15 లకు బయలుదేరినది. రైలు బయలుదేలునపుడు ముగ్గురు నలువురు మనుష్యులు గార్డుబండిలో నెక్కి తమసాగ మానులు దిగు పడి పోయినవనియు, బండి నాపునుచు ప్రార్థనార్థకము గా నుడివిరి. ఇంతలో రైల్వారైలు సాగినది. అప్పుడు తుపాకి బయటకుదీసి గార్డును భయపెట్టి రైలు సాపివేసిరి. ఇంతలో మణికోతమంది దోపిడిగాళ్లు చేరిరి. మాడు ధనపు పెట్టెలు, కొన్ని పాస్సెలుకట్టలు దోచుకొనిపోయిరి. సుమారు ఇరుపదివేల రూపాయలసామానలకొనుకొనిపోయిరి. కొందఱు ప్రయాణికుల పెట్టెలలోనికి బోయివారి మెలకువను గనిపెట్టుచుండిరి. ఒక గూర్ఖుడు తన తుపాకిని బయటకు తీయగా నతనిని దోపిడిగాడ్లొక్కడొచుచునెను. మరియొక ప్రయాణికు డేమి జరుగుచున్నదాయని ద్వారంబునుండి అడుచుచుండగా వానిని గూడ చంపిరి. ఒక యాంట్లయుడు తనతుపాకిదీసి పైకిరాబోవుచుండ, వానిని కాల్చిపై తుపాకితో గొట్టి గాయపరచిరి.

ఇంతలో డేరా మెయిలుబండి లక్నోనుండి వచ్చుచుండెను. అదీపములనుకాచి దొంగలు పారిపోయిరి. ప్రత్యేకపు బండిలో నొకపాలిసుపటాలం కకోరాకు వచ్చినది. (అ. ప్రె.)

వంగ రాష్ట్ర శాసనసభాభ్యుత్తర

స్వరాజ్యపక్షమింకను నిశ్చయింపలేదు

కలకత్తా, ఆగస్టు 10:—వంగ రాష్ట్ర శాసనసభా భ్యుత్తర స్వరాజ్యపక్షమువారింక నెవరిని నిశ్చయింపలేదు. ఫజల్ హక్కుగారి యభ్యర్థిత్వము నొకభాగమును మరేయొకభాగము వి. కె. బోసుగారిని బలపఱచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర శాసన సభాధ్యక్షత

నేపనలిస్టు లిద్దరు రాజీనామా నిచ్చిరి

నేపనలిస్టు పక్షమువారు అధ్యక్షతకు ఆపక్షమునకు చేరిన కుమార శివశంకరేశ్వరరావుగారి పేరును సూచించి నందున ఆపక్షమునకు చేరిన డాక్టరు బి. సి. రాయ, రాయ హరింద్రనాథ చౌదరిగారి డిద్దరును సభ్యులకు రాజీనామానిచ్చుచు కార్యవర్గికి లేఖ వ్రాసిరి. "ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుచున్న యితరపక్షముల వారితో ఆలోచింపకుండ స్వపక్షప్రతినిధి నొకనిని నిశ్చయించి దొరతనమువారి సహాయము లభించినగాని అతని కాపకము లభింపదు గాన దొరతనమువారి సహాయముపై ఆధారపడవలసియే యుండును. అది మాకీష్టములేదు. పక్షమువారు రందరను పక్షప్రతినిధికి ఓటు యియ్యవలె నను తీర్మానము నేడు పక్షసభలో ఆమోదింపబడినందున మేము సభ్యులకు రాజీనామాను పంపుచున్నాము అని వారు వ్రాసిరి.

(అ. ప్రె. స్పెషలు)

బెంగాలు శాసన సభాధ్యక్షుడు

ఫజులులు హక్కుగారి నియోజనము

విషయమై తగాదా

'హిందూ' కలకత్తా విలేజిరి యిట్లు వ్రాయుచు న్నాడు:—

బెంగాలు శాసనసభ అధ్యక్షుడవనికి స్వరాజ్యపక్షము వారు ఫజులులు హక్కుగారిని ఆభ్యర్థిగ నుంచిన దానిమీద కొన్ని కష్టములు బయలుదేరినవి. స్వరాజ్యపక్షములోనే ఒక పక్షము వారు బి. కే. బోసుగారు రుండవలెననుచున్నారు. ఆయన గౌరవ ముర్యాదలు చిత్రకర్ణిగారి స్వరాజ్యపక్షము యొక్కటియేగాక ఇండియన్ పక్షములో చాలమంది ప్రేమకు పాత్రులైరి ఇకను ఫజులులు హక్కుగారి ప్రతిఘటనకు నున్న వారు ఆయన ముడిమనుకమిలేయెడల స్వరాజ్యపక్షము లంచములను దెట్టుననియు అన్యాయములకు దిగుననియు జెప్పినమాటలను దెట్టుచున్నారు. ఫజులులు హక్కుగారు బలపరచువారు ఆయన మహమ్మదీయులలో మంచివలకుబడి గలిగి యుండుటచేత స్వరాజ్య పక్షము నకు పెట్టని గోడగనుండునని తలంచు చున్నారు.

మోతీలాలుజీ కర్తవ్యము

బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షములో ప్రస్తుతము విభేదములు గల్గుటచేతనే పండిత మోతీలాలుగారు ఆలహాబాదునుండి నేడు (8 వ తేది) కలకత్తాకు వచ్చుచున్నారు. ఓటు ప్రభువుగా యుచున్న రైలులో వచ్చుచున్నారు. ప్రభువుగారు బెంగాలులో నూతన శకమును ప్రారంభము చేయు నుద్దేశించియుండు పండిత మోతీలాలుగారు రాయబారముల సదుపాయమును, జైలిరి మారిన దనుకొన్నది యెంతవరకు మారినదో యిక గాని తెలియదు.

ఇంతవరకును గట్టిపట్టుతోనున్న బి. కే. బోసుగారిని ఆభ్యర్థిత్వ ముపసంహరించుకొనునటుల పండిత మోతీలాలు గారు ప్రయత్నించెదరు.

రత్న పురుష లేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును ధరించి బలముగలుగజేయు అద్భుతలేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలు నని అనేకులు కొనియాడినారు. మేమునువల్ల వచ్చినదస్త్ర, మూత్రరోగములకూడా తగ్గును. డబ్బీ రు 3-4-0.

(క్రవ్యాధి)

అతీర్ణమునుబోగొట్టి అన్నమరుగునట్లు చేయుటయే గాక మంచిజరగాన్ని కలుగజేయును. తులం 1 కి రు 1-0-0. పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరిజిల్లా(రాయవరం)

రక్తమూలమునకు అద్భుతచికిత్స

నేను రక్తమూలముచే బాధపడుచుండి తుదకు (ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలిమిటెడ్, 159 బ్రాడ్వే, మదరాసు) డాక్టరు వైద్యపతికోటా జయరామునాయుడుగారి చికిత్సలో యుండి జ్వరము తీసికొన్న శీఘ్రకాలములోనే పూర్ణముగా స్వస్థతకాబడెను. గనుక వ్యాధిగ్రస్తులు నిరాపాయకరముగా వీరివలన వ్యాధిని కుదుర్చుకొనగలరని నా మనోనిశ్చయమును జెల్లించుచున్నాను.

(సం) ఎఫ్. రాజరియో,

గవర్నమెంటు, తెలంగాణ ప్రభుత్వము.

కాంగ్రెసు నం దైకమత్యము

సరోజినీదేవి అభిప్రాయములు

క్రాంతికలు ప్రశ్నమాలికకు ప్రత్యుత్తరములు

సరోజినీదేవి కాంగ్రెసు విధానముపై క్రాంతికలు పంపిన ప్రశ్నమాలికకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రస్తుతమున్న కాంగ్రెసు క్రీడు ప్రకారము యే రాజకీయ పక్షముగాని జేరకుండ ఆలంకరించుటలేదని తెల్పెను. కాంగ్రెసు సభ్యత్వమున కింత డబ్బుని గాని లేదా నూలుగాని నిర్ణయ ముండవచ్చునని ఆమె యభిప్రాయము.

కాంగ్రెసు శాసన సభలందు ప్రభుత్వముయొక్క నిరంకుశాధికారమును మార్చి శాసనము జేయుటలో గల అత్యంతాధికారములను దీక్షివేయుటకు పనిజేయవలెననియు, శాసన సభల కేవల ప్రజలలో ప్రభోధము గలుగజేసి వానికన్ని సంగతులను నేర్పి, సర్వవ్యాప్తైక్యమును గలుగజేయవలయునని ఆయమెల్ల చున్నది.

భారతీయులలో ఐక్యము నిజమైనది సమకూరినయెడల సక్రమపద్ధతులమీద బ్రిటిషువారు స్వపరిపాలన మిచ్చు నటుల జేయుట సాధ్యమనని సరోజినీనాయుడుగారుతలంచుచున్నారు. ఆయమనుశాసనసభకొన్నికొనినయెడలమంత్రిపదవిసంగీకరించు నాయనియడిగిన ప్రశ్న కిట్లుప్రత్యుత్తరమిచ్చెను నాకియ్యసే ఇయ్యరు. ఇచ్చినను నే నొకప్పుడొనవలెననిలేదు." రిడింగుబర్నెసుమోడు సమాలోచనలు నిష్పన్నమౌజనములే గాననియుండెనని ఆమెతెల్పెను. ఇతర కాంగ్రెసు సభ్యులేమోత్రము పనిజేయుచున్నారో స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ నిర్మాణకార్యక్రమాభివృద్ధి కంటే పనిజేయుచున్నారని ఆమె యభిప్రాయము. అన్ని పక్షములవారు త్యాగసమర్థులుభావములచే ప్రేరేపింపబడి ఐక్యమును గాంచుటకు నిజమైన మార్గమును గనుకొన గోరు నెడల కాంగ్రెసు పక్షమువారికిని లిబరలు పక్షమునకును విభేదములు త్వరలో సమసిపోగలవని ఆమె తలంచుచున్నది.

వీడ్కోలుపునిందు

సర్ జూఫ్రెక్లార్కుగారి గౌరవార్థము

బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ పోస్టులుఅసోసియేషను గావించెను

బొంబాయి, ఆగస్టు 8:— ఉద్యోగమునుండి విరమించుచున్న పోస్టులు, టెలిగ్రాముల డైరెక్టరు జనరలుగారగు సర్ జూఫ్రెక్లార్కుగారి గౌరవార్థము నిన్న సాయంత్రమే బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ, ఆర్.యం.ఎస్. సంఘము, బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుమేనులసంఘము వీడ్కోలుపు విందుచేసెను. రెండు సంఘముల సభ్యుల, ఉద్యోగులతో హాలు నిండిపోయెను. ఉభయసంఘములను సర్ క్లార్కుగారికి వినతిపత్ర మర్పించెను. వారి ఉద్యోగకాలమునందు శ్రావ్యయందు గావించిన సంస్కరణములకు క్లార్కుగారు ప్రశంసించబడిరి. ఇండియాదొరతనమువారు శాఖ ఉద్యోగులవిషయమై అలోచనలను సల్పుచుండు సమయములో పనివారలయెడ సానుభూతిగల శాఖాధికారి విరమించుట పనివారల దురుదృష్టమని వినతిపత్రమందు జెల్పబడెను.

ఓడలు

బొంబాయి, ఆగస్టు 8:— 'రాజ్యకు' యొడ గం.లకు తపాలాలో నాంగ్ దేశమునకు బయలుదేరినది. ఏడవరేవునొద్ద 'మాట్సు' ఓడకే తపాలు నంపించును. సర్ జూఫ్రెక్లార్కు, సర్ పిటరుపార్లమెంటు, మేజరుయాకబు, ఆడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెంటుకర్నలు, డబ్లియు. యాఫ్. ఆర్. వెబ్బు, లెఫ్టి సెంటుకర్నలు డి. వి. విల్సన్గారే యొడలో ప్రయాణముచేయుప్రముఖులు.

'డందాల' యొడ డర్బనునుండి తపాలులోను, పయాణికులతోను బొంబాయికి నేడు చేరెను.

'బిలింపియా' యొడ రివర్సులు పట్టణమునకు సామాను, ప్రయాణికులతో బయలుదేరినది.

'వీరాల' యొడ బ్రహ్మ ప్రయాణికులు, సామానుతో బయలుదేరినది.

లాయిడు బ్రస్టి నోకంపెనీవారి 'జి నో వా' యొడ 15 వ తేది ఆంధ్ర గాంధ్రా రేవు నుండి 15 వ క్లాసు నుండి గం. 12 లకు బయలుదేరినది. 11-30 గంటలకు ప్రయాణికులకు వైద్యపరిశీలనము జరుగును. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

బొంబాయి జిల్లా పోలీసు శాసనము

పునః, ఆగస్టు 8:— నేను మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బొంబాయి శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. ప్రశ్నల కుత్తరువు లీయబడినవికను నిన్నటితరువాతి అధికార కార్యక్రమములు చర్చింపబడెను. పిమ్మట అసభికారుల కార్యక్రమముపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. 1890-వ సంవత్సరపు బొంబాయి జిల్లా పోలీసు శాసనము సవరణ గావించుటకు ఎ. ఎన్. సుర్జే గారు రెండవవారి ప్రతిపాదించిరి. సెలెక్టుమిటివే గావించబడిన సవరణలపై సరసముగ చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. శాసన సభయందొక శాఖవారు సెలెక్టు కమిటీ సవరణల నాక్షేపించిరి. చట్టముయొక్క మూలోద్దేశములకివి భంగకరముగ నున్నవని యాశాఖ అభిప్రాయము. మూలోద్దేశములకు భంగకరము లేకుండ సవరణలు గావించబడెను. (అ. ప్రె.)

సర్ జూఫ్రెక్లార్కుగారి సమాధానము

పోస్టులు సిబ్బందికేగాక పోస్టులు శాఖకుగూడ పోస్టుల సంఘముల స్థాపన ఉపయోగకరముగ నున్నదని తన సంతృప్తిని క్లార్కుగారు తెలిపిరి. నాయకుల సామ్యస్వభావ మిందులకు గారణమనిరి. పోస్టులు సిబ్బంది జీతముల విషయమై యిటీవల ఢిల్లీకి బోయిన డిప్యూటీ మేనుయొక్క కోరికలు జూర్రత్తగ నాలోచింప బడుచున్నవనియు, శాఖయందు బనిచేయుచున్న ప్రతి ఉద్యోగియు ప్రజల ఉపయోగము నిమిత్తము బాటుపడుచు న్నాడని యెరుంగవలయుననియు క్లార్కుగారు చెప్పిరి. శాఖయొక్క గౌరవము సిబ్బందిపై నాధారపడి యున్నందున వారు శాఖ గౌరవమును గాపాడవలయును. ఎన్ని యిబ్బందులన్నను శాఖయందలి భక్తివిశ్వాసముల విసర్జింపరాదు అని హితబోధ క్లార్కుగారు గావించిరి. సమావేశమునందు క్లార్కుగారికి ఘనమగు వీడ్కోలుపు నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

విషావరు హిందూ అకాలీల తగవు

144 శక్తును ప్రయోగింపబడుట

లాహోరు, ఆగస్టు 8:— హిందువులకును అకాలీలకును యిటీవల విషావరునగరులోని మోహల్లా గంజియందలి గురు ద్వారాము విషయమై బయలుదేరిన తగవునకు ప్రజలెవరును రెండుమాసములవరకును కవీషనరు యొక్కగాని నగరపు మేజస్ట్రేటుయొక్కగాని ఉత్తరపు లేకుండ గురుద్వారమును గాని థాకుర్ ద్వారానానకు దేవుగాని సందర్శింపరాదని విషావరు నగరపు మేజస్ట్రేటు క్రిమినలు ప్రోసీజరు కోడ్డు నందలి 144 సెక్షను ప్రయోగించెను. ఉభయ పక్షములనాయకులతో సంప్రదించి యీ ఉత్తరువు చేయబడెను. (అ. ప్రె.)

చెన్న పురి స్థానికాసు కోర్టులో

దావా నెం 4498/1925.

వాదులు:—టి. ఎ. విజయరాఘవశిల్లే కంపెనీ వగైరాలు. ప్రతివాదులు:—యు. నారాయణమూర్తిరావు. వైచెప్పిన వాదులు ప్రతివాదమీద. తక్కు బాకీ రూ 150-8-0 న్ను కోర్టు ఖర్చులకును దావాచేసినందున వైదావారి న జడ్జిముండు 20-9-1925 తేదిన విచారణకు వస్తున్నది సదరు తేదిన ప్రతివాది హాజరయి తగాదలుపున్న యడల చెప్పకొనవలెను. హాజరుకానియడల యెక్కుపాట్లగా తీర్పుచెప్పబడును దావాకాపి వాది వక్త్రీలువద్ద పొందవచ్చును. టి. జి. రాఘవాచార్యులు, వాది వక్త్రీలు.

స్థంభన వట్టి

శుక్లస్థలితమును, స్వస్థస్థలితమును 3 దినములలో బోగొట్టి దేహమునకు బలమును, నరములకు దృఢత కియు దాతువులకు పుష్టియు నలుగజేయుటయేగాక జీర్ణ శక్తిని నృధీకేయును వెల 25 మూత్రలు రూ 2/.

శ్వాశకు తారలేహ్యము

(ASTHMA SPECIFIC)

25 దినములకు భస్మముతో సహా రూ 8-0-0

10 " " " " " " 4-0-0

శ్వాసము, కాశము, క్షయము, రక్త కాశము, మొదలగు వ్యాధులకు వర్తనాదమునంటిది వారమురోజులు నేపించినదీని మహిమ మిశ్ర బోధపడును. వ్యాధిగ్రస్తులు వారి గుణగతములను టిప్పాల్లద్వారా తెలిపిన తర్వాత బోషణములను పంపబడును.

అడ్రసు—వైద్యపతి కోటా జయరామునాయుడు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలిమిటెడ్, 159, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నేను ఆంగ్లేయులను ద్వేషించువాడనా?

ఎంగుయిండియా పత్రిక ప్రధానవ్యాసము

“హిందువులు గూడ ఆంగ్లేయులు చేసినటులే చేసెదరనుట హిందువుల నవమానించుటయే యగును. ఆంగ్లేయులవలెనే చేయవలెనను కోరిక హిందువులకు కలిగిననుగూడ వారటుల చేయబాలరు.

అనువాక్యము జూలై 9వ తేదీ ఎంగుయిండియా ప్రతికలో “త్యాగసిద్ధాంతము (నయన్న ఆఫ్ సరండరు)” అను శీర్షికక్రింద నాచే వ్రాయబడి ప్రకటింపబడిన వ్యాసమునందున్నది. అనువాక్యము ఆక్షేపణీయమని ప్రసిద్ధులును నామిత్యులును ఆంగ్లేయులు కొందరు తలచిరి.

“రెండు పక్షములవారునుగూడ త్యాగముచూప వలెను లేనిచో కలహభూయిష్టమై ధిన్నాభిన్నమై యున్న భారతదేశమునకు ముక్తికలుగదు. త్యాగముచేయుటలో తాము మహాపాపము చేయుచున్నామని అవ్యసన తలపోయి గూడదు. ప్రేమకలన తీర్చబడిన న్యాయము త్యాగము. న్యాయశాస్త్రమువలన తీర్చబడిన న్యాయముశీత. (ప్రేమగలవాడు చేసెడు త్యాగము న్యాయముగా నీయబడదని దానినిగూడ మించియే యుండును. అట్టిత్యాగముచేసినను ఆప్రేమకలనకది అత్యల్పముగనే కనబడును. ఇంకను అధికముగ చేయజాలక పోతిననియే అతడు చింతించుచుండును. హిందువులుగూడ ఆంగ్లేయులు చేసినటులే చేసెదరనుట హిందువుల నవమానించుటయే యగును. ఆంగ్లేయులవలెనే చేయవలెనను కోరిక హిందువులకు కలిగిననుగూడ వారటుల చేయజాలరు. కలకత్తాలోని కిష్టవర్షాదులలో కార్మికులపై హిందువులచటి మహమ్మదీయులపట్ల ప్రాచుర్యముగా ప్రవర్తించిన యెరియంపిననుగూడ ప్రేమిటుల తెలుప సాహసించితిని. హిందువులును మహమ్మదీయులునుగూడ నొకపక్షములోనే పయనము చేయుచున్నారు. రెండు పక్షములవారునుగూడ పరమ్యుక్తులై భ్రష్టులైరొకండుపక్షములవారును కాముకీకాముకులస్థితిలోనే యున్నారు. వారు తెగ తెంపులుచేసికొని విడిపోగోరెనుగూడ నది సాధ్యముగాదు.” అను ప్రకరణము అవ్యాసమునందున్నది. ఆ ప్రకరణమునందే ఆక్షేపింపబడిన వైవాక్యమున్నది.

“అనువాక్యమునందలి ముందరింపు వివక్షాభిప్రాయం ఆంగ్లేయుల కంపిరికినిగూడ వర్తింపనుగాన అది అనుభవము” అని ఆంగ్లేయమిత్యులు తలచిరి. అట్లు వారు భావించుట కనకాశముం దినచో నేనందులకు చాల చింతించెదను. అది నాజ్ఞాదేశ మెంత మాత్రమున కాదు. పూర్వోత్తరసంవర్షమును గమనించినచో ఆంగ్లేయుల నందరిని యుండవలెనుట నేనుద్దేశించియుండలేదని స్పష్టముకాకమానదు. సి. ఎఫ్. ఆంగ్లముగాను భారత దేశముకొరకు తన వ్యక్తిత్వమును పూర్తిగా మాటుపరుచుకొనెను గాన అట్టివారి కా మందలింపు వర్తింపదు.

“ఆంగ్లేయులు హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ బానిసలను చేసినటుల హిందువులుగూడ మహమ్మదీయులను బానిసలను చేయగోరుచున్నారు.” అని మహమ్మదీయుల ఆక్షేపించుచున్నారు. ఇందు హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను అధికసంఖ్యాకులు అనియే మహమ్మదీయుల ఉద్దేశము. ఈ సంవర్షమునందే చర్చనీయమగు వాక్యముగల వ్యాసము నేను వ్రాసితిని. “మహమ్మదీయులను బానిసలనుగా చేయులెనను సంకల్పము హిందువులకు కలిగిననుగూడ అట్టికత్తి హిందువులకు లేదని” మాపుటకే నేనావ్యాసమును వ్రాసితిని. “భారతదేశములోని ఆంగ్లేయులు అని నేను ప్రత్యేకించినచో మేము ఆక్షేపించి యుండము. అ న గా భారతదేశముందలి ఆంగ్లేయు లటులచేసినచో మే మెప్పుకొంటిమని తలంపగూడదు. కాని మీకు (గాంధీగారికి) భారతదేశమునందలి ఆంగ్లేయులను గూర్చి పెక్కు వత్సరములనుండి అట్టి దురభిప్రాయము కలదని మే మెరుగుదుముగాన మీ మందలిభ్రష్టులన మాకు మనస్తాపము కలుగజాలదు. అటులగాక మీకు సర్వవిధముల సహాయము చేయుచున్న మువ్వ రాంగ్లేయులను తక్కిన ప్రపంచవాసులకు ఆంగ్లేయుల నందరినిగూడ మీకు మందలించినటు లభ్యమగుచుండుటచే మాకు చాల మనస్తాపము కలిగినది. మీరు క్రొధద్వేష మునుగూర్చి అవ్యాసమును వ్రాసిన తలంచితిమి” అని నా మిత్రులగు ఆంగ్లేయులు వ్రాసిరి.

నేను క్రొధముతోగాని ద్వేషముతోగాని అవ్యాసమును వ్రాయలేదు. అది ఆంగ్లేయుల కందరికిని వర్తింపదనియే నా నమ్మకము గాని అందరికిని వర్తింపదనియే చాలమంది తలంచు నెడల నేను తమింపగోరెదను. ఏల ననగా ఆంగ్లభాష నాకు మాతృభాష కాదు. దానిలోనిగూడ సంకేతవిషయములను నేను తరచి గ్రహించియుండలేదు గాన భాషాపాండిత్య లోప మను కారణమున నన్ను తమింపగోరెదను. ఈ ప్రపంచము దెవ్వరినిగూడ నేను ద్వేషించజాలను.

40 ఏండ్లనుండి యీవిషయమున కఠిన నియమానుష్ఠాన మొనరించి ద్వేషమును గలువజాలితిని. ఇటుల తెలుపుట ప్రకల్పింపి కనబడవచ్చునని నేను ఎరుగుదును గాన వివ్రు తతోనే అటుల తెలుపుచున్నాను. నేను ద్వేషమును నిర్ణీప గ లి గి న ను పా ప ము ను అ ప కార ము ను నా క చ ట క న బ డి న ను గూ డ ద్వే షిం చు చు నే యుండును. భారతదేశమున ఆంగ్లేయుల తర్వరచిన ప్రభుత్వ విధానమును నేనుద్వేషించెదను. భారతదేశముననున్న ఆంగ్లేయులు సామదాయకముగా వెల్లడించుచున్న ఆధికృతము నేను ద్వేషించెదను. ఈదేశమునందలి హిందువులలో అధికసంఖ్యాకులు అవలంబించుచున్న అస్పృశ్యతను నేనుటుల దూషింతునో అటులే ఆంగ్లేయులలో అధికసంఖ్యాకులునిశ్చయముగానోనరించుచున్న భారతదేశ ధనాపహరణము (రథులెను-ఎక్స్‌ప్లొయిటేషను)ను గూడ నేను ద్వేషించెదను. కాని ప్రాగల్భ్యమును చూపుచున్న హిందువులను ఆంగ్లేయులను గూడ నేను ద్వేషింపను. నాకు సాధ్యమైన ప్రేమవర్షములనలననే వారిని చక్కబరప జూచెదను. అసహాయాధ్యమునుగూడ నేను ప్రేమతోనే ప్రారంభించితినిగాని ద్వేషముతో గాదు. నావ్యక్తి మతము ఏమృత్తినిగూడ ద్వేషింపగూడదని కఠినముగా విధించెను. నేను పాపకాలలో చదువుమండగా 12 ఏండ్లవాడనుగా నుండగానే నొకపుస్తకమునందలి నీకులను చదివితని తదాదిగా నేటివర కును ఆనమ్మకముతోనే పనిచేయుచుంటిని. ఆనమ్మకము దినదిన మభివృద్ధియగుచున్నదేగాని క్షీణించుటలేదు. అది నా ప్రాణమునకు ప్రాణమే యైయున్నది. కావున నేను ఏవ్వరిని ద్వేషింపజాలను. నాకు వ్రాసిన ఆంగ్లేయమిత్యులకును వారివలె తలంచెడు యితర ఆంగ్లేయులకునుగూడ బాసచేసి తెలుపుచున్నాను. 1921 లో వలె మరల వారితో తీవ్రమున ప్రతిఘటనమును సాగింపవలసి వచ్చినను గూడ ద్వేషము మాత్రము నాకెవ్వరిపైనను ఎన్నటికిని కలుగదు. నేను సలిచెడు ప్రతిఘటనము ధర్మముతోను సత్యముతోను అహింసతోను కూడినదే యై యుండెను.

నాప్రేమకు పరిమితము లేదు. భారతీయులనుమాత్రమే ప్రేమించుట విచేతియులను ద్వేషించుట అను పద్ధతి నాకు సరి పడదు. ఇప్పుడు భారతీయుల వర్తనము నా కనుహలముగా నున్నదను కారణముననే నేను వారిని ప్రేమించెడునో లేక కారణమునైన వారు ప్రతిఘటనముగా ప్రవర్తించినచో వారిని గూడ ద్వేషింపకలసిన వాడనేయగుదును. మనుష్యుల వలన కలుగు మంచిచెడ్డలను లాభాలభములనుబట్టి మాత్రమే ప్రేమించుటశుల్క ప్రేమయగును. సత్యప్రేమ యిట్టిశుల్కము నపేక్షింపదు. ఎట్టి గౌరవమును ప్రసిద్ధిని అపేక్షింపదు. భారతపదేశపు పత్తివ్రతాశోమణియగు శ్రీ సీతామహాదేవి శిష్యురంగ సమయమున శ్రీ రామచంద్రు నెటుల ప్రేమించెనో భారతాభిమాన సారము అన్నిప్రకారము చేయవలెననుట గూడ నటులే ప్రేమించెను. సత్యప్రేమ కిది ఉత్తమ భిక్షనము. మహాసాధ్వి యగు సీత తాను కళంకి నను భిక్షిచే అగ్ని ప్రవేశమునకు సిద్ధపడలేదు. తాను మహా పత్నితనను వ్యాయామతోనే సమకల్పెను. ప్రపంచమున ప్రేమకు గల మహాశక్తి మరీ దేనికి నిగూడ లేదుగాని అంతటి విస్తృతమును వేరొండు లేదు.

(మా. క. గాంధీ- ఎంగుయిండియా- ఆగస్టు-6)

వంగరాష్ట్రపుగవర్నరు

కలకత్తా ఆగస్టు 8:—రాజప్రతినిధిపదవిని వదలినతోడ నేటిల్లు ప్రభువు నేడు కలకత్తాచేరిరి. సత్తిమణి, ఆంతరంగిక కార్యదర్శి మొదలగు పరివారముతోగూడ చేరిరి. వానిసన్యాసింపకుట ప్రేమవర్ష ప్రద్యోతనమార తామారు, కాశీపురము రాజాబహదరు, ఏ. కే. గజ్జానీ, (పూర్వపురపుత్రి) సి. యే. పెగ్గర్ (పాలీసు కమిషనరు) గాల్గుండిరి. సన్యాసింపకుట వచ్చినవా రందఱితో గౌరవపురస్కరముగా కరస్పర్శనకర్మ మాచరించి, ప్రభుత్వమందిరమునకుఁ బోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

బావాలా హత్యనేరము

నేరస్థులక్షమింపవలసినదని సార్వభౌముని వేడుటకు ప్రీవీకౌన్సిలునకు అభిలు చేయబడును

బొంబాయి, ఆగస్టు 8:—శిక్షింపబడిన నేరస్థులతరువున సార్వభౌముని కృప వేడుటకు 19-వ తేదీయందు సీమయందలి సాక్షిటరగు టి. ఎల్. విల్ సన్ను గారు మరెయొక ఆపీలును చేయుటకు ధరఖాస్తుచేసెదనని తెలియుచున్నది. బొంబాయి హైకోర్టునందు పుట్టించి యాకేసును విచారణచేయుటకు అడ్వకేటు జనరలుగారు విచారింపచున్న అపీలుగాక యీ అపీలు ధరఖాస్తు చేరు ముద్దాయిలనకీటు అగ్గమెంటు గావించుట పరిపూర్ణిచేసిరి. ముందువారములో అడ్వకేటు జనరలు గారి తీర్పు గావించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బర్మా గవర్నరు పర్యటనము

రంగూను, ఆగస్టు 9:—గవర్నరుగారు కొడుకగు వివియను బట్లరు, ఆంతరంగిక కార్యదర్శి కప్టెనుగాంబ్లీ, ఎ. డి. సి. కప్టెను బెట్టిగార్లతో మైసూప్రత్యేకపు రైలుబండిలో నేడు 12-15 గంటలకు వెడలిరి. (ఆ. ప్రె.)

పోవుగారి రాయబారి ఆగమనము

అలహాబాదు, ఆగస్టు 9:—పోవుగారి రాయబారియగు ఘనతపాంపిన రివరెండు డాక్టరు లెనీసియట్‌గారు యిచ్చటకు 14 వ తేదీకివచ్చి ఒకవార మాగెదరు. (ఆ. ప్రె.)

స్త్రీక్షాన్త విద్యాభ్యాస బహిష్కరము

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయకార్యనిర్వాహకవర్గపు అభిప్రాయము

అలహాబాదు, ఆగస్టు 9:—స్త్రీలు బురుఖు లతోగలసి. బి. ఏ. తరగతియందు అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమందు విద్యనభ్యసించుటకు గావించబడిన నిశేధన తీర్మానమును గొట్టివేయుటకు విశ్వవిద్యాలయ కార్య నిర్వాహకవర్గము నిరాకరించెను. కాని యిదివర కొక సంవత్సరము బి.ఏ.తరగతియందు విద్యనభ్యసించిన విద్యార్థినిలవిషయమై తీర్మానము వర్తింపజేయవలసి వై ముఖాన్ సెల్లరుగారు గౌర బకుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రూటరు సంజయుని ప్రాచ్యశాఖ వ్యవస్థాపకుని ఆగమనము

బొంబాయి, ఆగస్టు 8:—బొంబాయి మేలులో ఉదయం 7-80 గంటలకు రూటరుకంపెనీ ప్రాచ్యశాఖ వ్యవస్థాపకుడగు డబ్ల్యు. జె. మహానీగారు ముదరాను సోమవారము వచ్చి ఆనాటిసాయంత్రము కొళంబో వెళ్లుదురు. (ఆ. ప్రె.)

సర్ ముజానియుల్లాఖానుగారి విరాళము

అగ్రా, ఆగస్టు 7:—అగ్రాయంపలి మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాలను సర్ ముజానియుల్లాఖానుగారు సంవర్షించి రూ 8000 లను పాఠశాలకు విరాళముగవిచ్చిరి. మహమ్మదీయభివృద్ధి ఆవశ్యకతను పక్కాజించి, వెనుకబడియున్న సంఘము నభివృద్ధికివెచ్చుటకు గట్టిచేర్పాట్లు గావించవలసియున్నదని చెప్పిరి. భారతదేశమందును, యింగ్లాండునందును మహమ్మదీయుల యిబ్బందులకు చెల్లుటకు నొక్క పత్రిక స్థాపించుట అవసరమని ఖానుగారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

పబ్లికుసర్విసు సమన్వయై చర్చ జరిగెను
తిరువేండ్రము, ఆగస్టు 8:—దివాను అగ్గత్యత్యక్రింద ఉదయం 11-30 గంటలకు తిరువాన్కూరు శాసనసభ సమావేశ మయ్యెను. డిమాండులపై చర్చ జరుపబడెను. పబ్లికు సర్విసు సమన్వయై చర్చ సభ్యుల మనంబుల నాక్షరించి ఉత్సాహవంతుల గావించెను. సోమవారమునాడు తిరిగి సమావేశమునకు శాసనసభసాయంత్రము 4-30 గంటలకు ఆపివేయబడెను. న్యాయ పరిపాలనకు ప్రభుత్వము గోరు డిమాండుపై సోమవారమునాడు చర్చ జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

అసహాయోద్యమము

కామన్వేషణలో లేబరుపక్షమువారి ప్రవర్తన మెంతమాత్రము సమంజసముగ లేదని తెలిసిన విషయమే. మాక్స్ నాల్డు, కలనల్ వెడ్జి పుడ్డు ప్రభృతులు బర్క్లెడ్ హెడ్డుగారి యభిప్రాయములతో దాదాపుగ నేకీభవించిరి. ఇట్టి విచిత్ర దృక్పథమును సత్యమూర్తిగా రేమి, చమన్ లాల్ గా రేమి తీవ్రముగ నిరసించియుండుట వింతగాదు. సమయము వచ్చినపుడెల్ల లేబరుపక్షములు వెనుకంజ వైచుటయు, అక్కరలేని సమయములలో సానుభూతి జూపుటయు ఆచారమగుచున్నది. సత్యమూర్తిగారి ఖండనమునకు గినిసి, కలనల్ వెడ్జి పుడ్డుగారు కోపోద్రేకచిత్తులై ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. అసహాయోద్యమము పిచ్చి యుద్యమమని సూచించిరి. అసహాయోద్యమము బుద్ధి హీనమనియు, అవివేకమనియు మున్నగు మృదువాకృత్యములను ప్రయోగించిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారిని గూడ నిరసించి, వీరి పద్ధతులు మరికొంతకాలము కొనసాగుచో, మరియొక పురుషాంతమువరకు సంస్కరణము లుండవనియు, 1929 సంవత్సరమున దేశమింకను వెనుకకు బోవుననియు భయపెట్టిరి. భారతీయుల కేమిగావలయునో తెలియదట. అట్టివారికి లేబరుపక్షమువారు సహాయముజేయుటదుర్లభమట. ఇంతటితోనాగక, స్వరాజ్యపక్షమువారికి ప్రజాపరిపాలనమనిన భయమనియు, కార్మికులనిన ద్వేషమనియు, ప్రజాసామాన్యము తమంతట తాము పరిపాలించుకొనుట వీరికి గిట్టదనియు, వెడ్జిపుడ్డుగారు నిందమోపుచున్నారు.

లేబరు పక్షమువారిని ప్రబోధించినందులకు ఫలమిదియే. బ్రిటీషు పక్షములతో సంబంధము పెట్టుకొనకుండ, హిందూదేశము తన కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుచో యిట్టి నిందలకు పాలయి యుండదు. బ్రిటీషువారి అనుగ్రహముపై హిందూదేశ మాధారపడియుండి నటుల భావించి, ప్రతివారును భారతీయుల నవమానపరచుచుందురు. మాటిమాటికిని తా మేమియు సహాయము జేయజాలమని బెదిరించుచుందురు. హిందూదేశమున కేమి గావలయునో తెలియదట. స్వపరిపాలనమనిన కలనల్ వెడ్జిపుడ్డుగారు గ్రహింపజాలరా? ఆక్టు, సెక్షన్లున్న గాని, వారు గుర్తింపరా? కలనల్ వెడ్జిపుడ్డుగారు సూచించెడి ఆదర్శ పూర్వకమగు ప్రజాపరిపాలనము ఇంగ్లండు నందయునను గలదా? తమ కేరీతిపరిపాలనము గావలయునో, వెడ్జిపుడ్డుగా రెన్నడయునను ప్రకటించిరా? బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల స్వయంనిర్ణయాధికారమును గ్రహించి, వారు నిర్బించెడి స్వరాజ్య విధానము సంగీకరించెదమని

ప్రకటింపగనే, అయ్యది వెన్వెంటనే తయారగును. నిర్ణయాధికారమును పార్లమెంటునభయం దుంచికొను సంతవరకు, భారతీయులు స్వరాజ్యవిధానముల దయారు జేసి సమర్పించుట, కాలహరణమునకు కారణమగును. భారతీయుల స్వరాజ్యవిధానమును, తుత్తునియలుగ ఖండించి గేలిసేయుటకు, బ్రిటీషు ప్రముఖుల కవకాశ మేర్పడును.

లేబరుపక్షమువారి రధికారమునం దున్నపుడు చేజిక్కిన యవకాశమును కోల్పోయిరి. పిమ్మట నయినను, కస్పర్వేటిపు పక్షమునకు మద్దతు చేయ దొడంగిరి. అంతియగాని, భారతీయుల హక్కుకై పోరాడుటకు ముందుకు రారయిరి. ఉన్నమాటచెప్పిన ఊలుకెక్కువయను సామ్యముగ, వీరిపుడు మరింత కోపావేశులై ప్రవర్తించుట విచిత్రము. ప్రస్తుతసంస్కరణములు తొలగిపోయినను, బ్రిటీషువారింకను వెనుకడుగువైచినను, చింతించువారుండరు. అటుల గావించుట ఇంగ్లండుకే నష్టము. భారతవర్షము ఎక్కుడు దీక్షతో బని చేయుచో, అసతికాలములో స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యమును బడయక మానదు. వెడ్జిపుడ్డు ప్రభృతులదయ యున్నను లేకున్నను, స్వరాజ్య ఫలము చేకూరక మానదు. ప్రజలు వికమత్యము లేక తగినకార్యదీక్షను జూపక పోవుటచేతనే, ప్రస్తుత దుస్థితి సంభవించినది. అసహాయ కార్యక్రమము సీసమయమున విరమించుటచే, అందును గూర్చి వితర్కించుట లాభకరము గాకబోయినను, వెడ్జిపుడ్డు ప్రభృతులేమి, మన నాయకులలో కొందరేమి ఇంకను దానిలోపములను బయటపెట్టుచు నిందమోపుటచే, ఇంచుక నావిషయమై వ్రాయవలసి వచ్చుచున్నది.

శాసనసభాబహిష్కారప్రవేశముల మధ్యగల తారతమ్యమును చర్చించుట కిదితరుణముగాదు. బహిష్కార మంతరించి చాలకాలమయినది. కాంగ్రెసుపక్షమున శాసనసభలలో ప్రవేశించుటకు అధికార మొసగబడినది. అందులకు ఏకాంగ్రెసు సభ్యుడును అడ్డుపడజాలడు. కాని శాసనసభ బహిష్కారమువలన, దేశమునకు నష్టముగలిగెనా? ఇది అవివేకమును బుద్ధిహీనతయో? శాసనసభా బహిష్కారము కేవలము అధికారవర్గ నిరోధము నిమిత్తమే యుద్దేశింపబడలేదు. ప్రజల దృష్టిని వెలుపల నుండి లోపలకు దిప్పి, వారియందు స్వశక్తిని ఆత్మవిశ్వాసమును పెంపుజేయుటకు ముఖ్యముగ నుద్దేశింపబడెను. శాసనసభా బహిష్కారము, నిర్మాణ కార్యక్రమనిర్వహణమునకును, కడపటి మెట్టగు సాత్వికనిరోధమునకును, స్వరాజ్యస్థాపనకును త్రోవజూపుట కేర్పలుపబడెను. ఈ సంగతిని కనిపెట్టక, వేరొక దృక్పథమునుండి అసహాయోద్యమమును వీక్షించి నిందించుట, ఏమాత్రము పాడి గానేరదు. బహిష్కారమే, నేటి ప్రజాప్రబోధమునకు కారణమయ్యెను. వేనకు వేలు దేశభక్తులు కారాగృహములకు జనుటకును, దేశమాతృసేవకై స్వస్థులును త్యజించుటకును, పురికొల్పెను. హిందూదేశము నాగరిక ప్రపంచదృష్టి నాకర్షించుటకు కారణమయ్యెను.

బహిష్కారఫలముగ, నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు దేశ మెక్కుడు శ్రద్ధజూపియున్నచో, స్వరాజ్యసిద్ధికింతకాలముపట్టెడిదిగాదు. కేవల నిరోధదృష్టితో జూచిన బహిష్కార కార్య

క్రమము అంతగ రుచింపకబోయినను, నిర్మాణదృష్టితో జూచినదాని విలువతప్పక గోచరించును. అంతియగాక, పాశ్చాత్యపద్ధతులకు బహిష్కారము అనుగుణముగ నుండకుండుటచేతగూడ, విద్యాధికుల కంతగ రుచింపలేదు. ప్రజాసామాన్యమునకు మాత్ర మిది అమూల్యమగు మేలొనగూర్చెననుటకు సందియములేదు. అందుచే విస్మయమగుచున్న శాసనసభా బహిష్కారమునుగూర్చి వ్రాయునపుడు దాని శ్రేష్ఠతను నిరసించక మహాత్ముడు జూపిన అద్భుతమగు దూరదృష్టిని ప్రశంసించుట భావ్యము. ప్రస్తుతసమయమున శాసనసభా ప్రవేశము మాత్రమే నిలిచియుండుటచే, ఇరుపక్షములవారును వెనుకటి సంగతులను మరలబయటకు దెచ్చి వాదప్రతివాదములను పురిగొల్పుకుండుట శ్రేయస్కరము. శాసనసభలలో స్వరాజ్యపక్షమువారి వలంబించెడి పద్ధతులు పాశ్చాత్యపద్ధతుల కనుగుణముగ నున్నవి గాని వేరుగావు.

“సప్లయిలను సమకూర్చకముందు ప్రజలకష్టములను నివారింపవలయు” ననుట అసహాయమగుచో, తాను అసహాయవాదిని, లేనియెడల కాను” అని సత్యమూర్తిగారు బదులు జెప్పిరి. ప్రజల కష్టములను నివారింపనది సప్లయిల నొసగకుండుట, స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి దేశము లన్నిటిలో ప్రబలియున్న మార్గమే. కాని అక్కడను, హిందూదేశమునందును, భేదమొకటి గలదు. స్వపరిపాలనము వ్యాపించియున్న దేశములలో సప్లయిలను నిరాకరించుచో, పరిపాలనము కొనసాగనేరదు. హిందూదేశమునం దటుగాక, సప్లయిలను నిరాకరించి నను పరిపాలనము యభేచ్ఛగ కొనసాగుచున్నది. అందుకనియే స్వరాజ్యపక్షమువారి ఆందోళనము ప్రజల మనోరథము నింకను నీడేర్పజాలకున్నది. ఇప్పుడవలంబించదగిన మార్గమేమి? శాసనసభల నన్నిటిని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులొక్రమించి, సప్లయిలను నిరాకరించినను, చాలదు. శాసనసభలలో ప్రభుత్వమును నిరోధించుటతో పాటు, వెలుపల నిర్మాణ కార్యక్రమము గూడ తప్పక కొనసాగవలయును. గ్రామపునర్నిర్మాణము త్వరితముగ సాగిపోవలయును. ప్రజాశక్తి ననుసరించియే, శాసనసభలలో ప్రజాప్రతినిధులు చేసెడి తీర్మానములకు విలువయేర్పడును. ప్రజాశక్తి బలముగ లేక, జనులలో నైకమత్యము గుదురనిచో, బ్రిటీషువారు వట్టి యాందోళనమును గౌరవింపరు.

సత్యమూర్తిగారు డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికలో సూచించినటుల, లేబరుపక్ష నాయకులు తమ వాగ్దానములను చెల్లించుట కెక్కుడు ఆతురము జూపుటలేదు. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మొసగి సామాజ్యమునకు లేబరుపక్షమువారు ముప్పు దెచ్చెదరను నపోహను పారద్రోలుటకే, వారెక్కుడుగ తంటాలు పడుచున్నారు. అందుచే యీపక్షముపైగాని ఆ పక్షముపైగాని ఆశపెటుకొనక, భారతీయులు వారిముక్తిని వారే సాధించుకొనుట యుత్తమమని మరింత స్పష్టమగుచున్నది. ఈ సంగతిని మితవాదులు సయితము గుర్తించి కాంగ్రెసు పక్షమువారితో చేతులగలుపుచో, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి దానియంతట యదియే గలుగుననుటకు సందియములేదు. భారతీయుల కోర్కెలు ఇంగ్లండుకు దెలియవనుట సరిగాదు. భారతీయులు

విన్నవింపక బోవుటవలన స్వరాజ్యము లభింప లేదనుటకన్నను బేలతన ముండబోదు. భారతీయు ల స్వప్రయత్న సామర్థ్య మింకను బలపడకుండుట చేతనే, ఇంగ్లండు ఉపేక్ష వహించుచున్నది. హిందూదేశపుమాంద్యము వదలినగాని, బ్రిటీషు ఉపేక్షయు వదలదు. లేబరుపక్షము వారిని తృప్తి పరచుటకై భారతీయ నాయకు లింకను ప్రయత్నిం పక, స్వత్యేకము వంకకు తమదృష్టిని మరల్చుట శ్రీయస్కరము. వాదోపవాదముల కిప్పుడు తావులేదు. కార్యసాధనము నిమిత్తమై ఎల్లరును చేతులగలిపి ఏకమనస్కులై కృషిసలుపవలయును. వెనుకటి అసహాయ కార్యక్రమ మేంతరించినను, అసహాయాద్యమ మంతరింపలేదు. అసహాయ దృష్టి పూర్తిగ దొలగి, సహకారదృక్పథ మింకను దానిసానము నింకను ఆక్రమింపలేదు. శాసనసభ లలో నయినను వెలుపల నయినను అసహాయ దృష్టితో పనిజేయుట యవసరము. గౌరవప్రద మగు సహకారమునకు అధికారు లింకను తావొ సగరయిరి. అందుచే స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగువరకు, భారతీయు లచంచలహృదయులై కృషిసలుపుట యుక్తము. లేబరుపక్షమువా రొకమారొక విధ మునను, వేరొక మారింకొక విధమునను ప్రవర్తిం పవచ్చును. వారి ఆగ్రహానుగ్రహముల మూల మున చలనమొందు సంతవరకు, ప్రజాశక్తి ప్రవ ర్ధింపజాలదు. లేబరుపక్షమువారి కెంత కటువుగ నున్నను, వారికి సత్యమును నిర్భయముగ నెరుక పరచిన సత్యమూర్తి, గోస్వామి, చమకలాల్, గార్లభివందసీయులు. లేబరుపక్షనాయకుల యెదుట వీరు మోమోటమిని విడిచి నిర్భయముగ బలికిరి. ఇకముందు అసహాయాద్యమము నూతన రూప ముతో విజృంభించి, భారతీయుల యిష్టకామ్యార్థ సిద్ధికి సాధనభూతమ గుగాక!

బుర్రా సత్యనారాయణ గారి విజయము

ముత్యాలపేట వాడు ఎన్నికలో విజయము బడసిన శ్రీయుత బుర్రా సత్యనారాయణగారికి మామనఃపూర్వకాభివందనములను దెలి పెదము. వీరి ప్రత్యర్థియు, కార్పరేషన్ ప్రెసి డెంటు నగు ఓ. తనికాచలం చెట్టిగారికి 387 వోట్లు మాత్రము లభించెను. సత్యనారాయణ గారికి 506 వోట్లు చేకూరెను. ఇంత తేడా యుం డుటజూడ, కాంగ్రెసుపట్లను మహాత్మునిపట్లను చెన్నపురి వోటరుల కెంతటి భక్తిగలదో యూహిం పవచ్చును. సత్యనారాయణగారికి కాంగ్రెసు బల ముమాత్రమే గలదు. చెన్నపురికి బయటనుండి వచ్చినవా రగుటయు, ఇతర విధములగు పలుకు బడి లేకుండుటయు, ఇంతకుమున్ను కార్పరేషను లో సభ్యులు గాకుండుటయు మున్నగు ఆటంక ములు సత్యనారాయణ గారికి గలవు. సత్యనారాయణగారు విశేషధనవంతులు గారు. మోటారుబండ్లుగాని, తదితర వాహనములు గాని, వారికి మిక్కిలి తక్కువుగ నుండెను. మొన్నటి దినమున బండ్ల అట్టహాసమును, బాహ్యదంబర

మును జూచిన వారికి, తనికాచలం చెట్టిగారు విజ యముగాంచెదరని భ్రమ ఏర్పడియుండును. జస్టిసు పక్షమువారును, నిండు సమ్యక్ముతో నుండిరి. కాని వారి యాశ లడియాశలయ్యెను. గత సంవత్స రము, కార్పరేషను ప్రెసిడెంటుగు వి. తిరుమల పిళ్లగారును, యీ సంవత్సరము మరియొక ప్రెసి డెంటు గారును ఓడిపోవుట జూడ, జస్టిసు పక్షపు పలుకుబడి పూర్తిగ సంతరించెననియు, ఇకమీద చెన్నపురిలో జాతిద్వేషమును పురికొల్పుటకు సాధ్యపడ దనియు, జాతీయభావమే ప్రజలలో తాండవమాడుచున్నదనియు, ప్రపంచ ము నకు వెల్లడి యగుచున్నది. సత్యనారాయణగారి విజ యము, ఆంధ్రుల కత్యంత సంతోషదాయకముగ నుండగలదు. సత్యనారాయణగారు కార్పరేషను నందు కాంగ్రెసు ప్రణాళికను కొనసాగించి చరి తార్థులగుటకు పరమేశ్వరు డనుగ్రహించుగాక!

కార్పరేషను ఎన్నికలు: సంపూర్ణ కాంగ్రెసు విజయము

సామి వేంకటాచలం చెట్టిగారు, ఎట్టిపోటీ లేక సాపుకారుపేట ఎన్నికలలో విజయము గాంచి నటుల చదువరు లెరుంగుదురు. బ్రెవిలియన్ బేసి నులో సింగారువేలు చెట్టిగారు జస్టిసుపక్షనాయకు లగు మదన గోపాలనాయుడుగారి నవలీల నోడిం చిరి. సింగారువేలు చెట్టిగారికి వేరు బలమేమియు లేదు. కేవల కాంగ్రెసు బలమే బలము. ప్రజా సామాన్యదృష్టి కాంగ్రెసుపై నను, జాతీయతపై నను బాగుగ లగ్నమై యున్నదని తెల్లమగుచున్నది. మైలాపురమునందు భాష్యం అయ్యంగారును, ముత్యాలపేటయందు బుర్రా సత్యనారాయణ గారును, ఆఖండవిజయము గాంచిరి. భాష్యం అయ్యంగారికి పోటీగ టి. యస్. రామస్వామి అయ్యరుగారు నిలిచిరి. వీరిపట్ల జస్టిసుపక్షమువా రభిమానము జూపిరి. భాష్యం అయ్యంగారు నిరా డంబరముగ దేశసేవ జేయుచున్నారు. కాంగ్రెసు బలమువలననే, వారు బలవంతులగు ప్రత్యర్థిని పూర్తిగ నోడింపగలిగిరి. ఈమారు కాంగ్రెసుపక్ష మునకు చేకూరిన సంపూర్ణ విజయమునకు కాం గ్రెసుబలమును, ప్రజల దేశభక్తియు, అభ్యర్థుల యోగ్యతలును కారణములయినను, దీనికంతకును నాయకులై కాంగ్రెసుపక్షమును జయప్రదముగ నడి పిన శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారిని చెన్న పురియేగాక, దేశమంతయు నభినందింపకమానదు. ఇకముందు జరుగబోవు మిగిలిన ఎన్నికలలో గూడ, కాంగ్రెసుపక్షము వారినే ఓటరులు తమ ప్రతి నిధులుగ తప్పక బంపగోరెదము.

కపర్డిగారి అనివేశము

మధ్యరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రి పదవుల సంగీకరింపవలదని, ఖండితముగ బోధించి యుండ, కపర్డిగారు గవర్నరుగారితో సంప్రతించి నపుడు వేరు విధముగ ప్రవర్తించుట మిగుల శోచ నీయము. స్వరాజ్యపక్షమువారు శిక్షాబద్ధులని కీర్తి గాంచిరి. వ్యక్తిగతాభి ప్రాయము లేటు

లున్నను పక్షసంకల్పమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించరని సభ్యుల ప్రవర్తన మింత పరకు లేటపరచెను. కొంచెము దారి దప్పవారు న్నను, వారినిమరల త్రోవకు దెచ్చుటకు స్వరాజ్య పక్షనాయకులు ప్రయత్నించుచుండిరి. మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వ సభ్యుని ప్రకటనము ప్రకారము డాక్టరు మూంజీగారును, రాఘవేంద్రరావుగారును, తాము మంత్రి పదవులను స్వీకరింపజాలమని గవర్నరు గారితో ఖండితముగ దెలిపిరి. కపర్డిగారు మాత్రము మంత్రిపదవిని స్వీకరించుటకు తమ కభ్యంతరము లేదనియు, ప్రస్తుత స్థితిలో చిరకాలము నిలిచి యుండెడి మంత్రివర్గ మేర్పడజాలదనియు, బలికి రట. వీ రిటుల బలుకుట, బీరారు స్వరాజ్యపక్షము వారికి, ఆశ్చర్యము గలుగజేసెను. మంత్రిపదవులను స్వీకరింపవలెనని, తా మెన్నడును కోరలేదని యు, కపర్డిగారు స్పష్టముగ దెలిపిన ఆదేశముల నుల్లంఘించిననియు, స్వరాజ్యపక్షమువారు వెన్వెం టనే ప్రచురించి, కపర్డిగారి చర్యకు తాము బాధ్యు లముగామని దెలిపి కృతకృత్యులయిరి. ఇట్టినాయ కులవలన, దేశమునకు తీరనినష్టము వాటిల్లుట నిశ్చయము.

బద్ధపుడ్డు సేనాని సమాధానము

బద్ధపుడ్డు సేనాని సిల్లాకు జేరినపిమ్మట, ఇం గ్లండులో తామిచ్చిన యుపన్యాసమునకు సమా ధాన మొసగెను. హిందూదేశము పొందరాని కోర్కెల నిమిత్తము పరితపించుచున్నదను వాక్యము, స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు సంబంధించి నది గాదనియు, ప్రపంచస్థితికి సామాన్యముగ వర్తించుననియు, వీరు బలికిరి. ప్రభుత్వమువారు నిర్మాణవిధానమునకు తోడ్పడజాలరను వాక్యము వలన, స్వసహాయమును ప్రజలకు బోధించుటయే తమ యద్వేశ్యమని, బద్ధపుడ్డుగారు దెలిపిరి. హిందూదేశ మొకజాతి గాదని, బద్ధపుడ్డుగారు బలికినటుల, వార్తలు సూచించెను. అందుకేమని సమాధాన మిచ్చెదరో తెలియదు. ప్రాయశః వారి యద్వేశ్య మిప్పటికిని అదియే యై యుం డవచ్చును. రీడింగు ప్రభువుగారు సయితము యిటుల నభిప్రాయపడి యుండుటచే, బద్ధపుడ్డుగా రటుల బలికి యుండుట మితగాదు.

బీరారు స్వరాజ్యవాదులు

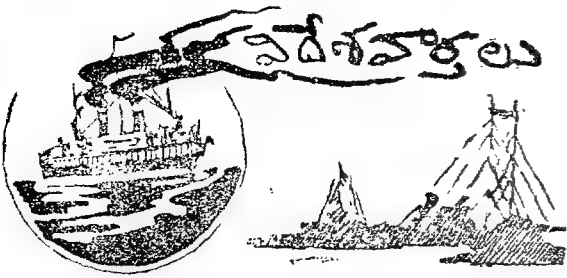
కపర్డిగారి యభిప్రాయములను ధిక్కరించుట వాగవురం, అగట్టు రి:— బీరారు స్వరాజ్యవాదులు మంత్రిుల సేర్పాటుకు కనుకూలుకేగాని క్లిరమగు మంత్రివర్గము సేర్పాటుకు ప్రస్తుతము వీలుకాదు గావున మానుకొంటిమని కపర్డిగారు నడివిన వాక్యములనుగూర్చి యసోసియేషెడ్ ప్రతి నిధితో బీరారు స్వరాజ్యవాదు లిట్లు చెప్పిరి. గవర్నరు యెదు ట కపర్డిగా ' రొవర్చివప్రసంగము మిగతాస్వరాజ్యవాదులయంగీ కారమును బడసి చేసినదిగాదు. శుక్రవార ముదయము కపర్డిగారు గవర్నరింటికి బోకమునుపే, మంత్రివర్గము సేర్పాటుచకుండుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. కావున కపర్డిగారు గవర్నరుగారి యెదుట నుడివిన వాక్యములతో నెట్టి జోక్యమును లేదనిరి. (ఆ. ప్రె.)

నంగరాష్ట్ర శాసనసభాధ్యక్షుల - జాతీయ

పక్షముతరపున కుమార శివశేఖ

రేవ్వర రేగా రుందురు

కలకత్తా, అగట్టు రి:— జాతీయపక్షము సేండు పథ గూడి నంగరాష్ట్ర శాసనసభకు తమపక్షము తరపున కుమార శివశేఖరరేగారి యధ్యక్షాభ్యర్థిత్వమును బలపఱచుటకు నిశ్చ యించిరి. (ఆ. ప్రె.)

స్టీవెన్సన్ రబ్బరు విధానము

నిర్బంధములను తొలగించవలెననుట

లండన్, ఆగస్టు 7:—స్టీవెన్సన్ రబ్బరు విధానమును తక్షణము సవరించుటచేత ప్రభుత్వమువారిని 14 గడు రబ్బరు వర్తకులు గోరిరి. నిర్బంధములను తొలగించినగాని రబ్బరు పట్ల కొన్ని సంవత్సరములవరకు తగ్గిపోవుననిరి.

అమెరికా చిక్కులు

స్టీవెన్సన్ విధానముచే యుక్తై లెడ్ రబ్బరు పరిశ్రమ చిక్కుల నెదుర్కొనుచున్నదనియు దీనికి కారణములు ముతక రబ్బరు ధరలు పెరుగుటయు లండన్లో ధరకు తక్కువగుటయు ననియు కామన్వెల్థలో డాక్టర్లుగారు తనతో అమెరికను రాయబారి తెలియజేసె ననిరి పరిస్థితుల నభివృద్ధిజేయుటకు కొన్ని మార్గముల అమెరికను రాయబారి తెలియజేసెననిరి. సరసముగ ధరకు రబ్బరు నిలుకడగ విక్రయమగుటకు ఏర్పాటు గావచ్చుననిరి. రబ్బరు పరిశ్రమ యభివృద్ధిజేయుటకు, యుక్తై లెడ్డు స్టీల్ను పర్వతలకు పరిస్థితులు మూలముగ ఏర్పడుటకును ధరలు నిలకడగ ఏర్పడుటకును చర్యలు నిర్వహింపవలెననిరి.

బొగ్గుపరిశ్రమ సహాయము

లండన్, ఆగస్టు 7:—కార్మిక సభ్యులు కొంత దుపస్య సించినపిమ్మట బొగ్గు పరిశ్రమకు సహాయముచేయు విషయమై డెలుఫుట కంగీకరించిరి.

నకలత్వానికి గాని యాద్యేవణ

వేతనములను పడిపోకుండ బొగ్గు పరిశ్రమచే గలుగు లాభములను వినియోగించి నటులనే పక్షిలెత్తికొని ఇండియా చీనాదేశములలోగూడ అదే ప్రకారము చేయవలెననియు అట్లానర్చిన వేతనములు రెగిపోజాలనియు బ్రిటిషు వేతనము లకు ప్రతిపాదనగా ఏర్పడ కుండుననియు నకలత్వానికిగాని తెలియజేసిరి. చీనా, ఇండియా బొగ్గు పరిశ్రమ పరిస్థితులు ఆప మానకరముగ నున్నవని వర్ణనలుగారనిరి.

క్రీడే యూనియనులు మరల గనుల పనివాంఛకు సహాయముచేసిన బాగ్రత యని నిన్ను తెలిపిన తెలింపులను ఖండించుదు న్నాయమును గలుగజేయుట కవసరమునందే మరల సహాయముజేయక మానరని వచ్చెలు బ్రాంతిగార్లు ప్రత్యుత్త రము నిచ్చిరి.

యజమానుల హెచ్చరిక

లండన్, ఆగస్టు 7:—ఈలోపుగ బొగ్గుపరిస్థితులను గూర్చి చక్క-తెట్టి జాగ్రత్తబడినగాని వచ్చే మేమాసములో మరల ఇంతకష్టముగ పరిస్థితులేర్పడునని పిలిచుగోరనిరి. కాశ్యోతముగ పరిష్కారము గావలెననున్న పార్లమెంటుపాలమునో లేక కార్మిక ప్రభుత్వమునో షేర సోవియటు పాలనమునో అంగీకరించుట లేనలెననిరి.

స్టిన్నిన్ వ్యాపారము

పున్నె రూపము

నెమ్మదిగ పూనుకొనుట

లెడ్జి, ఆగస్టు 7:—స్టిన్నిన్ వ్యాపారమును మరల నెమ్మదిగ ఏర్పాటుజేయుచున్నాడు. పూర్వము హ్యాంగోస్టిన్నినుగాయ జేయువనినే మరల తలపెట్టుటకు ప్రయత్నించు చున్నాడు. బొగ్గువర్తకము పడమటిజర్మనీలో స్టిన్నిన్ గనులపని నెమ్మదిగ సాగుచున్నది. ప్లాకు ఏకేప్పించిగరలు అన్నిచోట్లను పడిపోవుటచే ఇట్లు ఆగుచున్నది. స్టిన్నిను కంపెనీవారిచుట్టు 180,000,000 మార్కు లీయవలసియున్నది. 40000000 మార్కులను తీర్చివేసిరి. అప్పుసోను ఆస్తి మిగులు ననుకొన్నాడు. రీతెకు గనులు, చుమరుపనులను విక్రయించుటకు రాయబారములు జరుగుచున్నవి. క్రొత్తగ స్టిన్నినుసంఘము నేర్పాటుజేయుటకు ఆలోచించుచున్నాడు.

బ్రాడ్ కాస్టింగు

మార శ్రవణవార్తా ప్రచారము

విచారణసంఘము

లండన్, ఆగస్టు 7:—బ్రాడ్ కాస్టింగు సర్వీసు విషయమై యభివృద్ధిజేసి సౌకర్యముగనుండు మార్గముల సరసి చెప్పటకు కొందరిని ఒక సంఘముగ నేర్పరిచినని కామన్వెల్థ పథలో సర్ విలియం విచ్చెలు థాంప్సన్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

సిరియా పోరాటము

న్యూడాను పట్టుకొనుట

జెరుసలం, ఆగస్టు 7:—న్యూడాను బట్టుకొన్నపుడు డ్రూసుడేటాంక్సుబండ్లు, మరఫిరంగలు, విమానము చిక్కెను. పరాసులు నక్షిణహారను ప్రదేశమును నదలిచెట్టిరి.

సిరియాలో ఫ్రెంచివారు ఓడిపోయినట్లుల బ్రియండు గారు ఒప్పుకొనిరి. ఫ్రెంచిసైన్యములపై డ్రూసుసైన్యములు ఆకస్మికముగ బడుట కారణమునమన్నా రీతిజయమునకు. నరె యిటునేనానిదగ్గర సైన్యములు కావలసినన్ని యున్నవి. పరిస్థితులు అపాయకరముగ లేవనుకొనుచున్నాడు.

బర్మాలో స్వరాజ్యోద్యమము

మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రికాభిప్రాయములు

లండన్, ఆగస్టు 7:—మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక ఇట్లు డెలుపుచున్నది. ఏదో ఒక ప్రభుత్వవిధానము ఒకటి అన్నమాటగాని, ఇండియాలో బర్మా ఒకభాగముగ లేదు. బర్మా సమస్య ఇండియా సమస్యకంటె తేలిక. బర్మా ఇండియాకంటె, తనంతటతానే పాలించుకొనుటకు చులకనగున్నది. పాశ్చాత్యవిద్య నభ్యసించిన విద్యార్థులు మంచి ప్రభుత్వమును తమదేశీయులకు గలుగజేయగలరాయని సందియమునచున్నయది. ఇదిమే ఆలోచించవలసిన సంగతి.

ప్రస్తుతము బర్మాను ఇండియానుండి విడదీయు విషయమై బర్మాస్వరాజ్యవాదులు అంతపట్టుదలగ గోరెనరా యని యోచించవలసి యున్నది. బర్మాప్రజలకు రాజకీయ పరిపాలక అనుభవము కుమరలేదు. వారి కీయనభవము గురుదుటకు వ్యవధి చాలదు. పరిపాలనమునగాని, రాజకీయములందుగాని అంత అభిమానమును, ఉత్సాహమును జూపలేదు.

అందుచే బర్మా జాతీయవాదులు తమ కోర్కెలను ఇండియా రాష్ట్రములతో జతపెట్టిన వివేకు లనిపించుకొనెదరు. కాని బర్మాదేశీయులు భారత పర్వతలు, సాహుకార్లు యితర ఉద్యోగులతో బర్మాలో పోటీ జేయలేకున్నారు. యూరపి యనుల పలుకుబడికంటె భారతీయులే అధికారమును చెలాయించి పలుకుబడిని గల్గియుందురు.

బర్మా దేశీయులకే యుండవలెనని తీవ్రముగ మొగుట ఆందోళనమును గావించినట్లు, అయ్యది ఇండియామిదికి జనన అంతియగాని గ్రేటుబ్రిటనుకు ఇబ్బందిగనుండును. బర్మాయుద్ధమును పట్ల భారతీయులవైఖరి యుండునో కనిపెట్టి చూడవలెను.

భారతీయులు ఏకైకమైన వాన మేర్పరుచుకొన గలారు. ఇటీవల చాలవరకు ఇండో-చీనా ద్వీపకల్పము చుట్టు ఇండియా ద్వీపములు పూర్వ యొకపుడు భారత విజ్ఞానమునకు లోనై యున్నవని గ్రహించిరి.

ఆశక్తితో వేరు పుండేయుచున్నది. గట్టిస్వభావము గల వారి వారినండి సున్నులను చారిని రక్షించి కాపాడుటకు కృత్రిమ అభ్యంతరములను ప్రదేశపెట్టిన ఇండియా తలంచ వచ్చును.

సోవియటు పరపతి

యునైటెడ్ స్టేటు

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 7:—సోవియటు ప్రభుత్వము నిలుకడగ నున్నదనియు దానిని గుర్తించుట అవశ్యమనియు రాజకీయ వర్తకసంఘము వారనుచున్నాడు కాని మార ప్రాచ్యదేశ పరిస్థితులు మరింత అనుకూలించినగాని ఉత్తము తీసికొనని హామీగైగా రనుచున్నాడు. అమెరికను రషియా వర్తకము 1925 లో ఆరుమాసములకు 1924 వర్తకము కంటకును సమానముగ నుండెను. పోయన ఆరునెలలలో సోవియటులకు 7000000 పానుల విలువగల సరకులను అప్పగా నిచ్చిరట.

మసోలు సరిహద్దు

విచారణ సంఘ నివేదికము

రాష్ట్రవిభజనము లేదు

లండన్, ఆగస్టు 7:—మసోలు సరిహద్దు నివేదికము ప్రకటించబడెను. తగ్గాయిదా ప్రదేశమును విభజించరాదనిరి. నై సర్దికస్వభావమునుబట్టియు, ఆర్థిక కారణములచేతను, బహుళ సంఖ్యాకుల యభిప్రాయమును బట్టియు ఇరాకుతో కలిసి యుండవలెనన్నట్లు గాన్పించుచున్నది. 25 సంవత్సరములవరకు ఈ ప్రదేశము జాతీయమితి అధికారములోనుండవలె ననుచున్నాడు. తమ రాష్ట్రములో విద్య పరిపాలనము, రాజకీయములందును కుర్దులకోర్కెల ప్రకారము జేయవలెననుచున్నాడు. నాలుగు సంవత్సరముల అసంతృప్తమున ఆంగ్లో-ఇరాకు ఒడంబడిక తీరిపోయిన పిదప, జాతీయమితివారు రద్దుజేసిన తురుక్కు పరిపాలనములో ఈ ప్రదేశముండుట లాభకరము. ఇరాకుకంటె తురుక్కు ప్రభుత్వ పరిస్థితులు అనుకూలముగనున్నవి. భయము లేకున్నవి. నీటి వారుడల నిమిత్తము దియాలా ప్రదేశమును ఇరాకుతోనే జేర్చియుంచవలెను.

విభజించుటకే నిశ్చయించిన చిన్నజాటును అనుసరించి సరిహద్దు నేర్పాటుజేయవలె ననిరి.

జాతీయమితివారికే సర్వాధికారమును వదలివేసిరి. ఈ రాష్ట్రముపై ఏ ప్రభుత్వము అధికారము వహించినను వారికి వర్తకపు మార్గములను వదలవలెను. అభ్యంతరమును జూపరాదు. ఒక్కజాతి విజేదములనే తెక్కలోనికి దీసికొనరాదు ఏ సరి హద్దుగూడ అసలు దానికంటె ఎక్కువగ మారవచ్చును. తప్పదు. ఇరాకుకు తగ్గి తన హక్కులను వదలుకొనువరకు అయ్యది తగ్గిలోనిదే యనుకొనవలెను. నై తికహక్కు గలదు.

జనులు విస్తారముగ ఇరాకుతో కలిసియుండుటకే నిశ్చయించిరిని విచారణసంఘమువారు దెలిపిరి. జాతీయమితి అది కారమునున్నన్ని ఇట్లు చేసిరి. లేనిచో తగ్గికే ఇచ్చివేయవలె ననెడివారు.

తురుష్కులమాక్కు

కాన్స్టాంటినుపోలిస్, ఆగస్టు 7:—తురుష్కులమంత్రివర్గమువారు 12 గంటలు సమావేశమైరి. మసోలునివేదికమును చర్చించిరి. తమహక్కునుగూర్చి ప్రత్యేకముగ నివేదికమును తయారుజేయుచున్నారు. తుర్క్-కుర్దుల జనసంఖ్య అతట విస్తారముగ నుండుటచే మసోలు ప్రమరాజ్యములోనే చేర్చమనెదరు. మసోలులో అవలంబించబడు ప్రభుత్వములను, పరిపాలనమును దెప్పెదరు.

ఇరాకువారి యభిప్రాయము

లండన్లో ఇరాకు ప్రతినిధిగనున్న ఎలాస్కరీపాషాగా రిట్లు డెలుపుచున్నారు:—బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సూచించిన నై సర్దిక సరిహద్దు ఉత్తరభాగమునుండి, శత్రుభయము లేకుండ జేయగల్గును. ఇదియే సహజమైనది. తగ్గావాలోనున్న ప్రదేశము ఇరాకులోనిదే. ఆర్థికవిషయమైన దానిని, ఉత్తర దక్షిణదేశములు పూర్తిగ పేరుగ స్వతంత్రముగ నుండుటచే విభజించరాదు. ఇది ముఖ్యము. మసోలు. ప్రజలే మసోలును తగ్గినుండి విడిచియగోరిరి.

బ్రిటిషు పత్రికాభిప్రాయము

లండన్, ఆగస్టు 7:—మసోలు నివేదికమునుగూర్చి వార్తాపత్రికలన్నియు వివిధములుగనున్నవి. మసోలునివేదికము చాల అసనుకూలముగ నున్నదని డెయిలీటెగ్రాఫుపత్రిక వాకొనుచున్నయది. విచారణసంఘమువారు వివేకముగ నివేదికమును తయారు జేసిరిని టైమ్సుపత్రిక డెలుపుచున్నది. ఇద మిగ్గనుని నివ్వర్చగ విచారణసంఘమువారు డెలుపలేదని డెయిలీటెగ్రాఫుపత్రిక నుచువుచున్నది. మిషనరీలు తమలో తాము ఏకీభవించలేకపోవుటచే ఇట్టిని తలపించెననుచున్నారు. డెయిలీన్యూస్పత్రికగూడ నివేదికము అన్నప్రముగ నున్నదనుచున్నది. వచ్చే జాతీయమితిసభలో తీర్మానించుట మరింతకష్టముతోనుండును. అంతచులకనగ నుండవలెనున్నది.

కమిషనరుల నివేదికము బ్రిటిషువారికి చాల భంగముగ నున్నదనియు, బ్రిటిషువారు చెప్పవలసిన దొక్కటెయియు టైమ్సుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

తగ్గి కనుకూలముగ తీర్మానించుటచే డెయిలీమెయిలు సంతసించుచున్నది. ఎప్పునుగూడ బ్రిటిషువారి రిషియమై బాధ్యతను వహించుట ఇష్టములేదు.

మెయిసూలు రాజు

గారు 16 వ తేదిని మార్చెయియ్యకు జేరెదరు. లండన్లో నున్న ఇరాకుప్రతినిధి కలసికొనును. మొదట యూరపుఖండములో అనార్కోగ్యమును మాన్పుకొని లండనుకు అజ్ఞాతవాసముగ ప్రచ్చన్న జేవముతో వచ్చెవరట.

సీమా, ఆగస్టు 8:—ఏప్రిల్ 1 తేదీనుండి జూలై 25 వ తేదీనాకు ప్రభుత్వముచే నడుపబడుతున్న రైల్వేలన వచ్చిన యాదాయము రు 3,06,90,000 లు. క్రితపరిశీలన మద్యకాల మందు వచ్చిన యాదాయముకంటె 116 లక్షలు తగ్గినది. 1925 వ జూన్ మాస మందు రైల్వేలనవచ్చిన యాదాయము రు 30,40,000 లు ఆమాసమునకయినఖర్చులు రు 52,30,000 లు.

బ్రిటిషు కార్మికపక్షము భారతీయులు

అసహాయోద్యమము నదృఢపరిచితిమే.

హోల్కరు నెట్టుగారి సందేశము

1920 భారతదేశీయ మహాసభకు బ్రిటిషు కమిటీ ప్రతినిధిగవచ్చిన హోల్కరు నెట్టుగారు 'హిందూ' పత్రిక ద్వారా భారతదేశమున కీక్రింది సందేశము బంపిరి:—

ఇంగ్లీషు కార్మికోద్యమమునకును భారతీయుల ఆదర్శములకును మధ్యనే మాత్రము సానుభూతి లేదని భారత జాతీయోద్యమావలంబకులలో నొక దురభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ఈవిషయమే కార్మికపక్షనాయకులు ముఖ్యులు తమ అభిప్రాయములను చెప్పిరి. నేనుగూడ 1920 లో భారతదేశములో నెట్టి అభిప్రాయములను చెప్పితినిో యిప్పుడునునాని నే గర్హియున్నానని చెప్పుచున్నాను. న్యాయముగ దీరవలసిన కష్టములు దీరనపుడు సద్యఃఫలితమునే అసహాయోద్యమము బయలుదేరవని అప్పటికిని యిప్పటికినిగూడ జెప్పుచున్నాను. కార్మికనాయకులు కొందరు చెప్పవలసినది చెప్పినను యింకను అసహాయోద్యమము నేమియో కార్మికపక్షమువారికి చెలియదనియు సానుభూతిలేదనియు జెప్పటయు భావించుటయు తప్పుగును. మేము అదృష్టవశాత్తు అసహాయవిధానము ననుసరింపవలసిన యంతరమును దాటితిమి.

దాసుగారి రాయబారము

క్రిందటి మేనెలలో సి. ఆర్. దాసుగారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో సహకాశ మిత్రభావమును చెల్పుచు గావించిన ప్రకటనముప్రశంసార్హముగ నున్నది. కాని భారతజాతీయపక్షమునకు బ్రిటిషు కార్మికోద్యమమునకును సానుభూతి లేకపోవుట వలన అసహకారలాభప్రయోజనములు లేకుండ పోయెనని తలంచునెడల నాకు చాల విచారము.

బర్మను హిందూ ప్రభువు భారతీయులు సిద్ధముగ జేసిన ప్రభుత్వ నిర్మాణము నే దైన పరికిలిం చెదమని జెప్పినది చాలముఖ్యమైన యంశమని దలంచితిని. ఇప్పటి బ్రిటిషు ప్రభుత్వ నిర్మాణమునబట్టియు బర్మను హిందూ ప్రభువు యిదివరలో జేసినపనులబట్టియు వ్యతిరేకవిధానమే ప్రకటింపబడునని నిజముగా తలంపబడెను. ఇప్పుడున్న భారతముత్రి యిట్టిసంగతిని గోరుట నభివృద్ధిచిహ్నమే యనవలయును. భారతదేశములో నన్ని పక్ష నాయకులను యీవిషయమే ఆలోచించి పని జేయగోరెదను.

కామను వెల్లుబిల్లు

ఇండియా నేషనలకన్వెన్షన్ తయారుచేసిన బిల్లును బెసాంటుగారు నాకుబంపిరి. దానిని జాగ్రత్తగ పూర్తిగ పరిశీలించ నా కవకాశములేకపోయెనుగాని బర్మను హిందూ ప్రభువు కోరినటుల దానిని పక్షములబలమును ఉన్నటుల గాన్పించుచున్నది. బెసాంటుగారు యీదేశమునకువచ్చి రాయబారములు జరుపుటవలన మంచిఫలము గల్గెనని నాకు నమ్మకము గలదు.

భారతజాతీయోద్యమా దర్శము విషయమై మా కెప్పుడును శంకబాడమలేదు. పూర్వము బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమున స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న రాజ్యములెట్టి స్థానమును వహించుచుండెనో నూతనమువచ్చిన బ్రిటిషుకామనువెల్లులోగూడ భారతదేశ పట్టి స్థానమును వహింపవలసి యున్నది. అదియెట్టి స్థానమును వహింప నిశ్చయించుకొనెనో అంతయును భారత నాయకులే మరతులతో గూడ వివరింపవలయును. బెసాంటుగారి బిల్లును యిటునటు ద్రిప్పిజూడ యీమతులు తృప్తికరముగనే యున్నటుల నాకు గాన్పించుచున్నది. ఇదివరలో దక్షిణాఫ్రికా, కెనడా, ఆస్ట్రేలియా దేశములు త్రొక్కినమార్గమునే భారతదేశమునకు గూడ నడుచుటకు సిద్ధముగ నుండవలెను. న్యాయసమ్మతమును జాతీయానుభవసిద్ధమునకు ప్రభుత్వ నిర్మాణమును సమము జేసి బ్రిటిషు ప్రజలకు సమర్పించుట కవకాశము గల్గినది. ఈసుగుణము లన్నియును బెసాంటుగారి బిల్లునందు గలవని నాకు నమ్మకము గలదు. అందుచేతనే బ్రిటిషు కార్మికోద్యమమునకు యీ విధానమునెడ యిక్కాలపు యువజనసభ్యులకు గూడ సానుభూతి గలవని నేను చెల్పుచున్నాను. భారతదేశపు కోర్కెలను నెరవేర్చుటకు వారు తమ చేతనైనంతవరకు పనిజేయుదురని నేను భూ నమ్మకముగ చెప్పగలను.

శ్రీ శ్రీ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు

ప్రముఖుల ప్రశంస

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—సర్ ఆల్ఫ్రెడ్గౌడరు ముడిమనుగారు, జె. చాదగిగారి కిట్లు తంతి నంపిరి. “నాచితమిత్రుడగు సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి మరణమునకు చాల చింతించుచున్నాను. వారి బంధుగులకు నాసానుభూతిఁ చెలువగోరుచున్నాను.

సిన్హా ప్రభువు దుఃఖము

సిన్హా ప్రభు విట్లు నుడివెను. సర్ సురేంద్రనాథుని మరణము నన్ను విచారసముద్రమున ముంచివేసినది. రాజకీయములను చెలిసికొని నప్పటినుండి నేనాయనను గురువుగా భావించితిని.

లజపతిరాయగారి ప్రశంస

లాహారు, ఆగస్టు 8:—నేటి పీఠులు పత్రికాయందు సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారినిగూర్చి లజపతిరాయగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. “ప్రస్తుతము జాతీయ మహాసభవారికిని బెనర్జీగారికిని భేదాభిప్రాయము లున్నను వారి దేశసేవనుగాని కార్యదీక్షను గాని యేరును శంకింపజాలరు. మన దేశమందలి గాఢ దేశభక్తులలో నొకరు. సురేంద్రనాథుని మరణమువలన దేశము దారిద్ర్యవృక్షకు నచ్చినది. ఎంగ దేశము ముడిం త దుఃఖ భాజన మయినది. కొలదివారములలోనే వంగ నాయకుల నిర్ణయ గోల్పోవుట రాష్ట్రమునకేగాక దేశమున కంతకును నష్టము వాటిల్లి, ప్రజల మనోభావములందు మాన్యావహనము జనింపఁ జేసెను. వారిబంధుగులకు నాసానుభూతినంపఁ జేయుచున్నాను.

కలకత్తా శిష్టసభ సానుభూతి తీర్మానము

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—కలకత్తా శిష్టసభవారు నైను ఛాన్సలరుగ సర్ యివాన్సుక్రీష్ణుగారి యధ్యక్షత్వక్రింద సభ గూడి సర్ సురేంద్రనాథుని మరణమునకు విచారించుచు తీర్మానించి తమ సానుభూతిని హరికుమారుని కండఁజేసిరి. తత్సమయమున నైను ఛాన్సల రిట్లు నుడివెను. “నేనాయని యభిమాన విషయ ముంగ సారస్వతమనియు, దానియం దృఢభిమాన ప్రతిభ గాంచెననియు, బర్మ మహాశయుని “ప్రస్తుతాంత్యప్తి” శ్రేంచి విప్లవము” మొదలగు పుస్తకములం దభిమాన మెక్కుడనియు విందును. నేఁడాయన సీసభయందు విద్యావిశేషజ్ఞుడనియు, వంగరాష్ట్ర ప్రముఖుడనియు సంస్మరింప వలయును. వంగరాష్ట్రమునందేగాక భారతదేశ మంతయునతని కీర్తి వ్యాపించినది. విదేశములందు గూడ ప్రతిభ గలవాఁడు. కొలదికాలములోనే యొకరి వెంబడినొకరు ఘనముల పోగొట్టుకొని నందులకు వంగరాష్ట్రము చాల దైన్యదోయియున్నది.

భారతీయసంఘమువారి సంతాపము

భారతీయ సంఘమువారి కీక్రింది తీర్మానమునుజేసిరి. “తమ సంఘాధ్యక్షుఁడు శ్రీ శ్రీ డయినందులకు భారతీయ సంఘము తమ సంతాపమును వెల్లుబిల్లుటకు యుక్తవచనములు తోచుట లేదు. దేశచరిత్రమందతని కీర్తి ప్రకీర్తనల క్వారములగు నువర్ణ స్ఫుటాక్షరములతో వ్రాయఁబడియుండఁగా నిప్పుడీ సంఘము తన యధ్యక్షుని బొగడ నవసరములేదు. తాను స్థాపించి, పోషించి, నాయకత్వము వహించి, జీవితాంతమువఱకు దానికొక క్రమపడిన మహానాయకుని మరణమునకు మితివిచారము వందుచు నమ్రుళిరమ్ములై, గౌరవపురస్కరముగ ప్రార్థించుచున్నారు.”

పశ్చిమభారత మిత్రవాద సంఘము సానుభూతి

బొంబాయి, ఆగస్టు 8:—పశ్చిమభారత మిత్రవాద సంఘము సురేంద్రుని మరణమువలన భారతమాత తన పుత్రులలో నొక మహామహుని గోల్పోయెననియు, కలకత్తాపురము తన ప్రముఖులలో నొకరిని గోల్పోయెననియుఁ దలంచుచు విచారించుచున్నారు.

ఆంగ్లేయసంఘము సానుభూతి

నంగరాష్ట్ర రాజకీయములందు సాముఖ్యముగ పాల్గొనిన నాయకాగ్రగణ్యుండగు సర్. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి మరణమున కీసంఘమువారి మిత్ర సంతాపము నందుచున్నారని యాంగ్లేయ సంఘమువారు తీర్మానించి వారి బంధుగులకు తమ సానుభూతి నందఁజేయుచున్నారు.

అమృతసర పురపాలకసంఘమువారి సానుభూతి

అమృతసరము, ఆగస్టు 8:—స్థానిక పురపాలక సంఘము సర్. సురేంద్రుని మరణమునకు జింతించు తీర్మానించిరి. వారి గౌరవాధ్యక్షులు నాటికి సభ నాపురజేసిరి. చాలమంది సభ్యులు తీర్మానముపై బ్రశంసా పూర్వకముగ వాక్యముల నుడివిరి. భారత రాజకీయములందు, పత్రికా నిర్వహణమునందు నాయక మణియని బ్రశంసించిరి.

కొచ్చినుశాసనసభ

నూలుగీయుట పాఠశాలలందు నేర్పవలయును

సమావేశము సమాప్తమయ్యెను

కొచ్చి, ఆగస్టు 9:—శుక్రవారనాడు కొచ్చిను శాసనసభ తిరిగి సమావేశమయ్యెను. కాళి వివేకతపై విద్యార్థుల ఉపయోగము నిమిత్తము సత్కర్మసములను బోషించుటను గురించి బెక్కు సభ్యులు ఆశ్చర్యించి. సంస్థానపు వ్రాయముపై పాఠశాలల కనుబంధముగనున్న వసతిగృహములు జాతిమతవివేకలేకుండ ఎల్లరును జేరుట కవకాశమీయవలయునని సభ్యులు గోరిరి. కొందరు తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. సంఘమునందు భేదములున్నంతకాలమును ప్రతిసంఘమువారి ఉపయోగము నిమిత్తమును ప్రత్యేకముగ నొకవసతిగృహము నిర్మించుట కవకాశములేదని వాదించబడెను. ప్రజాసంఘాభిప్రాయముగ దొరతనము మెలంగుననియు సంస్కరణమునకు పరముగ ప్రజాభిప్రాయమున్నదియు లేనిదియు చెలిసికొనుటకు వ్యవధిగావలయుననియు అంతవరకును ప్రభుత్వమేమియు జేయజాలదనియు విద్యాకాళి డైరెక్టరు సమాధానమిచ్చెను.

పాఠశాలలందు నూలుగీయుట

పాఠశాలలందు నూలుగీయుటను బ్రవేశ బెట్టవలసిన దని నొక తీర్మానము బ్రవేశబెట్టబడెను. నిర్వాహకత్వము హెచ్చుచున్నదనియు చేతిపనులనువృద్ధి గావించవలసినదనియు మరి కొందరు సూచించిరి.

వైద్య కాళి క్రింద బెక్కు తీర్మానములు చర్చింపబడెను. జనరలు ఆకు పత్రికాయందు శిక్షనొందిన ఆయుర్వేదవైద్యులను చెప్పించి గ్రామములందు చాకగ వైద్య సహాయము గావించుటకు ఆలోచించుట నని డా॥ వి. వెగ్గెగారు ఒక తీర్మానమునకు జవాబిచ్చిరి.

పారిశుధ్యమునకును కాన్యర్వెస్టిగిని సంబంధించిన పద్దులందు గ్రాంటు ద్వందపబడెను. ఈకాళులు సంతృప్తికరముగ నడుపబడునని చెలువబడినవిదప తగ్గింపుగావించుట ఉపసంహరింపబడెను. తడనంతరము దివాను శాసనసభసమావేశమును వరినమాప్తము గావించిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రేటుకొన్ని యభ్యర్థి

మధ్యరాష్ట్రముందు స్వరాజ్యపక్షము తరపున ప్రతినిధి

నాగపురము, ఆగస్టు 10:—స్వరాజ్యపక్షము తరపున ప్రతినిధిని మధ్యరాష్ట్రములందు నిలువబెట్టుటకు నిశ్చయించిరి. మహారాష్ట్రప్రాంతీయులు, వేముకు నాగపుర పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడగు డా॥ ఓల్కారుగారిని, హిందీ ప్రాంతీయులకుడనంగీకరించుచో నిలువబెట్టుటకునిశ్చయించిరి. కాని హిందూస్తానీ మధ్యరాష్ట్రములవారు దివాను బహదురు వల్లభదాసుగారి కుమారునిగాని ప్రస్తుతము శాసనసభ్యుడగు కె. పి. పాండిగారిని గాని బలపఱుప నూహించుచున్నారు. కాని నేత జమునాదాసు వల్లభదాసునకే బలకరముగ నున్నదని యూహింప బడుచున్నది. (అ. ప్రె.)

నాగపురమందు వఱదలు

నాగువదిసొంగి వఱదలు వచ్చుటచే మాడుకంటలు నాగపురమందలి ప్రజలందఱును తహతహలాడిరి. పట్టణమందు కొంత భాగము శతాబ్దాల్ల మహారాజాబాదు, వఱదలందు మునిగినది. అచ్చటి యిండ్లలోనివారిని చాల కష్టముతో నీవలకు దీసికొనివచ్చిరి. కొంద టిండ్లకప్పుల పైనను, చెట్లపైన నాక్రయించిరి. ఇంతవఱకు మానవ ప్రాణహాని సంభవింపలేదు. కాని మహారాజాబాగులోని కొన్ని జంతువులు కొట్టుకొనిపోయినవి. వఱదలు తగ్గుచున్నవి. మామూలు పరిస్థితులు కలుగుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

షాహిడీ జతలు

నాభానుండి అమృతసరమునకు దిరిగి వచ్చుచున్నవి

అమృతసరము, ఆగస్టు 10:—అప్పుడప్పుడు జయతోకు బోయిన పదిహేడు షాహిడీజతలు సిక్కుసమస్య బరిష్కారానంతము నాభానుండి విడువబడిన అకాలీలు గురుగ్రంథ సాహెబును పల్లకియందు బెట్టుకొని కృపాణాములతో ఉర్రేగుచు అమృతసరమువచ్చెను. టూరక్ టూరక్ వద్ద యీమధ్య యీజతలు విశ్రాంతి దీసికొనుచున్నవి. శగరదీధులగండ అకాలీలు బోవుశుండ ప్రీలు, పిల్లలు అకాలీలకు మధురమైసమిథాయిలను చల్లివి దాహములను యిచ్చిరి. బ్రహ్మాండమగు సమాహమువారి వెంట స్వర్ణగోపురమువరకును వెంబడించెను. (అ. ప్రె.)

లోకనూన్యూని శిలావిగ్రహములు

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగార్లు వెలిబుచ్చిరి

భారత స్వరాజ్యోద్యమ స్థాపకుడు

ఈకార్యమును నెరవేర్చుటకు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిని మహాత్ముడు ప్రత్యేకముగా నియమించినందున ఈనెల 1వ తేదీ శనివారమునాడు కరాచిలో ఖాల్కివాహాలో శ్రీమతి సరోజినీగారు లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకు మహారాజు శిలావిగ్రహమును నిండోలగమున వెలిబుచ్చెను.

“నేను మహాత్ముని ప్రతినిధిగా నిలుకు వచ్చితిని. తానే స్వయముగా వచ్చి లోకమాన్యనిపట్ల తనకుగల భక్తిని వెల్లడింప వలెనని మహాత్ముడు చాల ప్రయత్నించెను గాని దేశబంధుదాసు గారి వంగరాష్ట్ర స్వారకసిధికి పదిలత్తులను పూర్తియగు వరకును మహాత్ముడు డబునుండి రాజాలకున్నాడు. కాన మహాత్ముని ఆజ్ఞానుసారము నే నిలుకు వచ్చితిని. భారతదేశమున స్వరాజ్యోద్యమమును ప్రారంభించిన మహానాయకుడు లోకమాన్యజే. మీరు. కేవలము ఉపన్యాసములను వినుటకే యిచటికి వచ్చిన వారుగారు. లోకమాన్యని పట్ల మీకుగల భక్తిని నివేదించుటకే వచ్చితిరి. “స్వరాజ్యము నాజన్మహక్కు” అను మంత్రమును లోకమాన్యము మన కుపదేశించెను. అతడు మన వశముచేసిన ఆపెన్నిధిని కాపాడవలసిన బాధ్యత మనయందున్నది. మీరు మీబాధ్యతను గ్రహించితిరినియే నేను తలంచెదను. లోక విదితముగా న నే ని పు డు దా ని ని యిచట వివరింపు నవసరము. పీష్వాల కాలపట్టు పూనానగ రమున లోకమాన్యడు పెరిగి పెద్దవాడై ప్రజాశక్తిని దేశసేవ కున్ముఖము గావించెను. ఆరీతిగా జగద్విముక్తయ్యెను. అతడు తిరుదులను సాక్ష్యమును భాగములను ఎన్నడును ఆశంపలేదు సామాన్య ప్రజలకొరకు పడరాని కష్టముల ననుభవించెను. లోకమాన్యడు గొప్ప సేనానియగుటచే మహారాష్ట్రమునందలి నిజానుచరులను సుశిక్షితుల గావించెను గాన నిప్పటికిని వారు మంచి కట్టుబాటుతోనే యున్నారు. విజయమునకు కట్టు బాటు ముఖ్యతము.

లోకమాన్యడు భారతదేశమునకు మాత్రమేగాక ప్రపంచమున కంతకును గూడ సేవజేసెను. ప్రాకృత్తిపదేశముల సమ్యేళనము విధిచేసిన మన నమ్మకముతోనే లోకమాన్య డలుల పనిచేసెను. అతడు పాపచింత గలవాడని కొంద రతని నిందించిరి. అట్టి నిందలను నిరాదరణమున దురభిప్రాయములను లోకమాన్యడు లెక్కచేయలేదు. భారతదేశము ప్రపంచమునం దితర దేశములతో సమాన గౌరవమును బడయవలెననియే లోక మాన్యడు కోరెనుగాని విడిపోయి ప్రత్యేకముగా నుండవలెనని కోరలేదు.

స్వాతంత్ర్యమును గడించి స్వాతంత్ర్యము నొనంగుడు

అనియే లోకమాన్యడు బోధించెను. భారతదేశము పరాధీనముగా నున్నచో పాలకులు మనదేశీయులను సైనికులుగా జేసి విదేశీయముకి యుద్ధమునకు పంపెదరు. ఆరీతిగా భారతీయులు విదేశీయులకు హానిచేయువలసిన వారగుదురు” మాచీనావారిని చంపుటకు మీసేనలను పంపవలదు” అని చీనావారు మనలను కోరిరి.

“భారత మహాత్ముడియులు టర్క్కిమహాత్ముడియులతో యుద్ధముచేసి వారిని చంపిరి.” అని టర్క్కివారు భారత మహాత్ముడియులను నిందించిరి. ఈరీతిగా భారతీయుల గౌరవము నశించెను. కావుననే

స్వరాజ్యము నాజన్మహక్కు గాన నేను దానిని బడసెదను

అని లోకమాన్యడు ప్రకటించెను. సంకల్పము బలము కలిగినచో సర్వమును సాధ్యమేగాన భారతీయులకు దృఢసంక్ల్పము కలిగినచో స్వరాజ్యము తప్పక లభించును. ఆంగ్లేయులను తీరుమ నవసరములేదు. అతిభిభ్రాజ భారత నాగరికతకు ముఖ్య లక్షణము గాన నందరును మనదేశమున నుండవచ్చును. తెల్లవారు ను నల్లవారును అధికసంఖ్యాకులను అల్పసంఖ్యాకులను హిం దువులను మహాత్ముడియులను పారసీకులను యూదులను అన్ని దేశముల వారును గూడ భారతదేశమునకు వచ్చి నివసింప వచ్చును. కాని అందరును స్వాతంత్ర్యముతో సోదరుల వలెను మానులవలెనే జీవించవలెను” అని లోకమాన్యడు బోధించెను

స్వాతంత్ర్య సందేశము

మహానాయకులందరును స్వాతంత్ర్య సందేశములనే యొస గిరి. భారతదేశమునందు లోకమాన్యడును యాజ్ఞప్తులో జన్మలు సాగారును టర్క్కిలో కమల్పానాగారును మరి యిట్టి నా

యకులందరును ప్రపంచవాసుల నందరి నుద్దేశించియే స్వాతంత్ర్య సందేశముల నొసంగిరి.

లోకమాన్యడు రాజకీయములలో ప్రవేశింపక పూర్వము మన దేశమున రాజకీయాందోళన మొక ఉత్సవము నలెను వి నో ద ము వలె ను మాత్రమె జరుగుచుండెను. ఆరోజులలో నాయకులకును జనసామాన్యమునకును సంబంధమే లేకుండెను. సామాన్యజనుల దురవస్థ నాయకులకు తెలియనే తెలియదు. లోకమాన్యడు జనసామాన్యముతో తీసమయ్యెను. వారిష్ట సుఖములను బాగుగా గ్రహించెను. వారు అన్నాభిరుచిగన్నారని తెలుసుకొనెను. ఆస్వాస్యభవమునే వెల్లడించుచుండెను. కావుననే స్వదేశోన్ముఖును ఏర్పడి గాని స్వరాజ్యమురాదని బోధించెను. ఫర్షిక్లను కలిగించి ప్రజల కన్నవృత్తులను కారాగారమును చూపవలెను. అనియే లోకమాన్యడుబోధించెను. భిక్షరు ఉద్యమమును ప్రారంభించుట లో తాను లోకమాన్యని పద్ధతినే సాగించుచున్నానని మహాత్ముడు నుడివియున్నాడు రాజకీయస్వాతంత్ర్య మత్యవసరము గృహపరిశ్రమలు ముఖ్యముగా నుండవలెను.

“ఏకమత్యమును, పరస్పరసహాయమును భారతదేశము నందలి భిన్న సంఘములకత్యవసరము బహుళ సంఖ్యాకులు అల్ప సంఖ్యాకుల కొరకుయ్యగమును చూపవలెను. ఆ క్లేయులు గాని మరెవరైన గాని భారతదేశమునకు రావచ్చును. అందరు భారతదేశ పౌరులుగా నివసింప వచ్చు లే” అని లోకమాన్యడు బోధించెను.

ఈదేశభక్తుని త్యాగమును దేశారాధనమును మీకు జ్ఞప్తికి తెచ్చుముకే నేనిప్పుడు వచ్చితిని. నేను భారతదేశము నందంతటను సంచారముచేసి బోధించితిని.

సింధు దేశమున హిందూ మహాత్ముడియ విజ్ఞానము మిశ్రత మైనది. మిశ్రాధర్మలు సుప్రసిద్ధులుగా నుండిరి. ఈవిషయమును రవీంద్ర కవింబ్రుడే నాకెరించెను. భారత స్వాతంత్ర్య సమరమును సాగించుటకు మీరు మొదటిపంక్తిలోనే యుండవలెనని మీకు తెలుపవలెనని గూడ రవీంద్రబాబు నాకాజ్ఞానిచ్చెను” అని శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు నుడివెను. (భార్యర్థ-9)

ఆంధ్రవైద్యులకు విజ్ఞప్తి

వైద్యసోదరులారా! ధన్వంతరి యనుగ్రహమునకు యాంధ్రదేశమున వైద్యులందరు “ఆంధ్రాయుర్వేద సమ్యేళనమును” స్థాపించి యేటేట సభలు గావించుచున్నారు. విద్యాపీఠము నందును గొంతవరకు పని జరుగుచున్నది. సభ్యులెల్లరకు నుచితముగా పుత్రిక యొసంగబడును. ఆంధ్రవైద్య సమ్యేళనపుత్రిక వ్యాపకమును ప్రయోజనమును సభ్యులయందముపై నాధార పడియున్నది. కార్యదర్శిగారు పంపిన నివేదికనుబట్టి చూడ 2500 మంది సభ్యులమాత్రమే చందానిచ్చుచున్నట్లును 206 గురు సభ్యులు తమ సభ్యత్వమునుం దుపేక్షా భావమునువహించి చందాల నియ్యకుంజినట్లును దెలియుచున్నది. ఆంధ్ర వైద్యులందరు సభ్యులుగా చేరవలసిన సీసమ్యేళనమునందు చేరిన మహా సీయులుగూడ ననాదరముజూపుట మిక్కిలి శోచనీయము.

వైద్యసోదరు లందరును యెప్పటియట్లు తమ యాదరమును బుత్రిక పైసను సమ్యేళనముపైసను జూపుటయే గాక మీ మిత్రులను గూడచేర్చి మన యుద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడ మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను.

పుత్రికాప్రచారమునకుగాని మండలి వ్యాపకమునకుగాని ప్రస్తుతస్థితిని సవరించుమార్గములనుగాని మాచించుమాదయతో నాపేర వ్రాసిన యాసలహాలను క్రమముగా మండలిద్వారా యాచరణలోనికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నింతునని మనవిచేయుచున్నాను.

దం. సు. అవధాని,

ఆంధ్రవైద్య సమ్యేళనాధ్యక్షుడు,
89 గోవిందప్పనాయకబిడ్డి, మద్రాసు. 10-8-25.

కాళహస్తిలో దేవాంగసభ

శ్రీ కాళహస్తి దేవాంగ సభ్రమును పరిశీలించుటకును తదభివృద్ధికై వాయిపడుటకును మ. రా. రా. శ్రీ. జమీన్దారులు శ్రీయుత యన్నం వెంకట్రాయులు శ్రీశ్రీగారు శ్రీమంతులు సజ్జా మనుస్వామి శ్రీశ్రీగారు పొన్నేరి రామకృష్ణయ్య గారు బొప్పన రుద్రయ్యగారు యీ యెదుగురేతెంచి పత్రమును పరిశీలించిన తరువాత కాళహస్తి భాస్కరపేటవారియావ్వ నము చేత జమీన్దారులు శ్రీ యన్నం వెంకట్రాయులు శ్రీశ్రీ గారి యధ్యక్షతక్రింద దేవాంగసభ జరుపజేసెను. దేశ పరిస్థితులను గూర్చియు వార్తా పత్రికలనుగూర్చియు శతావధాని నాప వీరభద్రయ్యగారును దేవాంగ పత్రికా సంపాదకులు పొన్నేరి రామకృష్ణయ్యగారును యుపన్యసించిరి. దేవాంగపత్రికాపాము బ్బియును గూర్చి బొప్పన రుద్రయ్యగారు యుపన్యసించిరి. సంఘ పురోవృద్ధిగూర్చి శ్రీకా కామాక్షయ్యగారును సప్రం. గంగయ్య గారును ప్రసంగము జేసిరి.

వృద్ధి కాళహస్తి

శ్రీసచ్చాంద్ర యువజన సేవా సంఘము రాజమహేంద్రవరం

తే 2-8-1925 దీని 4 ఘంటలకు రాజమహేంద్రవరమున దేశీయ విద్యాలయభవనమున శ్రీయుత రాజవైద్య కోలా అప్పలనరసింహదేవుగారి యాధిపత్యమున అనేకమంది సభ్యులతో అతివైభవముగా సమావేశము జరిగినది. ఈసందర్భముననే రమారమి అరువదిమంది విద్యార్థులకు బహుమానము లొసంగబడెను. బాలురకు మితాయిని పంచిపెట్టిరి. ప్రార్థనాసంతరమున శ్రీ యుత యండమూరి సత్యన్నారాయణమూర్తిగారు సంఘమును స్థాపించుటకు కారణములును, సంఘము యంతరకు చేయుచున్న పనినిగూర్చి సభవారి కెరిగినది. పిదప అధ్యక్షులగు శ్రీ యుత రాజవైద్య కోలా అప్పలనరసింహ దేవుగారు అధ్యక్షోపన్యాసము గావించిరి. గుమ్మర్ల సుబ్బారావుగారు, పొన్నాడ వెంకటాద్రిగారు, సంఘాభివృద్ధిగూర్చియు, విద్యావశ్యకతను గూర్చియు మాట్లాడిరి. అంతట సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

డెల్లీ యందలి వంగీయుల సంతాపము

డెల్లీ, ఆగస్టు 10.-డెల్లీ యందలి వంగీయులు, బెంగాలీ క్లబ్బునందు సభగూడి బెనర్జీగారి మరణమునకు విచారించుచు తీర్మానించిరి. సభకు యస్. యస్. బోసుగారు రధ్యక్షతవహించిరి. సభ్యుల నేకులు 11 కే 11 ని బ్రకటింపించిరి. (అ. ప్రె.)

హిందీ - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట వీలయిన సులభతైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష	0-6-0
మొదటి వాచకము	0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ	1-0-0
తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.	
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,	
7, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.	

మీ చింత ఏమి?

మీ మరణానంతరం మీకుటుంబమునకు తగు జీవాధారము చేయవలయుననియో? లేక మీ ముగిలినమునందు మీ జీవనాధారమునకు తగు యేర్పాటు చేయవలెననియో? మీకొమాత్రమే వివాహముచేయుటకు లేక మీకొమారునిచదువుకై తగుఆధారములు కలగచేయవలయుననియో? కూడినంత తక్కువమొత్తమునకు ఎక్కువలాభము గడించవలయుననియో? మీచింత ఏమిగానుండినను లక్ష్మీయన్నరెమ్మకంపెనివాటిని నివర్తిచేయును.

ఈ క్రొత్త కంపెనియొక్క అమోఘమైన విజయము. గడచిన 15 మాసాలనుండి అంగీకరించబడిన ప్రస్తావనలు (ప్రపోజిటు)-నుమారు రూ 50,000,00 మిక్కిలి బలమైనట్టియు, అమోఘమైన ద్రవ్యవనతి గలదు.

వివరములకు ఈదిగువ విలీనమునకు వ్రాయుడు.

The Lakshmi Insurance Company, Limited, Lahore.
LAJAPAT RAI, Chairman
K. SANTANAM, Managing director.
Or The Local Advisor, 16, Sunkurama Chetty Street, MADRAS.

గ్రామకట్టుబాటు

(8)

(శనివారపు సుబ్బారావుగారు)

గ్రామకట్టుబాటు విషయమై మన ఆంధ్రప్రదేశ్ మన నేనిం రవరకు జూనిన గ్రామాదులన్నిటిలో పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా లో ఏలూరు తాలూకాలో ఏలూరునకు దిగవనున్న ప్లేవను దెందులూరు అను గ్రామమే ఆదర్శప్రాయముగనుండెను గా వున యీ గ్రామమునుగూర్చి శ్రీయుత చిలువూరి వీరభద్రరావుగారు ఆంధ్రులచరిత్రలో ప్రథమ భాగమున 220 వ పేజీ లో కొంచెముగ వ్రాసిరి. అందు యీ గ్రామము వేంగిదేశము న సున్నదనియు అందు యీ గ్రామము ముఖ్యమైన పట్టణము గా నున్నదేమో అనియు వ్రాసిరి. ఈ గ్రామమున నేను వాకబు చేయ గా శ్రీయుతులు పైడిపాటి వెంకటనారాయణగారు (ఏలూరుతాలూకాకాంగ్రెసుసంఘ అధ్యక్షులు) అను ఆయన యీ గ్రామముందు పూర్వము 101 చెరువులు 101 దేవాలయము లున్నవని చెప్పదురని చెప్పి ఆ గ్రామముందు శ్రవీన పాటిదిబ్బలను చూపించగా ప్రతిదిబ్బయు శ్రవీనపుడు బయలుపడెను నంది విగ్రహములు నాకు చూపించిరి. ఈ గ్రామము క్రమేణ శనివారపేట యట్టేటవారిచే వారినద్దనంచి ఏలూరు నతో గనర్ప మెంటువారిచే ప్రస్తుతమైనదని చెప్పిరి. ఈ గ్రామముందు కమ్మనాచే ఎక్కువగనుండిరి. ఈ గ్రామము శ్రీపు జనాభా రమారమి 3600 మంది. విద్యావిషయమై చాలమందికి మాతృభాషయందు వ్రాయుట చదువులవచ్చును. కొద్దిమంది కమ్మవారిలోను బ్రాహ్మణులలోను ఇంగ్లీషుభాష నేర్చినవారు గలరు. కాని కమ్మవారిలో మొదట రీ సుబ్బయ్య చౌదరి-అను ఆయన పాశ్చాత్య దేశములలో గ్రామకొపట్టణమున ఎలక్ట్రిక్కు ఇంజనీరింగు చదివెరి. వారు ప్రస్తుతము యింటి వద్దనే వుండిరి. హిందీభాష నేర్చినవారు 25 మందిగల మండిరి. వృత్తి విషయములో చాలమందికి వ్యవసాయమే వృత్తి యయియున్నది. గ్రామ మొత్తమున 7000 ఎకరమున్నది. మెరక పల్లపు భూములున్నవి. పల్లమున ధాన్యమున్ను మెరక కను జొన్న, పెనలు, తెనగ, మున్నగనవి పండితురు. అసహ యోధ్యమ ప్రారంభమగుండియు ప్రతిచెరు అరుదుగా పెట్టుట కలదు. భూస్వాములు తమ భూములను కొద్ది వత్సరములనుంచే కొద్దిగా వ్యయసాయమునకు మిగుల్చుకొని విరివిగా తూర్పు కాపులకు పంచములకు నమర్చుచుండిరి. వేరే ధనికులు లేక భూస్వాములే ధనికులుగ నుండిరి. వీరు ఆవ్యాపారమే ప్రాధాన్యముగ పెట్టుకొనక భూములను కొనుటకే వారి ధనము ఖర్చు చేసెదరు. వడ్డీవ్యాపారమున్ను ఉన్న కొద్ది నూటికి ఒకరూపాయినన్న హెచ్చుపడ్డెడి ఎపుడు యిచ్చుటలేదు.

1912 వరకు పార్టీలతో నిమగ్నులై సివిలు క్రిమినలు కేసులతో మునిగియుండిరి. ఈ వత్సరమే డిశంబరున యిరువది మంది యువకులు వారిస్వంతపు ప్రకములనుయిచ్చియు కొంతధనము వేసికొనియు కొద్దిమంది పెద్దల సహాయముచే నొకచుప్రక భాండాగారమును వివేకానంద పతనమందిర మనుపేరిట స్థాపించిరి. క్రమేణ దీని అభివృద్ధికి గ్రామములోనున్న చిన్నపెద్దల సహాయ మెక్కువై యిదియే గ్రామ కట్టుబాటునకు పునాది అయినది.

సాధారణముగా ప్రతిఏటను కలరాజాడ్యము యీ గ్రామమున నుండెడిది. నట్టి వ్యాధికి కారణము గ్రామదేవతేయని నట్టి రోజులలో అమ్మవారి జాతరజరుపుచు రమారమి రెండువేల వరకు పశువులు మేకలు మున్నగుజంతువులను చంపి జీవహింస జేసెడివారు. పతనాలయమునకు తెప్పించిన ఆర్యసమాజగ్రంథముల ప్రచారము గ్రామములో యువకులపట్ల హెచ్చె కలరా అనునది దేవతా కాదు. ఇది ఒకవ్యాధి అని గ్రహించి ఆవ్యాధి నివారణార్థమై బెజనాడనుండి ఆయుర్వేదవైద్యశాస్త్రానుసారముగ కలరామందును తైబ్రతరపున తెప్పించి రోగులకు వాడుట మొదలిడిరి. అట్టి మందుల సహాయమున కలరావ్యాధి నిర్మూలమైనది. ఇట్టి పరిశోధన పల్ల కలరా అనునది గ్రామదేవత కాదని యిది ఒకరకమైన వ్యాధి అనియు గ్రామప్రజల మనస్సున స్థిరపడినది. అప్పటినుంచియు గ్రామదేవతయొక్క జాతరలు చేయుట మానిరి. ఇట్టి సాంఘిక సేవలో గ్రామముందున్న అన్ని పార్టీలవారు పాల్గొనెడివారు. క్రమేణ నిట్టి వికమత్యమునల్ల 1916 తో పాల్గొనియు పూర్తిగ నంతమొందెను.

1914 ప్రాంతమున యీ గ్రామమున పెద్ద చెరువులలో తామర చెరువను నొక చెరువునల్ల 2000 ఎకరముల భూమి

సాగవలెను. ఆ చెరువునీటిని ఆచెరువునల్ల సాగలయ్యే రైతు లందరికి సమానముగా సాగగునట్లు చూచుటకుగాను నొక ఉప సంఘమును 9 గురితో ఆ చెరువునకు సంబంధించిన చైతులందరు సమావేశమై ఎన్నుకొని నియమించిరి. ఈ ఉపసంఘమువారు నీటిని సమానముగా సప్లయచేయుటకున్ను చెరువుకు నురమ్మతులు వగైరాలకు పాలు బడుట కలదు. ఈ చెరువునకువచ్చు ఆదాయములో సగమువంతు 1917 లో గ్రామ ప్రజలంతా సమావేశమై గ్రామసౌకర్యములకున్న తగవుల పరిష్కారమునకుగాను 9 గురు గల సభ్యులను ఎన్నుకొని నొక ఉపసంఘముగా నియమించుకొని పని గావించుకొనిరి.

1920 లో కాంగ్రెసు నియమప్రకారము గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘ మనునది స్థాపించిరి.

1924 లో కాంగ్రెసు నియమప్రకారము నొక ఖద్దరు సంఘమును స్థాపించిరి.

పైన వివరించిన చెరువులకుమిటిగాక 1924 లోనే గవర్నమెంటు యిరిగేషను పంచాయతీని కాలువనీటినుంచి సాగు అగు భూములకు వారి నియమముల ప్రకార మేర్పరచుకొనిరి.

1918 లో యూనియనుబోర్డును ఏర్పరచగా దానిని యీ గ్రామవాసులు రెండేండ్లవరకు అమలులో పెట్టలేదు. కారణమేమనగా రేలులను నిర్ణయించుకొనుటలో జిల్లాబోర్డు వారు వీరికి సంపూర్ణ హక్కు యియ్యకపోవుటయే. క్రియకు గ్రామవాసులతోరైను జిల్లా బోర్డు వారంగీకరించి నందున యూనియను సక్రమముగ పనిచేసి 1924 అదే యిస్కాఫరుల పంచాయతీగా మార్చబడెను.

గ్రామప్రజలు సమావేశమై గ్రామసౌకర్యముకొరకు యాదినవశాఖలుగ నియమించి ఒక్కొక్కశాఖకు ఒక్కొక్క ఉపసంఘమును నియమించుకొనిరి:—

- (1) గ్రామ సంఘము.
- (2) పుస్తక భాండాగార సంఘము.
- (3) చెరువుల సంఘము.
- (4) పంచాయతీ కోరుట.
- (5) కరవతి సంఘము.
- (6) కాంగ్రెసు సంఘము.
- (7) ఖద్దరు సంఘము.
- (8) వైద్యసంఘము.

పైన వివరించినవి పనిచేసినవిధము.

1. గ్రామసంఘము:— (1) యాసంఘము మిగతా ఉప సంఘము లన్నిటిపరిపాలనను తనిఖీచేయుట.

(2) మిగతా ఉపసంఘ ముల నల్ల నచ్చే ఆదాయమును స్వీకరించుట (3) దానధర్మములకు ఉపసంఘములు సప్లయముగ చేయలేని పనులు నిర్వర్తించుటకు ఖర్చుచేయు పనులకు ధనమును చెచ్చించుట ప్రతిసాలన డిశంబరు ప్రాంతమున గ్రామప్రజలంతా సమావేశమై 9 గురిని ఎన్నుకొని వారివొక కార్యనిర్వాహకవర్గముగా నియమించెదరు.

2. తైబ్రత:—ప్రస్తుతము దీనికి రు 1700 ల విలువగల బిడ్డింగు ఫలముగలదు. 2000 వరకు పుస్తకములున్నవి. రు 2000 ల మూలధనమున్నది. ఇదిగాక గ్రామములో బరుగు ప్రతి వివాహమునకు వివాహకట్టుములు తీసికొని దీనికి చేర్చెదరు. ఈకట్టుములనల్లను మూలధనముపై వచ్చు వడ్డీపల్లను వచ్చే ఆదాయముతో ఆంధ్ర దైనికపత్రిక, కృష్ణా, సత్యాగ్రహీ, భారతి, కారవ మున్నగుపత్రికలును, విజ్ఞానసర్వస్వము విజ్ఞానపండికామండలి మున్నగు గ్రంథాలయముల యొక్క గ్రంథములను ఏకేటను తెప్పించెదరు. నిత్యము 20 మందివరకు తైబ్రతకి నడుపుటకు వచ్చెదరు. రమారమి రు 300 లను ఖర్చుచేయుచుండిరి. గ్రామ ప్రజలే సాలీనా డిశంబరు ప్రాంతమున 7 గురు సభ్యులను ఎన్నుకొని నొక ఉపసంఘముగా నియమించిరి.

3. సాగు అగు ప్రతిచెరువుక్రింద రైతులు సమావేశమై ప్రతిచెరువునకు 9 గురు సభ్యులను ఎన్నుకొని నొక ఉపసంఘమును నియమించెదరు. వీట్లీ వచ్చు ఆదాయములో సగము గ్రామ సంఘమున కిచ్చెదరు. సమానముగ నీటిసప్లయచేయుటకు మరమ్మతులకు పాలుబడెదరు.

4. పంచాయతీ కోర్టు:—గ్రామ ప్రజలే సమావేశమై 9 గురిని ఎన్నుకొనిరి. గ్రామములో జరుగు సివిలు క్రిమినలు తగవులను పరిష్కరించెదరు. సాలీనా 125 రోజులను పరిష్కరింతురు. జాల్యానాలవల్ల వనూలు అగనది గ్రామసంఘమునకే యిచ్చెదరు.

5. కో-ఆపరేటివు (వరపతి) సంఘము:—ప్రతిసాలన రు 25000 లను బ్యాంకునుండి తెచ్చి రైతులకు వ్యవసాయ తరణున కిక్కిరితరుణమున అప్పులుగా నిచ్చెదరు. ఇంతవరకు యీ సంఘమునకువచ్చు లాభము యాసంఘములోనే యున్నది.

6. కాంగ్రెసు సంఘము:—కాంగ్రెసు నియమముల ప్రకారము సభ్యుల గోరికనారంతా నిందు సభ్యులుగ నుందురు. మూల చందాకు పూర్వము 200 వరకు సభ్యులుండిరి. నూలు చందా వచ్చినతరువాత 60 మందియూండిరి. కాంగ్రెసు నియమముల ప్రకారము సాలీనా సమావేశమై 5 గురితో కార్యనిర్వాహకవర్గమును ఏర్పరచుకొని కాంగ్రెసు నియమముల ప్రకారం కాంగ్రెసు కార్యక్రమముతో జరిపించెదరు. దీనికి ఆదాయము సభ్యుల చందాధనమునుంచి యాసంఘమునకువచ్చు వాటాధనమే అందునుంచే కానలసిన ఖర్చులు చేయుదురు.

7. ఖద్దరుసంఘము:—గ్రామసంఘమువారు రు 700 లు ను జిల్లాఖాదీబోర్డువారు అప్పుగా రు 400 లును వెరసి రు 1100 లతో వ్యాపారమును సాగించుచుండిరి. 100 మందిచే వడకించుచు 5, 6 మగ్గులచే పనిచేయుచును నెలకు రమారమి రు 200 లు విలువగల ఖద్దరును అమ్ముచుండిరి. నేత అద్దకము, ఏకువా ర్గి గామునునగలరు. ఈ సంఘపు ఎన్నికలు ప్రతిఏట మార్చి నెలలో గ్రామప్రజలంతా సమావేశమై 9 గురు కార్యనిర్వాహకులను నియమించెదరు.

8. వైద్యసంఘము:—తైబ్రతయందుచోటనే మందులుంచెదరు. నిరంతరము రోగులకుచికిత్సగా యిచ్చు ఏర్పాటు లింకును చేయలేదు. కలరామున్ననవ్యాధు లుండుచినపుడు విరివిగా మందులను తెప్పించి నుచిత్సముగా నిచ్చెదరు. సాలీనా రు 100 లు ఖర్చుచేసెదరు. గ్రామసంఘపు సామ్యులోనుంచి తీసుకొని వాడెదరు. వ్యాధులనుచ్చినపుడే తాత్కాలిక సంఘములను నియమించెదరు. తొట్టివైద్యము గ్రామములో ఎక్కువగా నున్నందున అంతగా డాక్టర్ల సహాయము లేకపోవుచున్నది.

స్థానికసంఘములవారిచే ఏర్పరచబడినవి.

1. యిస్కాఫరుల పంచాయతీ.
2. బాలికాపాఠశాల 3 ఉపాధ్యాయులు.
3. బాలరపాఠశాల 6 గురు ఉపాధ్యాయులు.

గవర్నమెంటువారిచే ఏర్పరచబడినవి.

1. ఏలూరుకాలువల్ల సాగులయ్యే రెండుతూములకు రెండు యిరిగేషను పంచాయతీబోర్డులు.

మిషనరీలచే ఏర్పరచబడినవి.

1. బాలుగ బాలికల పాఠశాల (రోమన్ క్యాథలిక్)
2. " (సాల్వేషన్ ఆర్మీ)
3. క్రైస్తవులతప్ప వీటిలో ఎవరు చదువుటలేదు.

పంచమ ప్రయివేటుస్కూలు పంచములకు ప్రత్యేక మేర్పరచుకొనిరి.

ప్రభుత్వమువారు ఈశిక గ్రామపరిపాలన జుగుగుకు పాలుబడుటలేదనే సంగతి లోకవిదితమే. గ్రామకట్టుబాటు అరవెంద, లాలాజీ, గాంధీమహాత్ముడు దేశబంధుదాసుగార్లు కోరిన గ్రామకట్టుబాటే యిటువంటిది. ఈశిక భారతదేశకుం దున్న గ్రామములన్నియు నొకరికిగవచ్చిననాడే స్వరాజ్యము చేకూరుట అతి సులభము. పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలోనున్న 800 గ్రామములు నీశిక నిర్వర్తించుటకున్న ఆంధ్రదేశమున లక్ష గ్రామాదులు నీశిక నిర్వహించుటకు పాలుబడిననాడే ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వము లోకవిదితమగును.

ఇంతవిజ్ఞానము గలిగిన గ్రామములోని దానధర్మములు మాధులవలె జేయక దేశోన్నతిని కోరే చేయదురని వేరుగచెప్పనక్కరలేకయే యీదాన తెలివిన ధర్మమువల్ల చదువరులకు నెలడియవచ్చును. కీర్తిశేఖరైన మొటప రీ వెంకట నారాయణచౌదరిగారు అను నొకయువకుడు కాల ధర్మము నొందుచు రు 300 లు ఆదాయము సాలీనా వచ్చు స్థిరాస్తిని పంచమబాలర విద్యాభివృద్ధికొరకు వినియోగించ వలసినదిగా బందరు జాతీయకళాశాలవారికి దానపట్టా వ్రాసి యిచ్చిరి. గాంధీ మహాత్ముని ఉద్యమములో నూతనముగ నిపుడు వెలసే ఆశ్రమములకు నిరంతర దేశ సేవకులకు విరాళము లిచ్చి పోషించిననాడే దేశమాన్వత్సరితలోనికి రాగలదు.

హిందూమహాసభ

ప్రభుత్వోద్యోగులు సభ్యులు గాగూడదా? ఒక విలేఖరి 'హిందూ' పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచు న్నాడు:—

అఖిలభారత హిందూమహాసభయందు ప్రభుత్వోద్యోగులంచాలమంది సభ్యులుగ జేరిన విషయమునుగురించి ప్రభుత్వము వారు శాఖాధికారులకును జిల్లా మేజిస్ట్రేటులకును సర్క్యులరు బంపినటుల చెలియుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులు ఈసభయందు సభ్యులుగ ఉచితముగాదని ప్రభుత్వమువారు తలచినటుల గానించుచున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర నేతపనివారి సంఘము

రంగనాయకులు బి. లిట్ (ఆక్స్)

మిల్లులకు నేతపనివారికి కల్లునున్న పోటీయందు చేతి మగ్గుములపై నాధారపడిన యీ నేతపనివారు అధికముగ నష్టముల బొందుచుండుటయు సంఘములచే సహాయము బొందమి, ప్రభుత్వమునుండి సదుపాయములు బొందలేకుండుటయు రాజ్యాంగ సంస్కరణములద్వారా లాభముబొందక వోటుల గల్గియుండక శాసనసభలు తాలూకా జిల్లా బోర్డులందు ప్రాతినిధ్యము బొందుకుండుటయు అందరూ గమనింపవలసిన విషయము! ఈ కష్టముల బావుటకు రాజ్యాంగార్థి కమలందు సరియగు వృద్ధి వారికి కల్లు సదుపాయములు లభించేయటకు సంఘముల స్థాపించు టత్వవసరము!

క్రిందటి మార్చి నెల ఆరవ తారీఖున కృష్ణా జిల్లా నేత పని వారి సభ, భీమవరము తాలూకా పాలకొల్లునందు, శ్రీజనమాలయ్యగారి యాధిపత్యమున జరుపబడినది. ఆందు క్రిందగనాయకులుగారు, సంఘావళ్యకర్తగారి యుపన్యసించిన పిమ్మట, కొన్ని తీర్మానము లంగీకరింపబడినవి. ఆనెల 9 వ తేదీన, రాజ్ తాలూకా నేత పనివారి సభ, "మోరి" యను గ్రామమున, శ్రీచింతా శంకరయ్యగారి యాధిపత్యమున జరుపబడి, పాలకొల్లు తీర్మానములు, అంగీకరింపబడినవి. ఆతాలూకా సంఘమునకు క్రిందితా శేషచార్యులుగారు క్షార్యదర్శిగా యెన్నుకొనబడిరి. ఆతాలూకా సభనుగూర్చి, తీర్మానముల గూర్చియు, పూర్వముగా ఆంధ్రపత్రికయందు ప్రకటింపబడినది. ఆ తీర్మానములను యీ క్రిందిసభలువారుకూడ ఆమోదించిరి. మార్చి 10 తేదీన, ఇగ్గవ్వు పేటయందు సభ జరిగెను. గ్రామ నేతపనివారి సంఘము, శ్రీనాగలింగ గ్రంథాలయము, స్థాపించబడినది. మార్చి 11 తేదీన, పాలకొండయందు, అమలాపురము తాలూకా నేతపనివారి సభ జరిగెను. చింతా బ్రహ్మనందయ్యగారు కార్యదర్శి. క్రిత్యాగరాయ గ్రంథాలయము, తాలూకా సంఘములు నెలకొల్పబడినవి. మార్చి 18 తేదీన, శ్రీ గోదావరి జిల్లా దేవాంగసంఘమువారి సభయందు, పాలకొల్లు తీర్మానములు అంగీకరింపబడినవి. ఆసంఘమున కనుబంధముగ, జిల్లా నేతపనివారి సంఘపు పని నెరవేర్చు యాహు దించిరి. మార్చి 14 తేదీన, ఉప్పాడయందు, పితాపురముతాలూకా నేతపనివారి సభ జరిగెను. ఆతాలూకా నేతపనివారి సంఘము నచ్చువేర్చుచిరి. దానికి శ్రీ పి. రామలింగంగారు కార్యదర్శి. మార్చి 18 తేదీన, శ్రీకాకుళమునందు, శ్రీకాకుళముతాలూకా నేతపనివారి సంఘము స్థాపించబడినది! దానికి శ్రీ కొండక అప్పన్నగారు కార్యదర్శి! గుంటూరుజిల్లా నేతపనివారి సంఘము నేర్పాటుచేయుటకు, ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

పైన పేర్కొనబడిన యన్ని సంఘములును, నన్ను తమ వ్రాయకునిగ ఎన్నుకొనియున్నవి. వారందరికి, రాష్ట్రీయసంఘమును నెలకొల్పి ప్రయత్నముచేసేదనయియు, అందు తమకుండు రికి ప్రాతినిధ్యముండుననియు వాగ్దానమొనర్చిరి. రాష్ట్రీయసభ జరుపుటకు ధనమువలసియుండును; తిరిగి మొన్న మొన్ననే శ్రీ దేవాంగ, పద్మశాలి మహాసభలకువెల్లి శ్రమపడియున్న నాయకుల కాయాసము కలుగజేయవలసి యుండుగాన ప్రస్తుతము పిలుకలుగ్గుదు! రాష్ట్రీయసంఘముపై న, సరియగుపద్ధతులపై స్థాపించుటజీవనము! తాత్కాలికముగ, పని జరుగుటకై, పైస యి యి క న్నిటికి, కేంద్రస్థానముగ, ఆంధ్రరాష్ట్ర నేతపనివారి సంఘము నేర్పరచి, ఆసంఘముల యనుమతిపై నేను, కార్యదర్శిగనుండి, కొంతసేవచేయుచున్నాను. శ్రీరాయ బహదూరు బండ్ల బాపయ్యగారు, కార్యమపూడి రమాకాంత కవిగారు, పద్మశాలి పితామహ కార్యమపూడి వెంకటకృష్ణయ్యగారు, కార్యనిర్వాహక సంఘమునందు, తదితరసంఘ ప్రతినిధులకు తోడుగా జేరుట కభ్యంతరము లేదనిరి. శ్రీరావుబాదూరు, హంపయ్యగారిని గౌరవాధ్యక్షులుగను, నూకల వెంకట సుబ్బయ్యగారిని అధ్యక్షులుగను, ఎన్నుకొంటిమి! శ్రీనేపూరి లక్ష్మీనరసయ్యగారిని యొప్పించవలసి యున్నది!

చేయవలసినపని!

ఈ మన రాష్ట్రీయసంఘము తరపున, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు, నేతపనివారి కంజరికి వోటుల నివ్వవలసినదనియు, లేనిచో ఏవిధమైన సంస్కరణము లంగీకారము కావనియు, ఇతర సంఘములవలె ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము, వాణిజ్య స్వరూపము గమనించుచు యివ్వవలెననియు, కాటన్ ఎక్స్చేంజ్ డ్యూటీని మిల్లులపైనుండి తీసివేస్తే, అమనోభీతివద్దకూడ పోవుననియు, రాయబారమండపలెను! ఇంగ్లండునందలి లేబరుపార్టీకి

సందేశముపంపి, ఇంగ్లండున, ఆంగ్లోసము కలుగజేయించవలయును!

ప్రత్యేకముగా నేతపనివారి కోఆపరేటివుప్రధానబాంకి, గ్రామబాంకు నేర్పరచినసేగాని నేతపనివారికి తగులాభము కలుగజాలదు! ప్రతి తాలూకాబోర్డును, నేతపని నేర్పు పాఠశాలల నేర్పరచవలయును. దీనినానులైన నేతపనివారిపై వృత్తి పన్నులు వేయకూడదని పట్టుపట్టవలెను. సింగపూరు, పెనాంగు, తూర్పు దక్షిణాఫ్రికాదేశములలో మన నేతపనివారి వస్త్ర విక్రయముగూర్చి స్థితిగతుల దెలుప ప్రేడుకమీషనరుల నేర్పరచునట్లు ప్రభుత్వమును బలవంతపెట్టవలయును! ఉరవకొండ, ధర్మవరము, తాడపత్రి, జమ్మలమడుగు, ప్రొద్దుటూరు, ఆదవాని, కర్నూలు, పుత్తూరు, నగరి ప్రాంతములందున్న నేతపని వారు రాష్ట్రీయసంఘమును బలపరచ వాగ్దాన మొనర్చిరి. సంఘముల స్థాపించుటకు నాయకులు పూనవలెను. మిల్లుపనివారికి నానాజాతిపనివారి సభయందు ప్రామాఖ్యత గలదు! వారు ఆరులక్షల! మనము 6 లక్షలు! మనస్వత్వముల నిలపెట్టుకొన ప్రయత్నించుట కిప్పుడైన ప్రయత్న మొనర్చుట పాడి! ఈ నేత పనివారి సంఘమునందు, అన్ని కులములవారు చేరవచ్చును; నేతపని! వారందరినిసోదరుల జేయు సమాజసంగం! దయతో, నేతపనివారి శ్రేయోభివృద్ధి గోరు నాయకులు, తమ యంగీకారమును, తాము సభ్యులగుట కిష్టమును తెలుప ప్రార్థింతు!

జి. రంగనాయకులు బి. లిట్ (ఆక్స్)

ఆంధ్రరాష్ట్ర నేతపనివారి సంఘము నిడుబ్రోలు, పొన్నూరుపాడు, గుంటూరుజిల్లా.

వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణములు కలిగిన టాయిలెట్ అందు ఔషధ సంబంధమైన వస్తువులు

మగ్గోసబ్బు:—కార్పాల్ క్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన సబ్బులన్నిటికంటే శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయదు. మిక్కిలి సున్నితముగా వాసనచేర్చబడినది. 8 బిళ్ళలుగలపెట్టె 1 కి ధర్మ 0-12-0. మగ్గోస్ట్రెయిను దంతమార్దము:—లేత పుల్లలతో దంతభావనముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే. బ్రహ్మోత్ సగ్గోస్ట్రెయిను దంతమార్దమును చేర్చి దంతభావనము జేసికొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణము లన్నియు నిందులోగలవు. బుడి 1 కి 0-6-0; చిన్న పొట్టుము 1 కి 0-2-0. మగ్గోసాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు, దేహమునకు తగినపిండి. డబ్బా 1 కి రు 0-10-0; ప్యాక్ ట్టు 1 కి 0-3-0. హిందూదేశపుపరిశ్రమము, ధనముచే తయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu Chetty Street, MADRAS & Mr. V. V. KRISHNA IYER, Palghat

మా న స్టోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసులభము! (పోష్టఖర్చులుప్రత్యేకము) గుణముధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1- రు. 1-0-0

అన్నివిధముల పుండ్లకు ఈతైలము ఉపయోగించును ఈ తైలమురాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును, కాన సామాన్యమైన గాయములకు వాడవచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో, మధురాసు - బొంబాయి

వ్యాయామ క్రీడలు (ఒక విలేఖరి)

శ్రీయుత గోస్వామిసోదరులు మావిశాఖపట్టణ పురమందు ఈనెల 3, 4, 5, తేదీలను వారి అత్యద్భుతమైన బంపరాక్రమాలను ప్రజల కల్లరకును కనుపరచిరి. ఆవేషన,

(1) శ్రీయుత శ్యామసుందరు గోస్వామివారిమెడ 8 మంది బలశాలులు యినుపగొలుగుతో నురీతీసిన 4 నెకండ్లు ఓర్చుకొనుట.

(2) 200 పానులుగల యినుపగుండు పంటితో నెత్తి పూగించుట.

(3) ఇనుపపట్టాను నెత్తిపైనిస్తే, భుజముపైనిస్తేయుంచి రిగురు మనుష్యులచే నేలబడచై మకొని వండుట.

(4) కండరములను పటకారతో పట్టి లాగించినను ఓర్చుకొని కండరములను లాగనీయకుండుట.

వీరిసోదరుడు శ్రీయుత గౌరుసుందరుగారు విలువిద్య ఆనగా:—

(1) కంటికి గుడ్డకట్టుకొని నేలాడుచున్న బంటిని కొట్టుట.

(2) నేలాడుచున్న 3 మూడుబంటులను 3 బాణములతో ఒకేమారు కొట్టుట.

(3) 4 బంటులు గుండ్రముగా రివున తిరుగుచున్నపుడు చెప్పిన బంటిని కొట్టుట.

(4) గుండ్రముగా తిరుగుచున్న బంటిని పంటితో అంబును కాలితో నొక్కి కొట్టుట.

నితాయసుందరుగారు ఆనేక విచిత్రములకు కండరములు, కై నెప్పు, కై నెప్పు ఆదిగా గలవానిని అత్యద్భుతముగా చేసి చూపుట, 300 వందల పానుల బరువును శ్రీయుత దీనబంధుగారు ఎత్తుటయున్న, పుల్లం 9 స్టోనుల ప్రపంచచాంపియనును ఓడించుట మొదలుగాగల పనులుచేసిచూపి ప్రజలకల్ల ఆనందంబుగలుగ చేసిరి.

ఇదియేగాక ఎవరైనను తగువీర్పాట్లుచేసినను 2 ఏనుగులు నెత్తుట, కైలువాగను వారిపై నడపించుకొనుట మొదలుగా గల నత్యద్భుతమైన పనులు చేయగలరు. వీరు అమెరికా, యింగ్లాండు మొదలుగాగల పాశ్చాత్యదేశముల కేగుచున్నారు. మన ఆంధ్రదేశమేగాక హిందూదేశమందల్ల సందరించ బయలుపడలి నారు. శ్రీయుత కే. సన్యాసిరాజుగారు శ్రీ శ్యామసుందరు గారికి నొకబంగారు పతకమును యిప్పించెదమని వెల్లడిపరచిరి!

ఆంధ్ర - భారతీ తీర్థ-రిసర్చి యూనివర్సిటీ

దక్షిణ ఆంధ్ర డెలిగేషన్ల చేన్న పట్టుమున ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున ఆగస్టు 15 దీ శనివారం సాయంకాలము గం 5-30 లకు సామన్యాయకవర్గము (Senate) సభ జరుగును. గడచిన వర్షంతిసభను గూర్చిన నివేదిక చదువబడును. ఈసంవత్సరము డెలిగేషన్లలో జరుగవలసిన భవనిగూర్చియు, యూనివర్సిటీ ఆదాయవ్యయములను గూర్చియు ఆలోచనలు జరుగును. ఈ సభకు యూనివర్సిటీ ఎక్సర్సిస్ డిప్యూటీ కమిషనరుగలందులకు ప్రార్థన-శ్రీయుత బుర్రా శేషగిరిరావుగారు అగ్యత వహించురు.

వి. సత్యనారాయణ, జాయింటురీజిస్ట్రార్, కరింగ డెలిగేషన్.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1 భాగము:—వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి అనుభవసిద్ధముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగములను గలవైద్యగ్రంథము. ప్రతివారియొద్ద నుండదగినది.

1-కి రు. 1-4-0; వి. పి. 0-6-0

2 భాగము:—శుద్ధులు, భస్మములు, వంటఖజ్జిలి ఔషధములు, ఆననములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, మూర్తములు కషాయములు. మొదలగువి అనుభవపూర్వకముగా చేయుపద్ధతులతో వ్రాయబడియున్నది. ప్రతి వైద్యునికి ముఖ్యమయిన గ్రంథము. 1-కి రు. 1-12-0; వి. పి. 0-6-0

ఆయుర్వేదచంద్రిక:—ఆయుర్వేద, ఆరోగ్య, వస్తుగుణచిక్కి, శారీర, అనుభవయోగ మొదలగు అనేక విషయములను విపులముగా వ్రాయుచుండు మాసప్రతిక. సం॥రం 1-కి చందా రు. 2-8-0. మాదిరి యుచితము. 3 ను ఏకకాలముగ గోరిన రు. 5-8-0 లకు పంపబడును.

వి. పి. ఏ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం పెరిదేపి. (నెల్లూరుజిల్లా)

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ - కోటిపల్లి రైల్వే

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, ఆగస్టు 6:—నిన్ను కాకినాడ పురపాలక సంఘసభలో కాకినాడ కోటిపల్లి రైల్వే విషయము వచ్చినప్పుడు గోదావరి జిల్లాసంఘకార్యదర్శియు, పురపాలకసంఘ సభ్యుడగు అయిన శ్రీదుర్గిరాల నూర్మలక్ష్మికారావుగారు ఈ రైల్వే విషయమై పూర్వపుచరిత్రను చెప్పిరి. దానిని ఒక మెమోగా వ్రాసియున్నారు. అదిట్లు చెప్పబడినది.

రైల్వేసెన్సును విధించుటకు మొదటికరింతురా, లేని యెడల జగన్మాధగిరి, రామచంద్రపురం మీదుగా కాకినాడనుండి కోటిపల్లికి 2 అ 6 అం చెడల్లుగల రైల్వే రైల్వేను నిర్మించుటకు మీ రెట్లు ధనము సేకరింతురని విచారించుచున్నామని నె 1197 రైల్వే ఎఫ్. 5 ది 14 వ ఆక్టోబరు 1914 సం. తేదీగల గవర్నమెంటు మెమోరాండం గోదావరి జిల్లాబోర్డును పంపబడినది. జిల్లాబోర్డు 20 వ నవంబరు 1914 తేదీని ప్రత్యేక సభ చేసి మన్యుప్రాంతములగాక జిల్లాలోని సామాన్య ప్రదేశములలోనే రూ. 1-కి 3 పైసల చొప్పున రైల్వేసెన్సును విధించుటకు తీర్మానించుచు రైల్వేవేయటకు గావలసిన యావత్తు ధనమును వెంటనే ప్రాగటేసి దానిని తిరుగ రైల్వేసెన్సునకు వచ్చిన ధనమునుండి యిచ్చివేయు ఏర్పాటునకు తీర్మానించియుండిరి. 1-7-1915 తేదీనుండి యీ సెన్సును విధించుటకు నిర్ణయింపబడినది.

42 మైళ్లదూరము మీటరుగేజీ రైల్వే వేయటకు మదరాస్ సడరన్ మహారాష్ట్ర రైల్వే పాలకులు వివరమైన సర్వేచేయుటకు రైల్వేబోర్డు కాంక్ష చేసియుండెను. రైల్వేబోర్డుయొక్క కోరికపైన మ. స. మ. రైల్వేవారు సర్వేచేసినట్లు చెప్పబడుచున్నది కాని తాము కంపెనీగానుండి రైల్వేవేయటకు కొంత లాభముతో వ్యవహరించుటకు చేసినది కాదని చెప్పబడుచున్నది. జిల్లాలోని పెక్కుస్థానిక సంఘములు మీటరుగేజీ బడులుగా బ్రాడ్ గేజీ రైల్వే వేయవలసినదని సలహా నిచ్చినందున, కడప మొదలగు గ్రామముల మీదుగా బ్రాడ్ గేజీ రైల్వేవేయటకు ఎక్కువవ్యయము ఏమగునో తెలియజేయుచు ఒక ఎస్టిమేటును యిప్పించవలసినదని సర్వే ఛార్జీలోనున్న ఇంజనీరును కోరుచు జిల్లాబోర్డు 27-11-1915 తేదీని తీర్మానించెను. కావున కాకినాడనుండి కోటిపల్లికి రైలువేయటకు రెండు ఎస్టిమేటులైనవి. రెండవది, కరప, వేళంగి, రామచంద్రపురము, బ్రాహ్మరామ మీదుగా అనుకొన్న రైల్వే వేయటకు 2½ అడుగులరైలు అప్రదేశమునకు 90 పాదదని ఆలోచింపబడ్డట్లు స్పష్టము. ఒక ఎస్టిమేటు 3 అ. 8½ అం. చెడల్లున 29 మైళ్ల పొడవున రూ. 29.25 లక్షలను రైల్వే వేయటకున్నది, రెండవ ఎస్టిమేటు 5½ అ. చెడల్లున 29 మైళ్ల పొడవున రూ. 35.59 లక్షల వ్యయముతో వేయటకున్నది చేయబడినది. 41 పొన్న రైలుబద్దలు ఒకసారి ఉపయోగించినవానిని వేసినట్లయితే రూ. 26.56 లక్షలున్నది, ఒకసారి ఉపయోగించిన 75 పొన్న రైలు బద్దలు వేసినట్లయితే రూ. 32.80 లక్షలున్నది ఖర్చు అగునని చెప్పబడినది. ఇంతవరకున్న సర్వేఖర్చులకు గవర్నమెంటు గాని రైల్వేకంపెనీగాని జిల్లాబోర్డును ఆదుగలేదని, వనూలు చేయలేదని తెలిసినది.

లాండ్ సెన్సుబోపాటు రూ. 1-కి 3 పైసలు చొప్పున రైల్వేసెన్సు 1 వ జూలై 1915 తేదీనుండి విధింపబడినది. 1920 సంవత్సర ప్రారంభమునకు వనూలైన మొత్తము రూ. 4,84,000 యాధ సందర్భమున ఈ క్రొత్త రైల్వేలెస్ట్ అన్నియు ఆవుచేయబడినందున కాకినాడ కోటిపల్లి రైల్వే కాలనామక్రమముగ నిర్మించుటకు ప్రాజెక్ట్ రైల్వేల బాధితాలో చేర్చబడినది. నె 1002 రు రైల్వేది 10-1-1920 తేదీగల మెమోరాండంలో కోరింగు స్టానుకును జంక్షన్ ఏర్పాటుకును అనువ్యయము కాకుండ యీ బ్రాంచి రైల్వే కనుఖర్చు రూ. 24,84,000 లలో శేషించిన సుమారు రూ. 21 లక్షలును ఎట్లు తెచ్చెదనని గవర్నమెంటు జిల్లాబోర్డును అడిగిరి. 1914 సంవత్సరము నవంబరులో మొట్టమొదట నిర్ణయించుకొన్నట్లుగా బహిరంగ మార్కెటునుండి కావలసిన ధనమును బదులు తెచ్చెదమని గవర్నమెంటుకు తెలియబడుటకు జిల్లాబోర్డు 27-8-1920 తేదీని తీర్మానించెను. ఆ సందర్భములో వివరములు లెక్కలువేసి చూడగా నిత్యఖర్చులకును వడ్డీకిని ఇతరములకును తగినంత సొమ్ము విడిచిపెట్టగా

రైల్వేజిల్లాబోర్డుకు ఎక్కువ లాభదాయకమయిన వ్యవహారమని ఉహించబడినది. వనూలైన సెన్సులో రూ. 1,15,300 లు 1920 సం. లో తీర్మానముపెట్టు పద్ధతిని నూటికి 3 వంతున వార్తాండ్స్లో నిల్వ యంచుటకు 1920 సం. ఆగస్టులో జిల్లాబోర్డు తీర్మానించి యుండెను.

1920 సం. పు 14 వ ఆక్టు మద్రాస్ లోకల్ బోర్డు ఆక్టు ఆ సమయమునకు పాస్ అగుటచేత లోకల్ బోర్డులు రైల్వేసెన్సు యింక వనూలుచేయు అధికారము పోయినది. కాబట్టి, జిల్లాబోర్డు 1-4-1921 తేదీనుండి రైల్వేసెన్సును విధించరాదని గవర్నమెంటు తెలియబడుచునె 122 ఎఫ్. ఎమ్. ప్రెస్ ది 24 వ జనవరి 1921 సం. తేదీగల తమ ఆర్డరు జిల్లాబోర్డును పంపిరి. జిల్లా లాభము నిమిత్తమై యిదవరలో వనూలుచేయుచుండిన రైల్వేసెన్సును లాండ్ సెన్సుగా మార్చి రూ. 1కి మూడు పైసల వంతున వనూలు చేయుటకును వచ్చినదానిలో సగము జిల్లాబోర్డుకును సగము తాలూకాబోర్డుకును పంపకొనుటకును జిల్లాబోర్డు 29-1-1921 తేదీని తీర్మానించెను. నిల్వ యున్న రైల్వేసెన్సు రూ. 3,33,064 లును ఇంజనీయర్ బాంక్ ఆఫ్ ఇండియాలో గాని మరి యే ఇతర బ్రష్టులో గాని డిపో జిటు చేయుటకు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఉపపాదించెను. ఒక లోకల్ బోర్డు నకు ధనము నిల్వ యున్నయెడల దానిని రైల్వేలకుగాని, ట్రాంజిటుకుగాని, పగ్గముల మార్గములకుగాని, మోటారు ఆమ్ము బస్సులకుగాని, మరి యితర ట్రాన్స్ పోర్టు సర్వీసులకుగాని వ్యయపరచవచ్చునని లోకల్ బోర్డు ఆక్టు 118 సెక్షన్లో నున్నందున బొబ్బిలంక నుండి అమలాపురమునకును, గంగవరమునుండి తామరపల్లిమీదుగా రామచంద్రపురమునకును, కాకినాడనుండి యేలేశ్వరమునకును మోటారుబస్సును వడించుటకును అందు నిమిత్తమై వంతెనలతో పక్కారోడ్డును వేయుటకును, గవర్నమెంటు బాండ్స్లో నిల్వచేయుని మిగత రైల్వేసెన్సు సొమ్మును పై పనులకు వినియోగించుటకు గవర్నమెంటు సొంతమును కోరుటకును జిల్లాబోర్డు తీర్మానించియుండెను. ఈ అనుకొన్న మోటారు బస్ సర్వీసులకు ఎంతసొమ్ము అయ్యే వివరములన్నిటిని లెక్కవేసి పంపించవలసినదని 1921 సం. జూలైలో గవర్నమెంటు జిల్లా బోర్డును కోరిరి. జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరు తయారు చేసిన లెక్కలు 28-5-1921 తేదీని జరిగిన బోర్డు మీటింగులో నామోదించబడి 25-10-1921 తేదీని జరిగిన బోర్డు మీటింగులో రూఢీచేయబడినది. నె 2280 ఎఫ్. ఎమ్. మిస్. ది 11-11-1921 తేదీ గల గవర్నమెంటు ఆర్డరులో పైనచెప్పిన విధముగ మోటారు బస్సుల నడుపుటకును అట్టి సర్వీసున కనుకూలముగ రోడ్డును వేయుటకును రూ. 2,24,500 లు వ్యయపరచుటకు మంజూరుచేయబడినది. నిల్వయున్న రూ. 1,81,400 ను 1926 సం. పు 100 కి 6 వంతున గల గవర్నమెంటు ప్రొవిజన్సరీ నోట్లయందుంచుటకు తీర్మానింపబడినది. ఈ ప్రకారముగా వనూలుచేయబడిన రూ. 2,96,700 రైల్వేసెన్సు గవర్నమెంటు వేపరునందును నిల్వ యంచుచు బడినది; శేషించినది రామచంద్రపురము తాలూకాలో క్రొత్తరోడ్డు వేయుటకును వంతెనలు కట్టుటకును, పెద్దాపురము తాలూకాలో మోటారుబస్సు సర్వీసుల కనుకూలముగ రోడ్డును వేయుటకును, రాజోలు తాలూకాలో కాలవగట్టు మోటారుసర్వీసున కనుకూలముగ వేయుటకును వ్యయపడినది. ఏలేశ్వరమురోడ్డు నుచితస్థితియందు పెట్టుటకు రూ. 70,000 లు ఖర్చుపడినట్లు కన్పించుచున్నది. రోడ్ ట్రాఫిక్ కు అనుకూలముగా అమలాపురం కాలవగట్టు తగ్గితిని పెట్టుటకు 19 మైళ్లు కొత్తపేటనుండి బొబ్బిలంకకు పని ప్రారంభింపబడినది. ఇందులో సుమారు 7 మైళ్లపొడవుమాత్రమే యింతవరకు కంకర వేసినట్లు కన్పించుచున్నది. సుమారు రూ. 40,000 ఆపని పూర్తిచేయుటకును, రూ. 48,000 తామరపల్లి, రామచంద్రపురం రోడ్డు కంకరవేయుటకును, ఎస్టిమేటుచేయబడినది. 1926 సం. లో తిరుగ నిచ్చివేయబడు రూ. 1,81,400 ఇన్వెస్టుమెంటు సొమ్ములోనుండి కొంతభాగము పైవాటికి పెట్టినగాని సొమ్ము స్పట్టు కన్పించదు.

కావలసిన మూలధనము బదులు పుచ్చుకొనుటకు గారంటిగానుండు రైల్వేసెన్సును విధించునధికారము లోకల్ బోర్డుల ఆక్టువల్ల పోకపోయియుండినట్లుంటే జిల్లాబోర్డురైల్వే హక్కుదార్లుగా నుండియుండుదురని ప్రాజెక్టుబడినదానినిబట్టి కన్పించును. గారంటీతో గవర్నమెంటుగాని ఒకకంపెనీగానిరైల్వేలను వేయుటనుగూర్చి ఇకముందు ఆలోచింప వచ్చు సుద్దేశముతో నిర్ణీతమైన రైలుమార్గములు తగుధనము వచ్చేవరకు రైల్వే బడ్జెట్టులో నిల్పివేయబడినది. బ్రాడ్ గేజీ కాకినాడ కోటిపల్లి రైల్వేను మీటరుగేజీ గుంటూరు మాచర్ల రైల్వేను 1916

సం. లో సర్వే చేసిరి. జిల్లా సంఘమున కందిన రైల్వే అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టులు 2 వ వాల్యూమును బట్టి సడరు రైల్వేను ఏకంపెనీయును వేసెదమని చెప్పినట్లు కన్పించుటలేదు. రైల్వేబోర్డు ఆర్థికకార్యదర్శి యగు సింగారి యుపన్యాసములబట్టి కొలదికాలములో రైల్వేలు గల జిల్లాబోర్డులను సహితము గవర్నమెంటుకు తమరైల్వేలను ఇచ్చివేయవలసినదని చెప్పుచునదియు ఆబోర్డులను వాటాదార్లుగా మాత్రమే వండినట్లునదియు స్పష్టపడినది. ఈ బోర్డులు వాటాదార్లుగా నున్నప్పుడు ఇతర వాటాదార్లవలె లాభములను తీసికొందురు. కావున కాకినాడ కోటిపల్లి రైల్వేను గవర్నమెంటు గాని గవర్నమెంటుకులోబడి బ్రాంచి ప్రైవేటుప్రకారము గారంటుయిచ్చిన ఒక ప్రైవేటు కంపెనీగాని నిర్మింపవలెను. జూలై 6-వ తేదీని ఉదకమండలములో జరిగిన రైల్వేకాన్ఫరెన్సులో గుంటూరు-మాచర్లరైలును కాకినాడ-కోటుపల్లి రైలుకంటే ముందుగావేయవలసినదని స్పష్టముగా చెప్పబడినది. కాబట్టి ప్రెసిడెన్సీలో మొదటబ్రాంచిరైలువేసిన ప్రాగ్రామమునకు భిన్నముగా జరుపబడుచున్నందున జిల్లా సంఘము అసమ్మతిని జూపుటకు తగున్యాయముకలదు. ఈ అసమ్మతిని తెల్పు విషయములో ఇతర స్థానికసంస్థలను వర్తకసంఘములును పాల్గొనవలసినది.

భీమవరము

(ఒకవిలేఖరి)

కాలమానము

ఆగస్టు 4:—కడచినవారమునుండియు ఆకసము మబ్బులు గ్రమ్మిరాత్రులంద పరిమితముగావర్షించుచున్నది. ఎర్రకాయ వ పొంగి పారలివచ్చుచున్నది. యనమరుగ్రుముగ్గుకాలువ యొక వైపునుండియు కొల్లేరు మరొకవయపునుండియు వచ్చి ఊడ్చినచేలన్నియు ముంచివైచినవి. వారము దినములైనను చేలింకనుచివరలైనను కనబడుటలేదు. కోడేటినుండి వీరవాసరమువరకు రోడ్డు కిక్కుర్రకలను సముద్రమువలె తెల్లటినిటి ప్రవాహముతప్ప ఒక్కవరికర్రయైనను కనుబడుటలేదు. ఇకఉప్పకొంగున ప్రక్కనున్న, అనాకోడేరు, కోపల్లె, బొండాడ, కల్వపూడిమొదలగు గ్రామములపంగలి వేగుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఈసంవత్సరము రయితులందరును దిబ్బియిపోయినారని గోలపెట్టుచున్నారు.

దారుణహత్య

ఇదివరలో వ్రాసియున్న మహమ్మదీయ యువకుని బలవన్మరణవిచారణసందర్భమున సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు సుసర్లసత్యనారాయణగారు ఇక్కడకువచ్చి ఇక్కడ మునసబుకోర్టులో అమీనాగానున్న మహమ్మదు హబీబుద్దీను అనుయువకుని పట్టి రిమాండునందుంచిరి. ఇంతవరకును కేసు మేజిస్ట్రేటు పెరుట పెట్టలేదు.

యునానీ శరీరారోగ్యసంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగింపదగిన లేహ్యము ఇది రక్షమునుకల్గిపరమము. క్రొత్తరక్తమును పుట్టించి మనోయుల్లాసము గలిగించును. దారుణమైన ఆకలిపుట్టించి కాయసిద్ధి చేయును. ఆకర్షకశక్తిగోగములను, సర్వమేహములను, సెగ, సవాయి దుర్గణములు, రసపట్టు, వీర్యవృద్ధిములన కలుగు సర్వవ్యాధులను, తుయ, క్యాస, కాస, క్లేమ్మ, గోగములను, పదివిధముల మూలశంకలు నశింపజేయును. కులాసాగా కాలవిరోచనము చేయించును. స్త్రీల శ్వేతరక్త కుసుమలు ప్రదర్శకోగములనున్న సర్వబహిష్కరగృతులను అమృతముగా మదుర్చును. ఇది మొదడు ననుభవించియుండు సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని సేత్రకోగములను బాగుజేయును. ఈలేహ్యము ననమూలికలతో తయారుచేయబడినది. ఇందులో రస విష గంధకాదులు పున్నట్లు యెవరైన రుచాపుపరిచేయెడల రు 500లు బహుమతి యివ్వబడును. అందరకు ఉపయోగపడునటుల తక్కువధరకు యిచ్చుచున్నాము. ఈలేహ్యము సేవించిన ప్రతివారును దీని గుణములు తెలిసికొనినపిమ్మట 24 తులముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్మగలర. ప్రతిబిషిల్లలకు మిక్కిలి ఆవశ్యమైనదని నమ్మవలయును. ఇది వాడేట్లున్నది ఏ విధమైన పత్తములేదు. 24 తులముల లేహ్యము వెల ఖర్చులు సహా రు 2-8-0.

యం. అజీజుద్దీన్, పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వసం|| ఆగస్టు నెల 10-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	18 8 0
నెనగలు ,, డిటా	11 12 0	12 4 0
పెసలు ,, డిటా	14 0 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా	15 4 0	16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నువ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు నెనగపప్పుబా1కి	60 0 0	65 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	55 0 0	59 0 0
పేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 124 మిమ. కొనూనె	122 0 0	
ఆముదము బా 1-కి	124 0 0	125 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	45,50	
కాళహస్తపాయకట్టు	55,60	
బెల్లము బా 1-కి	85 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టరకం బా 1-కి	29 0 0	33 0 0
చదరం ,,	80 0 0	88 0 0
రవుండు ,,	85 0 0	40 0 0

6. లోహములు

వండి 100 తులంకు	71 0 0	74 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి	13 8 8	
ఇత్తడి బా 1-కి	265 0 0	267 0 0
రాగి డిటా	285 0 0	287 0 0
అస్కాచక్కిర 226 పౌండ్ గలవి	29 12 0	

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	75 0 0	
తొట్టికృష్ణము డిటా		
సింహం డిటా		
గుర్రం డిటా	70 0 0	

8. దూది

బోండావెట్టుబారువ 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	215 0 0	

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూళయేనుగ నెం 20	9 8 0	
జవాబ్ నెం 20	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ తేలిం అయినను	12 0 0	
వడ్వాక్ నెం 24½	10 0 0	
14½ క్విలక్ పక్షి	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటె	10 8 0	
నెం 22 ,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్మనూ	8 0 0	
నెం 14½ ,,	8 12 0	
నెం 12½ అరైన్సు	7 4 0	
నెం 12½ కొయిలుపట్టి	7 4 0	
నెం 22½ రంగవిలాస	9 10 0	
నెం 14½ రాదాకృష్ణము	7 4 0	

విలసివడ, వరమల లంహాశక్తి

రక్త శోధి

1228

మొదటి వాటి.

Deschiens' syrup

వీరభద్రుడు ఉపయోగించుచు

ఇది, ఆరోగ్యమును, ధైర్యము, నిద్రాశక్తిగలదు. 30,000 వైద్యులు నిర్దేశించుచున్నాయి. దీనివల్ల, శారీరక అనుభూతి, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కము.

To be had of all Chemists (Wholesale) **C. T. HARI & Co., 174, Broadway, Madras.**

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరుకును.

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును.

అభ్రకభవ్యము

అమోఘమైన మందు సక్రమముగా 300 పుటములు వేయబడినది. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున స్వోపయోగమున కై తయారుచేయబడినది.

దాని ఉపయోగమును గుర్తించి స్వల్పధరకు విక్రయమునకుగూడ పెట్టినాము. మూత్రవ్యాధులలో బాగా పనిచేయును. దయ బిటిస్ అనే బహుమూత్రవ్యాధిని పోగొట్టి, మూత్రములోనుండే తీవ్రపదార్థమును తీసివేయును. వేడిని, దగ్గును, క్షయరోగమును బోగొట్టును. కళ్ళరోగము లన్నిటియందు చాలా మంచిది. జ్వరదోషములందు గూడ ఉపయోగించుకోవచ్చును. గొప్పగొప్పవారు మెచ్చియున్నారు. అనుపానవిశేషములచే నన్నివ్యాధులను గురుర్చును. ఒకసారి వాడిచూడండి మీకే తెలుస్తుంది. ఉపయోగించువిధము మందుతో పంపబడును. ఎక్కడనుగూ కొనేవారికి ప్రత్యేకపు రేట్లు. తులం 1 కి 5-0-0.

అడను:— మేనేజరు, ఆర్థర సాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణాజిల్లా)

గుణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో నరసము!!

రాజేశ్వరి

బొర క్కుసబ్బు

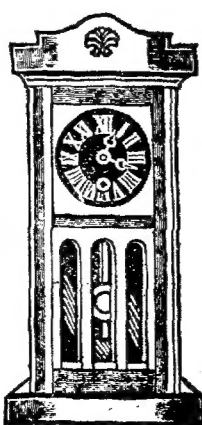
చర్మవ్యాధులకు

వజ్రాయుధము

మైనపువత్తులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంటు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు. బెజవాడ.

ఎల్లరకును ఉపయోగకరమగు

మాడరన్ రెగులేటరు అను గడియారము?

యా గడియారములు జర్మనీదేశమునండి తేప్పించబడి అతి సుందరమైన వాల్ నట్ కోస్టు అను అందమైనమానుతో చేయబడి, కాలమునకు సరియైనగంటను చూపును. యీలాటిగడియారములు, అనేకులు ఉపయోగించి, యోగ్యతాపత్రములను యిచ్చియున్నారు. ప్రతియింట యుండును. కచ్చేరిలలోను యుండుట అవశ్యము.

ధర 1 కి రు 7-0-0.

విలాసము:—

కప్టను వాచికంపెనీ, తపాలుపెట్టె 265 మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి.

లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

549

విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సెల్లల నుండి నేను లోకమయహరకస్తూరి మాత్రలను తయారుచేయుచున్నాను. ఇది సంతోషకరమైనది. ప్రతి సెల్లరము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నాను. ఇండియావారు మాత్రమే గాక బర్మా, సిలీ, మలయా, ఫిజి, ఇండోనేషియా, మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందఱు నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చినప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నాదేరు (లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, ముసలివారు, వారు పీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశిశువులు, సకలజ్వరములు, మాంషజ్వరము, శీతవాతము, ప్రకృతిరూపము, అకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శిశువులు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (శ్వాసకాసము, పల్లెనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్ష్వామి, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకునేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పొట్టుభర్త వేరు. 6 బుడ్డి వెల పొట్టుభర్తతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్డు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్డు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషించవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులే కాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదలైన కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రానిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రానిపోకుండ కాపాడును, ముందు మొదలగు వానిని తలలో కలగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, నువ్వులుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతియే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెదడునకు చల్లదనమును కలిగించి సుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు ర్షప్రసాదము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి పదర్శనములోను, డిస్కంపె ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను బహు

తిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా. 3 బుడ్లు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా.
పై కామినియా నూనె ప్రతివర్తననీవద్దను, సబ్బణములయందును, పట్టణములలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న పోత్ యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జమ్మానుసీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన

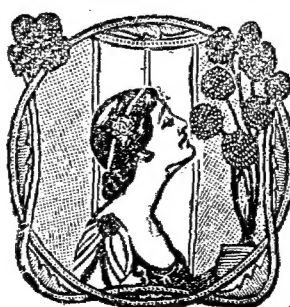
మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోమిట్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోమిట్ బహారు అత్తరు లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది. ఇది సువాసన ద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును. కొన్నిచుక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద చల్లినయెడల కనుమీయమైన సువాసన అన్నిదిశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రదర్శనములో బంగారుపతకమును బడసెను.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రూ. 0-12-0
1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

పోత్ వేజెంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జమ్మానుసీదు, బొంబాయి.

ప్రథమమున వ్రాయబడిన కాశ్మీర కొక్కోక శాస్త్రము

కాశ్మీర సంస్థానము మహారాజుగారగు శంభు సింగుగారి ప్రధానమంత్రి పండిత కొక్కోగారి చరిత్రముకూడ ఇందులోగలదు.

72 అధ్యాయములు, "9+6" పైగాది, 112 చిత్రపటములుగలవు కాశ్మీరీలైందుగలవి. ఇందులోగల విషయముల సారాంశము. పద్మినీ, చిత్రినీ, శంఖినీ, హస్తినీ అను నాలుగు స్త్రీభాతుల నాలుగు పురుషభాతుల వర్ణన; స్త్రీపురుషులకు అవయవములు, ముఖలక్షణములందు గల భేదములు; చంద్రుడు, నక్షత్రములు యేయేరాత్రులందు; గంటలందు అనుకూలముగా నుండునది; మట్టు, అందుకు సంబంధించిన వ్యాధులు, చికిత్సలు గర్భము, ఏయేమాసమునందు ఎట్లుండునది చిత్రపటములతో సహా వివరింపబడినది; గర్భిణీస్త్రీ అనుసరించవలసిన విధులు; ఎట్టిబాధలేక ప్రసవవగుటకు కావలసినవిధులు; జీవితమును ఎంతకాలము వరకైన వృద్ధిచేసుకొనుటకు కావలసిన చికిత్సలు ప్రజలకుగల దురుబడి వారికిగల శిశుగతులను బట్టి డిడ్డు పుట్టుటకైగల సాధనములు; తలచినట్టి సూములగుల మొగలేక ఆడబిడ్డపుట్టుటకు గల విధులు; పుట్టుటకు మునుపే ఆడబిడ్డనా లేక మొగబిడ్డనాయని తెలుసుకొనుట; గర్భముగా నున్నప్పుడు ప్రసవమైనతరువాత స్త్రీకిగల సౌందర్యమును కాపాడుకొనుటకు కావలసిన విషయములు, బిడ్డలులేనివారికి బిడ్డలుగలుగుటకు అవలంబించవలసిన విధులు మొదలగునవి ఇందులోగలవు. ఇవిగాక ఆనందమును కలిగించు ఇతర విషయములు; దీర్ఘ వ్యాధులకు చికిత్సలు, యిచ్చట తెలుపుటకు పీలులేని కొన్ని విషయములు మొదలగునవి కూడగలవు. ఈ గ్రంథము ఆంగ్ల, ఆంధ్ర భాషలలో నున్నది. అన్ని విషయములు అతినిపులముగా అందరికి విశేషమగునట్లు చక్కగా వ్రాయబడినది. హిందూ కామశాస్త్రమునందు ఇది చాల ప్రాచీనమైనట్టియు, అపరూపమైనట్టి గ్రంథము. యిప్పటికి 56000 ప్రతులు ఖర్చయినవని పూచీగా చెప్పగలము. పుస్తకము 1 కి చిత్రపటములతో సహా ధర రూ. 5-0-0.

International Publishing Company,
International Buildings, Ludhiana, (Punjab)

అందరితోను శాంతముగా నుండిన మీరు తప్పక నిమ్మళముగా నుండెదరు

అయితే నిమ్మళమైనవనస్సు లేనప్పుడు శాంతముగా నుండుట అసాధ్యము. కలతలుగల మనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛకూడ నుండదు.

శాంతమైన మనస్సు గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమైన ఆతంకనిగ్రహమాత్రలను వాడుడు. అది తప్పక గుణమును, ఇంతేగాక సరములబలహీనత, మెదడు అలసిపోవుట, ఆశిర్షము మొదలగువ్యాధులు కూడ గుణముగను. 32 మాత్రలు గల బుడ్డి ధర రూ. 1 మాత్రమే. పూర్తివివరములు గల మాత్రాటలగునట్లే వ్రాయుడు.

ఆతంక నిగ్రహ పార్శ్వ

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.